

מהדורה ה'
ד' אדר תשפ"א

שיחות בלבבי בימי קורונה

בלבבי משבן אבנה

השיעורים של הרב זמינים ב"קול הלשון"

073.295.1245 | ישראל | 718.521.5231 USA

שיעורי מורנו הרב שליט"א מופיעים ב"קול הלשון"
ישראל 073.295.1245 | USA 718.521.5231
לברורים בנושאי "בלבבי משכן אבנה"
ניתן לפנות לנייד 052.763.8588
או לדוא"ל:
info@bilvavi.net

שאלות בכל תחומי החיים בכלל והכרת הנפש בפרט
יתקבלו בברכה במערכת השו"ת ויועברו למורנו הרב שליט"א
הכתובת לשליחת שאלות:
rav@bilvavi.net

מהדורה ה' : ד' אדר תשפ"א

- ג מהות התקופה הנוכחית לאור נגיף הקורונה
- יב עבודת הגאולה האחרונה - גילוי היחודיות
- כה סוד יום שכולו שבת
- מ שורש ג-פ, מגיפה, נגיפה
- עד אמונה למעשה - ביטחון בתקופת הקורונה אדר ותשפ"א

מהות התקופה הנוכחית לאור נגיף הקורונה

בתקופתנו נגלה שער הנ' של הקדושה ושל הטומאה - "זה לעומת זה"

נבין מעט בסייעתא דשמיא, את מדרגת הזמן, וההנהגה שהקב"ה מנהיג את עולמו.

בימים הללו, כפי שרואה כל אדם, כח פנימי בקע וירד לעולם.

הכח הפנימי שבוקע ויורד לעולם - "זה לעומת זה עשה אלוקים".

רבותינו לימדונו כידוע, נ' שערי בינה נבראו בעולם, כולם ניתנו למשה, חסר אחת, שנאמר: "ותחסרהו מעט מאלוקים" (תהלים ח, ו). ולפי חלק משיטות רבותינו, משה במיתתו, או בזמנים אחרים, זכה למדרגת שער הנ'. ועל זה נאמר: "עד כי יבא שילה ולו יקהת עמים" (בראשית מט, י), כמו שאומרים חז"ל כידוע, הגם שכפשוטו "שילה" קאי על משיח, אבל שילה הינו גימטריה של משה.

וזהו הגילוי שיהיה באחרית הימים - הקב"ה יגלה "זה לעומת זה". מחד, יהיה גילוי של שער הנ' של הקדושה. ומאידך, יהיה גילוי להיפך, של שער הנ' של הטומאה. זוהי מלחמת גוג ומגוג. וכאשר יגבר כוח הקדושה של שער הנ' דקדושה, זה גופא יהיה גילוי משיח - אורו של משיח.

מהות שער הנ' שבנ' של הקדושה - התדבקות והתכללות

בכל דבר יש את כלליו, פרטיו, והוא נחלק לחלקיו. ישנם נ' שערי בינה, ובכל שער עצמו, ישנם נ' שערים. וגם בשער הנ', שהוא שורש כל השערים כולם, ישנם נ' שערים - מ"ט שערים שבשער הנ', ושער הנ' שבנ'.

העומק, המהות, של שער הנ' שבנ' - שם נמצא המקום של ה"מופלא", של ה"מכוסה", של ה"נסתר", זהו מקום שכולו נעלמות, אין בו השגה שכלית, יש בו התדבקות והתכללות בעצם ההויה של נפשו של האדם.

מהות שער הנ' של הטומאה - בלבול וסתירות עמוקות בנפשות

כאשר בכח הזה מאיר ה"זה לעומת זה", כח של מציאות הטומאה שבעולם - מתגלה הכח של הערב רב, שורש הערב רב, כח התערובת המוחלטת שקיים בבריאה, טוב ורע מעורבים זה בזה.

וכפי דברי רבותינו כידוע, "ערב רב" בגימטריה "דעת". וכשמתגלה תוקף מציאות הערב רב, מתגלה השורש של אותו דעת שאין בו ידיעה, אין בו תפיסה, הוא כולו מציאות של סתירות, של ערבובים, דברים בלתי ניתנים להבנה.

כל מי שמעט מכיר את תהלכות השנים האחרונות, יודע היטב, שהעולם שלנו פשט צורה, ולבש צורה. אבל הצורה שהוא לבש, היא הצורה של ה"איש צר ואויב", צרות הם זו לזו, זה הצורה של דור בתראה [האחרון].

והבריאה, בכל השנים האחרונות הללו, בפרט משנת תש"ס ואילך, אבל בעיקר בשנים האחרונות ממש, ירד "וימש חשך" לעולם, דבר שאפשר למשש אותו, "עובי כסלע" כלשון רבותינו, מציאות של טומאה נוקשית, שמערבת ומבלבלת, סותרת את כל מה שקדם לה, ויוצרת בלבול עמוק במעמקי הנפשות. הבלבול הזה הגיע עד המקום של היכלי התורה, ובקע לבפנים, ונכנס לבפנים, ועירב ובלבל וסתר את הכל.

הכח הזה – בעצם החריב את כל הדור כולו, החריב את הדור.

שער הנ' שבנ' של הטומאה – נח המדיה

בלי להיכנס לריבוי הפרטים, אבל הכח הכולל, שהוא הנ' של השערי טומאה – זהו כל כח המדיה של המכשירים שנכנסו. עד שזה הגיע למקום שכביכול יש לכך איזה שהיא "גושפנקא" – "מוגן", "מוכשר", "מוכר", בכל הלשונות שלא יאמרו. אולי הכוונה של מי שהכשיר את זה היה לטובה, אבל כל בר דעת מבין, שזה פורר לגמרי את הנשמות מבפנים, מבפנים.

כל מה שנמצא בתוכו, כל מה שקיים בו, כל מה שבני אדם שולחים אלו לאלו, הציבור שנקרא "חרדי", אלו שמחזיקים את זה, שלאט לאט הופך להיות רובו של הציבור, הסרטונים ששולחים זה לזה, הפריצות הנוראית שלא תיתכן, זה כיליון, שכל מציאות הדור אין לו קיום.

עד המצב האחרון, שאי אפשר להבין את זה אפילו, "מחוץ תשכל חרב ומחדרים אימה" (דברים לב, כה), "דבר בעיר – כנס רגליך, וסגר דלתך בעדך חבי כמעט רגע עד יעבר זעם (ישעיהו כו, כ)" (ב"ק ס ע"ב), יש מקומות של היכלי התורה שנסגרו, ומתוך הדבר הזה עצמו מנסים ללמד תורה.

בחלק מן המקומות ההצעה הייתה שישדרו דרך הרשת, שלכל בחור יהיה את השיעורים של הרמיי"ם בישיבה. זהו, הדור מת, הוא לא קיים, אין מציאות.

זהו נ' שבנ' שבשערי טומאה, נשתרבבו הדעות לגמרי.

הפלא, זוהי האריכות אף של הקב"ה שהייתה עד עכשיו - לא הפלא מה שקורה עכשיו. מי שמתפלא על מה שקורה עכשיו, אז תפס אותו שיגעון מוחלט, מה שקורה עכשיו, זהו רחמי ה', זה רחמים, זה כולו רחמים.

נכנסנו לתהליך שער הנ' שבנ' שבטומאה

אין מציאות שהדור יכול להמשיך כמו שהוא היה, זה לא קיים. מהכל בוקע טומאה מכל הצדדים. חז"ל אומרים שבזמן חורבן הבית, אין לך כל גג וגג שלא הציבו עליו עבודה זרה, ועבדו בו עבודה זרה. בתחילה במטמוניות, אבל לאחר מכן בגילויי. היום, זה לא בהלבשה הזו, אבל זהו השורש היותר עמוק של זה, זו הטומאה שבוקעת מכל צד, מכל צד, מכל צד.

צריך להבין את זה עמוק. אנשים מסתגרים בבתים, מי יותר ומי פחות, אבל לשם התהליך של הדברים. אבל, מה נשאר להם בבית, מה יש להם שם - "איובי איש אנשי ביתו", בתוך הבית עצמו. ואזי מכוונים את הכל, שמה שנשאר לבני אדם זה רק את המכשירים, ואת הקשר דרכם, זה מה שנשאר, ולהדיא לשם זה הולך. הרי אי אפשר ללכת כמעט למשרדים למה שצריך - "תיכנס דרך הרשת לכל דבר".

זוהי הרשת שהקב"ה טמן, של הנ' שבנ' שבשערי הטומאה. העולם לא יחזור למה שהוא היה - זה ברור. אולי יהיה זמנים יותר קלים, ויותר מורכבים, אבל נכנסנו לתהליך של שער הנ' שבנ' שבטומאה, שער הנ' שבנ' שבטומאה - שם אנחנו נמצאים בגילוי.

הנגיף, ה"קורונה", הוא כמו שעל גבי מכה יש מוגלה, אבל הוא לא עצם הדבר עצמו, הוא רק מתראה באופן הזה, אבל יש לו מהות פנימית. המהות הפנימית היא, שכל העולם כולו נגוע, נגוע, בכתר שבקליפה, זוהי המהות של מדרגת הדור. בדור שכולו חייב, זו הצורה של פני הדברים.

ובדור הזה, מוליכים את הכל, שמה שישאר לאדם זה רק מקומו בביתו, וחיבור לנ' שבנ' שבשערי הטומאה. דרך זה הוא יקבל את כל ההודעות, דרך זה הוא יקבל את מה שהוא צריך, וגם דרך זה ילמדו אותו תורה, אבל אלו בדיוק ה"ערב רב" שהיו במעמד הר סיני, משם הם ינקו, זו התורה של "הערב רב" שיונקת משם. במתן תורה, "הערב רב" עמד רחוק, כדברי הרמב"ן הידועים, אבל בדור שלנו זה לא כך.

בתקופתנו שני צדדים למטבע - נפילה ח"ו לשער הנ' שבנ' שבטומאה, או

התקשרות לא-ל חי

צריך להבין עמוק עמוק איפה נמצאים. עכשיו ישנם שני צדדים למטבע - שער בני שבני' שבקליפה, האנשים מתבודדים בבית, מחוברים לרשת, וגנוזים במעמקי הנ' שבני' שבטומאה, מי במודע, מי פחות במודע, מי בתמימות, מי ברוע לב, כל אחד כפי מדרגתו.

אבל מכנגד, מאיר אור ה' - "נפשי בלילה אינתיך". מאיר המעמקים של הקדושה של הנשמה - "יחידך ליחדך", נפש, רוח, נשמה, חיה, ויחידה, כדברי רבותינו הידועים, הנפש שורה בעיקר בכבוד, הרוח בלב, הנשמה במוח, החיה בבגדים, והיחידה בבית.

זהו "סגור דלתיך בעדיך", זהו האור שמאיר, "זה לעומת זה", וזהו גופא אורו של משיח. כמה זמן יהיה התהליך האחרון - "ליבא לפומא לא גלי", אבל זהו! נמצאים בתוך אותו מקום, נמצאים בתוך אותו מצב.

או שהאדם קושר את עצמו לא-ל חי - "עד מתי אתם פסחים על שתי הסעפים, אם ה' האלקים לכו אחריו" (מלכים-א יח, כא). מתגלה המעמקים של עומק הנשמות, מתגלה הכח לקשור את הנפש באמיתות, בפשיטות, בתמימות, עמו, אצלו, להתכלל בו יתברך שמו, אין עוד מלבדו, זה מה שיש.

התביעה כיום מהקב"ה היא לבחור את חיי הנצח, ומי שיבחר יזכה לעבוד תקופה זו בניסי ניסים

בכל הדורות כולם, היה תקופות יותר של שמחה, והיה תקופות יותר של צרות. וכאשר מגיעים הצרות, כדברי חז"ל, בכל הסוגיות בתענית, והרמב"ם בתשובה כידוע, שהקב"ה מעורר את הלבבות, לזעוק, להריע, לשוב בתשובה אליו יתברך שמו.

אבל, התשובה שהקב"ה תובע מאיתנו כאן, והתפילה שהקב"ה תובע כאן, היא לא התשובה והתפילה שעל דרך כלל נתפסת בנפשות, התביעה היא לגמרי אחרת.

התביעה היא לבחור את חיי הנצח, לבחור את חיי הנצח, לבחור לנצח נצחים את עומק ההתקשרות של הנפש.

מאיר עכשיו מצד אחד הפיתוי של הנחש, הס"מ שרכב על גמל - צורת נחש, "לדעתו של נחש", התערובת של ה"ערב רב". אבל מהצד השני מאיר - "ולקח גם מעץ החיים ואכל וחי לעלם" (בראשית ג, כב), "לעולם" דייקא.

כאן מונח מעמקי הבחירה של הנפשות. ומי שיבחר בו יתברך שמו, יבחר להתקשר לבורא - השלב הראשון הוא תשובה, השלב השני הוא תפילה, אבל השלב השלישי הוא הקשר העמוק המוחלט אליו יתברך שמו, ואין בלתו.

ומי שיעשה את זה, יעבור את התקופה הזו באורח מישר, יעבור אותה בניסי ניסים של השגחה פרטית, "כשם שאתה הוה לו כך הוא הוה לך". הוא יעבור אותה באור ה', בהתקשרות אמיתית אליו יתברך שמו, והוא הוא זה שיזכה לחיות - "וחי לעולם", לנצח נצחים, אור פני משיח, בנין הבית, תחיית המתים, עולם הבא, נצח נצחים.

זו איננה עוד צרה שבאה לעולם

צריך להבין מה מונח כאן עכשיו על כף המאזניים. אם האדם רק מבין שזו עוד צרה שבאה לעולם, והוא מריע ועושה תשובה, בודאי שהוא עשה את מה שהדין מחייב ממנו, אבל זהו השלב הראשון של מה שנתבע לעשות. אבל אם האדם יבין יותר לעומק - זו לא עוד צרה שבאה על כנסת ישראל, וכל בר דעת יודע שמימות עולם לא היה כזה מהלך.

כל זה נובע מחמת שהנפשות כולם נמצאים בעולם של חיבור של טומאה. מי בגוף, שנוסע לכל מקומות העולם, לחפש את תענוגות העולם. ומי שמחובר בקשרים של המדיה, אבל העולם כולו מקושר, מחובר. וזה גופא מה שמביא את הטומאה באופן כל כך מהיר, ומביא את הנגף בפועל באופן כל כך מהיר. זה היינו הך [אותו דבר] בדיוק.

כשאדם מבין את המהות של הטומאה שנמצאת, הוא מבין שהנגף שבה הינו נגף למצרים, אבל רפא לישראל - "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות" (מיכה ז, טו), הוא מבין שהנגף שהיה במצרים, שכמעט נכנסו לשער הנ', אבל היו רק במ"ט, זה היה בנגף של מצרים.

אבל באחרית הימים, כדברי האור החיים הידוע, יכנסו לשער הנ'. והאור הפנימי של התורה, שזהו המאור שבתורה, שזהו הגילוי של טעמי התורה, ואור האלוקות השורה בתוכם, זהו המהות של הניסיון שנמצאים בתוכו.

כל החיזוקים שישנם אמיתיים - אבל אינם נוגעים בהכרח בשורש הצרה

ככל שהדברים מטושטשים, אזי מי שנמצא בחיצוניות לגמרי, מחפש איך לפתור את הבעיות למעשה, איך למצוא שיהיה לו מה לאכול, מחפש איך למלאות תעסוקה באופן שיימצא בזמנים ריקים כביכול.

מי שנמצא יותר פנימה, מחפש להתחזק, כל אחד במה שהוא יתחזק, ובודאי שכל חיזוק רוחני הוא דבר אמת, אבל הוא לא בהכרח נוגע בנקודת הדבר.

כל נקודת החיזוקים שישנם, אם זה יהיה מאה ברכות, אם זה יהיה פיטום הקטורת, אם זה יהיה חיזוק בלשון הרע, באהבת הבריות, באמונה בהשגחה פרטית, שכל הדברים האלו כולם הם בודאי אמת, אבל זה לא נוגע בשורש הצרה שבתוכה אנחנו נמצאים. צריך בהירות עמוקה שהאדם יבין מאיפה עומק הצרה, וכשהוא מבין מהי עומק הצרה, אזי הוא מבין מהי עומק הגאולה.

כל צורת החיים בדורנו איננה נכונה

הקב"ה זועק מכל צד, כל צורת החיים של השנים האחרונות, של המתירנות המופלגת, של הפתיחות לעולם, של הנסיעות בילוי לכל מיני מקומות, הימצאות במסעדות, הימצאות בכל מיני מאורעי תרבות, כל מיני צורות של חיבור של חברה, שנמצאים ב"איצטלה" של שומרי תורה ומצוות, שכל בר דעת מבין שכולו שקר מוחלט.

שרץ, אי אפשר לטהר אותו בק"נ טעמים, אפילו אם חותמים אותו עם פלומבה - הוא נשאר שרץ.

כל צורת החיים היא איננה נכונה! זו לא שאלה של חיזוק, זו לא שאלה של תיקון, זו היא ההבנה הבהירה, ההבנה הבהירה, שהחיים שהיו אינם!

הקב"ה ממוטט את הכל, הוא ממוטט את הכלכלות, הוא ממוטט את מה שהנפשות נשענו עליהם, אדם סמך על מה שיש לו כסף בבנק - הוא לא יכול לסמוך על זה. הוא סמך על מה שיש רופא שיכול לרפאות - אי אפשר לרפאות, הוא סמך על זה שיש צבא - הצבא לא יכול להילחם עם נגיף.

אין על מה לסמוך! יש גילוי בהיר מאוד למי שלא מתעקש אלא מבקש אמת, פותח את נפשו, מרחיב את לבבו, מביט באורח מישר, הוא מבין ברור מאוד - כל צורת החיים של השנים האחרונות היא הפוכה כמעט לגמרי מרצון ה'.

צורת החתונות בדורנו - "עולם השקר"

אפשר להיכנס פרט, ועוד פרט, ועוד פרט. הדוגמא המצויה שיש לכולם בשבוע האחרון - החתונות. שהקב"ה עכשיו סובב, שחוזרים לימי בועז, שלקח עשרה אנשים, או מעין כך, קרוב לכך - וככה מתחתנים.

הרי כל מי שמכיר מעט את החתונות, ואני הרי מכיר זאת מקרוב בחודשים האחרונים, אצלי בבית, כל מהלך החתונות הוא כולו "עלמא דשיקרא" [עולם השקר] מכף רגל ועד ראש, מכף רגל ועד ראש, הבזבוז, הרעבתנות, הפריצות הגמורה של כל הלבושים, זה הכל הפוך מרצון ה'.

מי שסובר שבחתונות הללו יש שמחה - זה לא שמחה. יש לחשוש למה שמברכים שהשמחה במעונו, כמבואר בפוסקים במקום שיש פריצות. כל הצורה היא הפוכה לגמרי מרצון הקב"ה.

הקב"ה בא ואומר לבני אדם - אני לא שמח בשמחות שאתם שמחים, זה לא מה שאני רוצה.

בני אדם היו יושבים במסעדות ואוכלים, הרי היום אין לך כמעט כל מרכז עם מסעדות עם עוד הכשר ועוד הכשר, צומח וצומח, הקב"ה בא סוגר את הכל - זה אינו קיים.

כמה בני אדם כביכול "שומרי תורה ומצוות", שמפורסם בעיתונות שכאילו "חרדית", פרסמו נסיעות לפסח לשנה הקרובה - בקפריסין, ביוון, איפה לא. יש למישהו הוה אמינא [צד] בעולם שזה רצון הבורא!?

ברור הרי לכל בר דעת שכל המהלך הזה הוא כולו שקר! זה בלי שרויה, גלאט. ברור לכל בר דעת כל המהלך שקר, שקר, שקר.

הפלא עוד פעם, איך השקר המשיך כל כך הרבה זמן, לא איך הוא נעצר.

כל מי שיש לו לב יהודי, לב מרגיש, בכל השנים האחרונות הוא שבר כלי. ליבו דואג בקרבנו, הוא כואב, הוא דואב, ליבו שותת דם, על נפשות ישראל שהלכו לאבדון בלי דעת - "נמכרנו אני ועמי להשמיד להרוג ולאבד", "נהנו מסעודתנו של אותו רשע" - זו כל צורת החיים.

הקב"ה אומר עתה לבני אדם להתנתק מ"המדיה"

הקב"ה בא ואומר לבני האדם - תעצרו רגע, תחשבו, אל תכנסו לחדרים ותתחברו עוד פעם למדיה, זה ליפול וליפול וליפול - כלום, להתנתק.

אדם חושב שהוא יקבל משם הוראות, משם הוא יקבל כסף מביטוח לאומי, שהכל יסתדר דרך שם - אוי לו למי שחושב שהישועה תבוא משם. שמשם עכשיו ילמדו תורה באותו מצב את כל כנסת ישראל, דרך שם זה יעבור - זה תורה של ערב רב, זה "אתמול לדעתי, היום לדעתנו של נחש".

כאשר הקב"ה נתן לאדם עכשיו את אותם זמנים להיות לבד, מי פחות מי יותר, בתוך בני בית זה לא תמיד רוגע ושקט, תלוי כל אחד במצבים שלו, אבל הקב"ה מראה בדיוק את הכיוון. שם מתגלה היחידה

שבנפש שבבית, שם מקום ההתבודדות - "הן עם לבדד ישכן ובגוים לא יתחשב" (במדבר כג, ט), התורה ניתנה במדבר שנבדל מכל האומות כולם, וכשנכנסו לארץ ישראל יש מצווה להשמיד את הז' עמים. "סיני" - שמשם ירדה שנאה לאומות העולם, יש היבדלות, יש מחיצות, יש הבדלות, יש חיי קדושה, יש מציאות ה' בקרבו, יש התקשרות לא-ל חי, זה מה שהנפש בעומק צריכה לחפש.

צתה אז הבחירה של אחרית הימים

כאן מונח עכשיו עומק מעמקי הבחירה של כל נפש ונפש.

הרי כל אחד מהנפשות נמצא כבר מימות עולם - "ישראל עלו במחשבה תחילה להיבראות" קודם שנברא העולם (ב"ר, בראשית, א). וכל אחד ואחד מאיתנו עבר הרבה בחירות. הבחירה השורשית שעברנו עד היום הייתה מתן תורה. אבל כפי הנראה, התקופה שאליה אנחנו נכנסים, איננו יודעים כמה זמן זה יימשך, אבל - **זו הבחירה של אחרית הימים**, זו הבחירה של נצח נצחים.

זו הבחירה האם האדם בוחר בתוך כל המצב הזה - לנסות לשמר את מה שהיה, אי אפשר את הכל, אז לפחות חלק, קשה להתנתק נפשית, הוא צריך על מה להישען, הוא צריך לבדוק, הוא צריך לראות, הוא צריך ליהנות. או שהוא בוחר לחיות בעולם הבא - אין בו לא אכילה ולא שתייה, אלא צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם, ונהנים מזיו השכינה, **נהנים מזיו השכינה**.

זהו חיים של יהודי, שהחיות האמיתית שיש לו - הוא נהנה מזיו השכינה.

הוא צריך לאכול, הוא צריך לשתות, הוא צריך להתלבש, אבל זה כלאחר יד. ואם יש בזה טיפה הנאה, הרי זה כדברי ה"מסילת ישרים" - בשביל יישוב דעת לעבוד את בוראו, אבל לא מעבר לכך. גם כשהוא טועם מאכל, ויש לו בו טעם, זה בשביל השקט של הנפש הבהמית, אבל החיים הפנימיים זה ה"נהנים מזיו השכינה" - כאן מקום החיים.

להתבונן בשקר המוחלט שקיים - ולבחור להתקשר בעומק הנפש לקב"ה ותורתו

מי שרוצה לראות בישועת ה' - "כי עין בעין יראו בשוב ה' את שיבת ציון", לראות את אור ה' חוזר וחופף עלינו, ובוקע אל תוכנו - הוא עומד בפני נקודת הבחירה האמיתית. במהלכי הזמן שלתוכו נכנסנו בתקופה הזו, להיבדל, להתרחק, מכל מה שהיה נהוג בשנים האחרונות עד הקצה האחרון.

תמיד בני אדם אמרו קשה לפרוש - היום כבר ממה נפשך [מכל צד] הכל להתפרק, אין כבר לאיפה להמשיך, מנסים לאחוז בכח, בכח, בני' של הנ' של שערי טומאה.

לבחור, להכיר, להתבונן, לראות את השקר המוחלט, המוחלט שקיים, בכל חיבור לכל תהלכות החיים שהיו.

לראות איך נראו החיים של האבות הקדושים, של משה, אהרון, יוסף ודוד, להכיר את החיבורים שהיו שהם שקר, ולהתנתק מהם במעמקי הנפש. זהו הצד השלילה.

ובצד של החיבור, להתקשר לעומק פנימיות נפשו, להתקשר למעמקי התורה בפנימיות, ולהתקשר אליו יתברך שמו קשר פשוט, אמיתי, נקי, ושם לדבוק ולעבור את כל מציאות החיים האלה.

האופן של ה"למעשה" - דברי הנפש החיים הידועים בשער ג' בפרק י"ב, של ה"סגולה גדולה ונפלאה" - "אין כוח שליט בעולם אלא הוא יתברך שמו", זו המחשבה הפשוטה שאיתה האדם צריך לילך, אבל זהו לא הסוף פסוק של הדבר. הסוף פסוק של הדבר הוא - הקשר העמוק הנפשי אליו יתברך שמו.

חזרת העולם לכמו שהיה - יותר גרוע מהמצב עכשיו

הקב"ה יזכה אותנו, שנוכה להיבדל מהשקר, ולא יעלה על דעתנו שתפסק המגיפה, והעולם יחזור לכמו שהיה, כי זו הקללה המוחלטת, הקללה המוחלטת, אם העולם יחזור לכמו שהיה, זה יותר גרוע מהמצב עכשיו.

לזכות להיבדל מן השקר, להתחבר בקשר עמוק, אמיתי, נקי, אליו יתברך שמו, לתורתו, מעמקים מעמקים מעמקים, ולקבוע את הנפש באותו עומק, זהו "בן עולם הבא" - כבר עכשיו.

יזכה אותנו הבורא, שנראה באור ה', שהיום תיעצר המגיפה, אבל באופן של כילוי הנ' שבנ' שבטומאה.

"ועליו יזרח ה'" (ישעיהו ס, ב) - יאיר אורו יתברך שמו, גילוי משיח בפועל ממש - "כי עין בעין יראו בשוב ה' ציון" (שם ח, נב). ■

היחודיות גילוי - האחרונה הגאולה עבודת

גאולה ראשונה - באופן של "חבורה", גאולה אחרונה - באופן של "יחיד"

הגמרא אומרת בפרק הכונס (ב"ק ס ע"א): "דבר בעיר - כנס רגליך". ועל זה הגמרא מביאה את דרשה מן הפסוק: "לך עמי בא בחדריך וסגר דלתך בעדך" (ישעיהו כו, כ).

ידועים דברי חז"ל, שהגאולה האחרונה תהיה כמו הגאולה הראשונה, שנאמר: "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות" (מיכה ז, טו), (עי' מכילתא דר"י בשלח, ח, ועוד). וכדברי בעל הטורים (שמות יב, ח), כשם שבגאולה הראשונה נאמר: "ואתם לא תצאו איש מפתח ביתו עד בקר" (שמות יב, כב) - מעין כך יהיה גם בגאולה האחרונה.

אולם, רק מעין כך יהיה גם בגאולה האחרונה. ונקודת החילוק בין הגאולה הראשונה לאחרונה היא כדלהלן. בגאולה הראשונה, שהיא גאולת מצרים, הדין הוא שהפסח אינו נשחט על היחיד, אלא הפסח נשחט על חבורה, משפחה - משפחה, או כל מי שנמנה על הפסח - "פסח נאכל למנוייו" (זבחים פ"ח מ"ה). והרי שבדקדוק נאמר שאין שוחטים את הפסח על היחיד. כמו כן, בפסח ישנו דין שהולכים אחר הרוב, ואם מיעוט טמאים בפסח ראשון, הרי שהם נגררים לעשות פסח שני. ואם רובם טמאים בפסח ראשון, עושים כולם פסח ראשון.

לעומת כך, כאשר מתגלה הגאולה האחרונה, הגילוי אינו רק באופן ש"אל יצא איש מפתח ביתו", ובתוך הבית ישנה חבורה. אלא הגילוי הוא באופן של "וסגר דלתך בעדך", שבתוך הבית עצמו האדם יכנס לחדר - "בא חדרך", לא "בא ביתך", אלא "בא חדרך". ישנה כניסה בתוך הבית עצמו לחדר - חדר לפניו מן החדר.

הדוגמא הבהירה והשורשית לכך היא "בית המקדש". בכללות, בבית המקדש ישנו את הר הבית, עזרת נשים, עזרת ישראל, עזרת כהנים, מקום הקודש, ולפני ולפנים - מקום בית קודשי הקודשים. בית קודשי הקודשים זהו ה"חדריך". זהו החדר לפניו מן החדר, זהו מקום הפנים, ששם ישנו רק יחיד. בשאר המקומות בבית המקדש יכול להיות יותר מאחד, אבל בבית קודשי הקודשים נאמר: "בזאת יבא אהרן אל הקדש" (ויקרא טז, ג) "אחת בשנה" (שמות ל, י), "אראה על הכפרת" (ויקרא טז, ב) - ביום הכיפורים.

והרי שזהו ההבדל העצמי בין הגאולה הראשונה לגאולה האחרונה.

בגאולה הראשונה סדר הדברים היה באופן של "חבורה - חבורה". לעומת כך, בגאולה האחרונה סדר הדברים הוא באופן של "יחיד" - כל יחיד ויחיד עומד כמציאות לעצמו.

כאשר זה מתגלה באופן של "זה לעומת זה", הרי שמחד בתשעה באב נאמר: "אבל יחיד עשי לך" (ירמיהו ו, כו), יחיד דייקא, "איכה ישבה בדד" - מציאות של לבד. אבל מאידך נאמר בתשעה באב, שבו ביום נולד משיח. כלומר, נולד ה"יחיד" של הקדושה, מציאות פנימית של חיים שכל הווייתו מציאות של יחיד.

האדם בראשית יצירתו - יחיד

נבאר את שורשי הדברים, ולפי זה את האופן המעשי שלהם בס"ד.

ביום הראשון למעשה בראשית נאמר: "ויהי ערב ויהי בקר יום אחד" (בראשית א, ה), ואז היה רק "יחידו של עולם". גם קודם שנברא העולם היה הוא יתברך שמו לבדו, אבל כך גם היה בתחילת הבריאה, ביום הראשון למעשה בראשית.

ביום השישי למעשה בראשית, נברא האדם. ועל זה אומרים חז"ל כידוע (רש"י בראשית ג, כב), שאמר הקב"ה: "אני יחיד בעליונים, והאדם יחיד בתחתונים", וביקשו מלאכי השרת לומר לפניו [לפני האדם] שירה (מדרש זוטא, קהלת, ו, ט) והרי שמלאכי השרת באו לדמות את האדם לקב"ה, וח"ו לעבוד לאדם. עד כדי כך הייתה הצטיירות של מציאות היחיד - של האדם.

ועל זה אומרים חז"ל: "לפיכך נברא האדם יחידי" (ילק"ש בראשית טו), שהאדם נברא יחידי.

זו צורת היצירה הפנימית של האדם - הוא נברא יחידי.

מציאות של חבורה - מעצם היצירה

אמנם, כשם שמאדם הראשון נעשתה מציאות של שנים, כנאמר בפסוק: "ויפל ה' אלהים תרדמה על האדם וישן, ויקח אחת מצלעותיו, ויסגר בשר תחתנה, ויבאה אל האדם" (בראשית ב, כב), כך גם שייך שבכל יצירה יהיה אופן של שנים. הגם שבסדר היצירה הפשוט, האדם לבדו כאשר הוא עובר במעי אמו - הוא נברא יחידי. אבל ישנו אופן של שנים - תאומים.

ויתר על כן, הרי בגאולת מצרים נאמר: "וישרצו וירבו ויעצמו במאד מאד" (שמות א, ז), ועל זה דרשו חז"ל (מכילתא דר"י בשלח), שאשה ילדה שישה בקרס אחת. כלומר, שמעצם היצירה ישנה מציאות של חבורה.

אמנם, לא זהו השורש הפנימי, לא זה מה שנתגלה בגאולת מצרים. השורש הפנימי הינו ההתחלה של כל דבר. ההתחלה של כל דבר היא יחיד - "לפיכך נברא האדם יחיד". מהיחיד יוצא לשנים, מהיחיד יוצא שישה בקרס אחד.

"אישה אחת הייתה בארץ מצרים, וילדה שישים ריבוא בקרס אחד, ומאן הוא - משה, שקול כנגד שישים ריבוא" (שהש"ר רבה פ"א סט"ו ועוד). כלומר, משה הוא בתפיסה של כלל, בתפיסה של ציבור, בתפיסה של חבורה.

מהלך של עשרה ומהלך של יחיד

כאן מונח שני המהלכים שאנחנו רואים עתה במכה אחרונה. יש מהלך של עשרה, ויש מהלך של יחיד. הציבור זה עשרה - "כל בי עשרה שכינתא שריא" (סנהדרין ל"ט א'). מהלך של עשרה עניינו לחזור לעשרה השורשיים - עשרה מאמרות שבהם נברא העולם. כאשר זה מצטייר בנפש, זה מצטייר באופן שיהיו עשרה במקום אחד, ולא יותר. כלומר, מעין השורש הראשון.

אבל יתר על כן, המהלך הפנימי יותר הוא המהלך של יחיד - "בא חדריק", מציאות של יחיד כמציאות לעצמו. זהו העומק הפנימי של ה"זה לעומת זה" שמתגלה עתה.

שורש הקלקול - הצטרפות לזולתו

נפתח יותר את הדברים. כפי שהוזכר, אדם הראשון בראשית היצירה היה יחיד, אבל מיד כבר ביום הראשון הוא נעתק ממציאות של יחיד לצירוף לזולתו - "זכר ונקבה בראם וכו' ויקרא את שמם אדם" (בראשית ה, ב).

מכאן, האדם הפך להיות מציאות שמתחברת לזולתה. עצם תחילת הציבור הזה - הוא שורש הנפילה. מכך כך ראה נחש את אדם וחווה משמשים זה עם זה, ונתקנא בהם, ומכאן נעשתה כל שורש נפילת הבריא.

השורש של הנפילה נעשתה בזה שהוא מצטרף לזולתו. אם הוא מצטרף לחוה, הרי שגם הוא יכול להצטרף לנחש, וגם היא יכולה להצטרף לנחש. כאן מונח עומק נקודת הקלקול.

קלקול זה, איננו קלקול פרטי, אלא זהו שורש הקלקול. בקלקול הזה הושרש שבכח הדעת, שהוא כח הצירוף לזולתו, ישנו אופן של נפילה.

חז"ל אומרים: "אתמול לדעתי, היום לדעתו של נחש" (ב"ר יט, ט). כלומר, הושרשה מציאות שהדעת שהוא כח הצירוף - "והאדם ידע", כח האכילה מעץ הדעת - מצטרף לדעתו של נחש. כלומר, הוא מצטרף לזולתו באופן של נפילה.

זהו השורש הראשון שהיה בחטא אדם הראשון, וכך היה בכל סדר ימות עולם. היה את זמן התיקון של הצירוף המקולקל - שזוהי יציאת מצרים, ובעיקר מתן תורה, הדר קיבלו בימי אחשוורוש מאהבת הנס, "לך כנוס את כל היהודים". זה היה צירוף בחזרה של כולם במהלכי התיקון.

עקבתא דמשיחא - הפקעה מוחלטת של כח ה"יחיד"

אבל, ככל שארכו הימים, ובפרט בעקבתא דמשיחא, ובדור האחרון שלנו בשנים האחרונות, בכל העולם כולו מתגלה כח של צירוף שמצטרף בני אדם. עד כמה שהאדם ביסודו היה יצור שמצטרף לזולתו מכח תפיסת הצירוף הראשון שהוזכרה, "מדיני, חברתי" בלשון רבותינו, הרי שעתה נעשתה מציאות שכל הבריאה כולה הפכה להיות תפיסה שכולה חברה - כולה צירוף לזולתו.

בעבר כאשר לאדם היה קשר עם בני אדם, הקשר היה מצומצם בהרבה מהקשר שישנו כיום. צורת הקשר שישנה כפי סדר הדברים בשנים האחרונות, הינה באופן של "רשתות חברתיות", האדם כולו הפך להיות "מרושת חברתית", מחובר כל הזמן לבני אדם.

נעשתה הפקעה מוחלטת של כח היחיד. מימות עולם לא היה חיבור כזה בין בני אדם. כמות של חיבור, צפיפות של חיבור, היקף של חיבור, כסדר. אבל לא בצד העליון של מתן תורה - "ויען כל העם קול אחד ויאמרו כל הדברים אשר דבר ה' נעשה" (שמות כד, ז), צירוף של כל כנסת ישראל. אף על פי שגם זו אינה ההארה השלימה, שהיא הארת משיח, עולם הבא, אבל מכל מקום במתן תורה החיבור היה מהצד העליון.

לפי"ז, כאשר מתגלה ה"זה לעומת זה", נעשה צירוף. וככל שהאדם יותר מצורף לזולתו, ויש לו קשר עם כמות יותר גדולה של בני אדם בכל הרשתות החברתיות שקמו לאחרונה - הרי שהוא מרגיש את עצמו כמציאות.

כאן, נעשתה ההפקעה הגמורה של ה"לפיכך נברא האדם יחידי".

אנחנו לא עוסקים כעת בתוכן שנמצא שם. התוכן שנמצא שם נע בין המ"ט שערי טומאה עד שער הנ'. אלא עוסקים כעת לבאר שכל התפיסה של כל מציאות הבריאה קיבלה שינוי, היא הפכה להיות כולה מציאות חברתית.

מי שהשתמש בכח הזה לקדושה, הרי שקיים בעצמו: "רעך ורע אביך אל תעזב" (משלי כז, י) כלפי הקב"ה, בחינת "חברך" כלפי מעלה, כביכול, והצטרף מתוך הכח הזה לבורא יתברך שמו. אך בכללות הכח הזה לא נמצא עתה בקדושה, אלא הוא נפל למעמקי מציאות הטומאה, ולא רק למ"ט שערי טומאה, אלא הוא נפל לעומק שער הנ' של הטומאה.

וכאן מונחים רוב באי עולם, מעט מזעיר נשאר שלא מצורפים לדבר, מעט מזעיר ממש, אבל שאר העולם כולו, זה הווייתו, זה מציאותו.

כח הצירוף הגיע כמעט עד קצה יכולתו

הכח הזה, הגיע עד הקצה האחרון [או כמעט האחרון, בלשון מדויקת יותר] בכח החיבור בין בני אדם. באופן של "נתמלאה סאתה", או קרוב לכך.

וכאשר כח זה מגיע לקצה יכולתו, לקצה הוצאתו מן הכח לפועל - "אז תישברנה", נעשית בו מציאות של שבר. במקום גאות מגיעה השפלות, כדרשת חז"ל, והרי שכח זה הגיע למקום שהצירוף בין בני אדם הפך להיות מעצם מציאות האדם. עד כדי כך שבני אדם הנמצאים באותו מקום שאין להם את אותו צירוף, מרגישים כביכול ש"למה לי חיים". זה נקרא "שערי מוות" כפשוטו. המקום הזה שאליו הגיעה מציאות הבריאה, ההגעה לקצה, וכפי שדוקדק, "כמעט" לקצה הכליון של מציאות החיבור, זו עצמה ההתנוצצות של השלב שבא לאחר מכן.

גאולה מכח ה"כלל" - החלק הטפל שבגאולה העתידה

השלב שבא לאחר מכן, איננו מתגלה באופן של "זה לעומת זה", שלעומת החיבור של הקלקול בכל היקפו הנורא, תתגלה "גאולת מצרים" שהייתה באופן של חבורה, "נאכל למנוייו". זהו החלק החיצון שבגאולה האחרונה. זה נקרא בלשון הגמרא בברכות, שעתידיה להיות יציאת מצרים טפלה לגאולה העתידה. כלומר, גם זה יתגלה, אבל זהו הטפלות שבכח הדבר.

מהכח החיצוני שבדבר, מתגלה עתה הצירוף השורשי של עשרה בני אדם, לחזור לצירוף הראשון, כך מצטיירים עכשיו צורת בני האדם בעולם. וישנם כבר מקומות שזה עומד בשנים, וכמובן באלו שנגועים זה מגיע ליחיד, ולשם זה יגיע לכל באי עולם.

הגאולה העתידה - מכח ה"יחיד"

אמנם, כאשר מבינים את עומק מהלך פני הדברים, האדם מבין שהבריאה היא באופן של "נעוץ סופן בתחילתו, ותחילתו בסופן". ועתה, אנחנו נמצאים ב"נעוץ סופן בתחילתו".

כאשר לא מגלים את ה"נעוץ סופן בתחילתו", הרי שזה הופך להיות מציאות של "סופם". ה"סופם" הוא "בדד ישב מחוץ למחנה" (ויקרא יג, מו), מתגלה המציאות של ה"מוות יפריד", כח המוות מפריד בין בני אדם, ומתגלה הצד התחתון של מציאות היחיד, שהוא הנפילה העמוקה יותר, למטה ממציאות של חיבור דקלוקול - מתגלה היחיד של מציאות הקלוקול. היחיד של מציאות הקלוקול זהו "מינות", וזהו השורש של "אלוהים אחרים" - "זה לעומת זה".

אולם, מכנגד, עומדת מציאות האור של הקדושה, שחופף ויורד ובוקע לתוך מציאות הבריאה, שזהו אורו של משיח. חופף ובוקע בחזרה האור של ה"נעוץ סופן בתחילתו" - "לפיכך נברא האדם יחידי".

כל תנועת החיים - "עדר" הנמשך אחר זולתו

נבאר את הדברים מעט יותר בהרחבה. היו שני שלבים בקשר שהיה בין בני אדם. השלב הראשון הוא, שבני אדם נטו בהתנהגותם אחרי זולתם, כדברי הרמב"ם הידועים שהאדם נמשך אחרי בני מדינתו. כך היה מימות עולם, מחטא אדם הראשון שאכל מעץ הדעת, שנמשך אחרי דעתו של זולתו.

אולם, הכח הזה הלך והתגבר, והלך והתגבר, וככל שהדברים מצטרפים עם כל היקף הכלים שנמצאים בדורא בתראה, הרי שלאט לאט דעותיהם של בני אדם נמדדים לפי שטף הדעות שהם מקבלים כל הזמן מזולתם. אין את ה"דעותיהם שונים" מצד שורשו. ואם ישנם בני אדם שדעותיהם שונות, הרי שזהו מחמת שהם מתנגדים לכל מי שזולתם.

מצד הלבוש של בני אדם, הרי רוב מה שבני אדם לובשים בדורנו הינו מחמת ה"מודה" החדשה שיוצאת, והאדם נמשך אחר זולתו. הכלים שבני אדם קונים, כאשר יוצא מכשיר חדש בעולם היותר חיצון, בסדר בריאתו של העולם בני אדם רצים אחריו לקנותו, וכן על זה הדרך.

המציאות הפכה להיות באופן ש"האמת נעשית עדרים עדרים, והולכת לה" (סנהדרין צ"ז א'), נעשים עדרים עדרים של קלוקול - כל תנועת החיים היא תנועה של "עדר" שנמשך אחרי זולתו.

כל תנועת הדור היא בעצם הימשכות שבני אדם נמשכים אחרי זולתם. כמעט ואינה קיימת מציאות עצמית בבריאה. צורת החיים ביסודה, במהותה הפנימית כפי שמתראה כלפי חוץ, שבני אדם נמשכים אחר זולתם.

נביא דוגמא מהעשר שנים האחרונות. ניתן את הדוגמאות היותר קרובות לעולם, אי אפשר לומר ה"פנימי", הוא כבר לא קיים, אבל מה שהיה בעבר. בני אדם התחילו לנסוע לטיולים. זה התחיל באומות העולם. לאחר מכן זה הגיע לאלו שאינם שומרים תורה ומצוות. לאחר מכן זה הגיע לאלו ששומרים תורה ומצוות למחצה לשליש ולרביע. ולאחר מכן זה הגיע לאלו ששומרים תורה ומצוות הנקראים "בני תורה". ולאט לאט כולם נמשכים לאותו דבר.

כמובן שישנם מגבלות מסוימות בגבולות ההלכה, שגם הם **מטושטשים** עד למאוד, אבל התנועה היא בדיוק אותה תנועה, בכל דבר בני אדם מתנועעים אחרי אחרים.

דוגמא נוספת. התחילו בעולם לנסוע באופניים. לאחר מכן, התחילו לנסוע באופניים חשמליות. לאט לאט, זה הופך להיות כסדרו של עולם. כאן בשכונה עצמה מציעים לשכור אופניים חשמליות. לאט לאט כולם מתנועעים לאותו דבר. יש לזה הסברי בריאות, הסברי "צפיפות אוכלוסין", וכולם צודקים או לא צודקים, לא זו נקודת הנידון, זו דוגמא בעלמא שהובאה על מנת לבאר שהכל מתנועע תמיד מסביב לתנועות מסוימות שכולם נמשכים והולכים אחריהם.

באופן הזה, מה שהיה מתחילה מציאות של חבורה דקדושה בפסח, הופך להיות "מכה וחבורה" - חבורה דקלוקל. זוהי איננה חבורה מהמקום של החיבור, אלא חבורה מלשון "חרב", מלשון "מכה וחבורה טרייה", מציאות של קלוקל.

כאשר מבינים את העומק שבדבר, מבינים שזה הביא עד ההיקף של שער הנ', שמצרף את כולם למקום של שער הנ' של הטומאה. שם הוא שורש הצירוף הגמור של קלוקל. אמנם, הוא לא רק שם, אלא שהאחרית שלו נמצאת בשער הנ'.

היציאה מהגלות - לא רק יציאה משער הנ' שבנ' שבטומאה

נחמד יותר את הדברים. דבר פשוט הוא שכעת אנו נמצאים במצב של שער הנ' דקדושה מול של נ' של הטומאה. והרי שרובו ככולו של העולם, חוץ ממעט מזעיר, נמצאים בתוך עומק שער הנ' שבנ' שבטומאה עם כל החיבור ל"מדיה" - שם הם קבורים עתה רח"ל.

אמנם, ישנו את החלק הקטן יותר, שהוא החלק של בני התורה שבס"ד עדיין לא הגיעו לשם. אבל, היציאה מהגלות היא לא רק יציאה משער הנ' שבנ' שבטומאה. זהו שלב למי שנמצא שם רח"ל, ועל זה דובר בשיחה הקודמת.

השלב האחד הקודם לכך, ששייך לאלו שב"ה לא נפלו עד אותו מקום נורא, הינה ההבנה שעד אותו שלב, עדיין הכל מתנועע במהלך שכולם מתנועעים באותו מעגל סביב, לתנועות המתעגלות שגורמות לכולם להסתובב סביבם.

לפיכך, כאשר המציאות עתה היא באופן של "לך עמי בא בחדריך וסגר דלתך בעדך", לא רק באלו שנמצאים מחוץ לבית, אלא באלו שנגועים, שסוגרים את הדלת על עצמם בתוך הבית עצמו, וכן הוא גם במי שחושש ממי שנוגע. הרי שזהו המהלך הפנימי שמתגלה, זו הבנה הבהירה של "נעוץ סופן בתחילתן" - "לפיכך נברא האדם יחידי".

העבודה המעשית - לברר מהו חלקו שלו

בשלב זה, צורת העבודה, צורת החיים הפנימית היא, לחזור ולברר את החיים מהתחלה. מה יש בי ממה ששייך לי, ומה יש בי ממה שקלטתי מסביבתי, שאינם שייכים לחלקי.

וכל מה שאינו שייך לחלקי, הוא לא חלקי - "נברא יחידי".

נצרך לשבת לברר את החיים מהתחלה. האור של זה הינו ה"נעוץ סופן בתחילתן", נעוץ ה"סופן" בתחילתן של "לפיכך נברא האדם יחידי", לחזור ולברר את החיים מתחילתן. מהו חלקי שלי, ומה קניתי מזולתי. זוהי עומק העבודה הפנימית ששייכת עתה לזמן בו אנו נמצאים.

יש לעשות בירור מן היסוד, מן ההתחלה, כל אחד לפי ערכו. כמובן שישנם רובדים חיצוניים יותר, ורובדים פנימיים יותר, שהאדם קנה מזולתו. את הגלדים החיצוניים כל אחד יכול לברר, אילו חלקים אינם שייכים לו. ככל שנכנסים יותר פנימה, נצרך בירור יותר עמוק בנפש, מהו חלקו שלו, ומהו איננו חלקו שלו, וזה תלוי בהשגת כל אחד ואחד. אבל כל אחד עד מקום שידו מגעת, נצרך לברר זאת.

מסירות נפש של יציאת מצרים - הוראה כללית לכולם

עומק הבירור הזה שנעשה עתה, הינו כעין הבירור שהיה ביציאת מצרים, שנתנו דם על המשקוף והמזוזות, ועל ידי כן הייתה הבדלה בין מה שנמצא בחוץ למה שנמצא בפנים. וכמו שאומרים חז"ל, נתינת הדם על המשקוף הייתה בגדר של מסירות נפש, "משכו וקחו לכם" (שמות יב, כא), הם לקחו את העבודה זרה של מצרים, והייתה בזה סכנה. והרי שהמציאות שנתנו על הפתח הינה מציאות של מסירות נפש. זו הייתה עומק נקודת ההבדלה בין מה שנמצא בחוץ למה שנמצא בפנים.

ישנם כמה חלקים והגדרות בביאור של מסירות נפש, והגדרת הדבר באופן אחד ביחס לענייננו, מסירות נפש עניינה הגילוי שהאדם מגלה את הנפש דיליה, מגלה את היחיד שבו.

במסירות נפש נאמר יסוד שצריך למסור את נפשו על ג' עבירות חמורות - "יהרג, ואל יעבור". אבל יתר על כן, כאשר מתגלה ה"קנאים פוגעים בו", הרי שזו הלכה, ואין מורים כן. זו, הפנימיות של המסירות נפש, שהיא מגיעה מהיחיד שעושה כן מדעת עצמו. כאן מונח עומק נקודת המסירות נפש.

ביציאת מצרים היה ציווי של "משכו וקחו לכם", כלומר, שזו מסירות נפש שמקבילה למסירות נפש של ג' עבירות, והרי שזו הלכה ומורין כן, זה היה ציווי מאת הבורא למשה לאמור לכנסת ישראל.

מסירות נפש של דוד אחרון - של כל יחיד ויחיד

אמנם, הכח שמתגלה בגאולה האחרונה הינו ה"הלכה ואין מורים כן". מתגלה מציאות שכלפי חוץ ההוראה שמקבלים משם לא נוגעת במעמקים הפנימיים של העבודה, כל אחד צריך לתבוע זאת בעצמו. זה לא מקרה, זו עצם המציאות. ההוראות שיקבלו בחוץ הם הוראות חיצוניות ששייכות לכלל, אבל התביעה על כל יחיד ויחיד היא המסירות נפש של עצמו, זהו הדם ששמים בין מה שנמצא בחוץ למה שנמצא בפנים.

ברם, כיוון שזהו העומק של הדם שהם שמו בפתחים ביציאת מצרים, נמצא שהמסירות נפש הייתה שווה לכל כנסת ישראל, "משכו וקחו לכם", משכו ידיכם מן העבודה זרה, וקחו לכם טלה, קרבן פסח, הפקעה והיבדלות מהמציאות של מצרים.

לעומת כך, המסירות נפש ששייכת לדוד אחרון, כפי שנתבאר, איננה רק הבדלות מחוץ, לתוך הבית, אלא עניינה הוא "בא חדרך", זו הכניסה למציאות של היחיד, ושמה הוא בא לברר מהו היחיד שלו, מה חלקו שלו, מה מציאותו שלו, שאיננה קניין שבאה ממציאות זולתו.

מצד כך, בתוך הבית עצמו הוא נבדל מרעהו - "לפיכך נברא האדם יחידי", לכל אחד יש לו עולם מציאות לעצמו.

כניסה למקום ה"יחיד" שבלבו - הארת ה"יחידה" שבנפש אין פרצופיהם שווים, ואין דעותיהם שווים, לכל אחד ישנו פרצופו שונה, ודעתו שונה, יש לו מציאות כמציאות לעצמו. זהו ה"בא חדרך" במעמקי הלב, כפי שאומר הנפש החיים מיסוד דברי חז"ל, שכל מה שקיים בעולם, קיים בנפש, ובעולם זהו בית קודשי הקודשים, כפי שהוזכר לעיל שזהו עניינו של יום הכיפורים שהכהן גדול נכנס לפני ולפנים יחיד. ובמדרגת הנפש זהו ליבו של האדם, שהוא בית קודשי הקודשים שבנפש האדם. שם הוא מקום הכניסה שממנו תוצאות חיים, שם הוא השורש הפרטי של מציאות נפשו של האדם.

ולשם האדם צריך להיכנס. לא בהתעוררות של התפעלות בלבד, זהו השלב הראשון של הכניסה, זוהי התנועה הראשונה, כמבואר בדברי רבותינו. אלא האדם צריך להיכנס לפני ולפנים - להיכנס למציאות היחיד שבו.

ככל שהאדם יצטרף למציאות היחיד שבו, ויבטל את כל הקניינים שהוא קנה מזולתו, אצלו יתגלה המדרגה של "נעוץ סופן בתחילתן" - "יחיד" של סופן נעוץ ב"יחיד" של תחילתן. אצלו תאיר היחידה שבנפש, מציאות היחידה שגנוזה בבית, אבל לא בבית הכללי, אלא בבית הפרטי, בחדר הפרטי של נפשו של האדם.

כמובן, שהדברים הללו הינם סדר עבודה נכון לכל עת ולכל שעה, שהאדם צריך לחפש את חלקי נפשו הפרטית. אולם, בעתות הללו, בזמן שהכח החיצוני שיורד לעולם הוא "בא בחדריך וסגר דלתך בעדך", הרי שמאיר ה"זה לעומת זה" כמו שנתחדד לעיל, וכאן מונח עומק מעמקי העבודה של כל יחיד ויחיד, בהדגשה - כל יחיד ויחיד.

הסיבה שאי אפשר לקבץ את כנסת ישראל - עצם ולא מקרה

במתן תורה היה צירוף של כל כנסת ישראל, שישים ריבוא. בפורים הייתה גזירה להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים ביום אחד, ולצורך ביטול הגזירה נצרך אופן של "לך כנוס את כל היהודים" (אסתר ד, טז) בבת אחת.

עתה אנו נמצאים במצב, שזו עצמה מציאות המגיפה, שאי אפשר לכנוס את כל היהודים ביחד. אפשר להתפלל באותו זמן בבת אחת, "רואים אלו את אלו", מצרפים מניינים בצורה הזו, וכדומה, אבל אי אפשר לכנוס את האנשים יחדיו.

כאן, מונחת ההגדרה שההצלה לא באה מהצירוף של כולם בבת אחת. לא זהו יסוד ההצלה. כפשוטו, הכח המתנגד הוא לא לקבץ את כולם, וצריך לקבצם עד כמה שניתן, או לקבצם במסירות נפש, אפילו שזו סכנה, שני מהלכים דקים בדבר.

אך בעומק הדברים, הפנים הם שונות, כפי שנתבאר. מה שאי אפשר לקבץ עכשיו את כל כנסת ישראל בפועל לתפילה בבת אחת, איננו מקרה, אלא הוא עצם מציאות הדבר.

כאשר מקבצים את כולם יחד, כולם צועקים יחד בבת אחד לקב"ה, כדוגמת אנשי נינוה שזעקו אל ה' בחזקה - "ויקראו אל אלהים בחזקה" (יונה ג, ח). אולם, לא אלו הם פני הדברים שנדרשים עתה.

קריאה מהיחיד שבו ליחיד של הבורא - צורת הגאולה העתידה

פני הדברים שנדרשים עתה, שכל אחד יקרא לקב"ה מהמקום הפנימי שלו. הוא קורא לקב"ה מהיחיד שבו - ליחיד של הבורא כביכול, שם הוא מקום הקריאה שהוא קורא אליו יתברך שמו.

קריאה כזו, פנימיות כזו, איננה ברת צירוף של אנשים. מצד חיצוניות הקריאה, גם עתה צריך שיצטרפו האנשים עד כמה שניתן כדי לקרוא כולם יחד. אבל לא זהו סופו של הדבר.

סופו של הדבר הוא, שכל יחיד ויחיד צריך לקרוא לקב"ה מהיחיד שלו, ממקומו שלו, מ"כל חד לפום מה דמשער בלביה". כמו שדורשים חז"ל (זהו"ק וירא קג ע"א) על הפסוק: "נודע בשערים בעלה" (משלי לא, כג), כל אחד "לפום מה דמשער בלביה", לפי הכרת האלוקות שיש לו בנפש, משם הוא קורא למציאות הקב"ה.

בכל צרתם - לו צר, יש כאן "לו צר" ב"יחיד", שכינה מצטרפת עם צרתם של ישראל, כל אחד לפי צרתו שלו, לפי צורתו שלו. פרצופיהם שונים, צורתו שונה, שם מציאות הצירוף של השכינה שמצטרפת עם ישראל.

ולכן בקריאה לבורא יתברך שמו, יש את הקריאה הכללית להצלת הכלל, ומצד כך עד כמה שניתן צריך לצרף את כל כנסת ישראל - "בכל קראנו אליו" (דברים ד, ז), יחד כל כנסת ישראל.

אבל מאידך, ביתר פנים, כמו שהוזכר, נצרכת הקריאה של היחיד - שקורא ליחיד. כל אדם מעמיד את עצמו, מנתק את עצמו מכל ההשפעות שיש לו סביבותיו, עומד על יחידותו שלו, ואז - הוא פונה לקב"ה ממעמקי לבבו של היחיד.

כאן מונחת מציאות הגאולה העתידה - זו צורתה.

מחול הצדיקים לעת"ל - למי שגילה ייחודיותו

ידועים דברי הגמרא בסוף מסכת תענית (ל"א א'), שעתיד הקב"ה לעשות מחול לצדיקים, הקב"ה יושב באמצע, וכולם נמצאים במחול, וכל אחד מראה באצבעו ואומר: "זה ה' קיוונו לו". מצד כך שכולם נמצאים במחול, הרי שכולם מצטרפים יחד - הם המחול מסביב לנקודת האמצע.

אולם מצד כך שכל אחד ואחד מראה באצבעו ואומר: "זה ה' קיוונו לו", כפי שנתבאר פעמים רבות, "אצבע" הינה ההתפרטות של היד, היא איננה כללות היד. כללות היד הינה "ידא אריכתא". ולכן ראובן יכול לשלוח את שמעון, משום שהוא ה"ידא אריכתא" שלו. אבל אצבע של ראובן לא יכולה להיות אצבע של שמעון, שהרי היא האצבע שלו, "לא כל האצבעות שוות" (פסחים קי"ב ב') כלשון הגמרא.

מצד כך, מה שנאמר כאן שכל אחד מראה באצבעו ואומר "זה ה' קיוונו לו", כלומר, כל אחד מראה את גילוי האלוקות הפרטי שיש לו. ישנו את הגילוי הכללי של המחול, וישנו את הגילוי הפרטי שיש לכל יחיד ויחיד, שזהו חלקו שלו.

זהו התהליך שאנחנו עוברים עתה, על מנת להגיע ל"עתיד הקב"ה לעשות מחול לצדיקים", שכל אחד יוכל להראות באצבעו.

מי שחיינו נמצאים בני' של הנ' של השערי טומאה, חס ושלום, עליו נאמר דברי הגמרא הידועים בראש השנה (י"ז א'): "גהינום כלה והם אינם כלים, נעשים אפר תחת כפות רגלי הצדיקים". אבל מי שנמצא בתוך המציאות שיותר קרובה לקדושה, אלא שסוף סוף היא מציאות של טומאה, מחמת שכל הווייתו היא מה שהוא קונה מזולתו, או חלקים גדולים ממנה - הוא לא יוכל להגיע למחול של הצדיקים שמראים באצבע, לחלקו של היחיד שלו.

הכנת הקב"ה את העולם כעת - שכל אחד יחיד לעצמו

הקב"ה מכין את העולם לאופן כזה שכל אחד יעמוד כמציאות של יחיד לעצמו. "יחיד" בהתנתקות מכל כלי התקשורת שנמצאים, שזהו פשוט וברור. התחברות רק עד כמה שנצרך לדעת את המציאות, אבל חוץ מכך אין צורך.

אבל יתר על כן, "יחיד" במעמקי לבבו, במעמקי נפשו, בחלקו שלו. ומשם, כמו שהתבאר, "בכל קראנו אליו", משם לקרוא לבורא יתברך שמו. ומשם להתקשר במעמקי הנפש אליו יתברך שמו, "יחידה ליחדך", כמו שאומרים רבותינו שאחד מן הטעמים שה"יחידה" נקראת בלשון נקבה, מחמת שהיא הכלי ליחידו של עולם.

זהו תהליך פני הדברים שעוברים עתה.

האור שמאיר בפנימיות - הבדידות העליונה

מצד החיצוניות, מי שרואה את העולם, רואה שהעולם עסוק בחיצוניות, טרוד בבעיות של החיצוניות, ושקוע בבדידות, ומנסה להפיג אותה בשיטות שונות ומשונות של ה"עלמא דשיקרא" המוחלט.

אבל מי שיזכה, יגיע להגדרת בעל "חובות הלבבות" על החסיד, שהיא "אהבת הבדידות", הבדידות העליונה, הבדידות הפנימית של מעמקי נפשו של האדם. וככל שהכלים שהקב"ה נותן מכוונים לשם - הרי שזהו האור שמאיר בפנימיות.

יתן הבורא יתברך שמו, שיזכו כל ישראל להאיר כל אחד בנפשו, את הכח של כלל ישראל מחד, אבל את הכח של היחיד, של "יחידה ליחדך" בפרט. ומכח ההתקשרות של הכלל, ומכח ההתקשרות של הפרט, של ה"יחידה ליחדך", יתגלה בפועל אורו של משיח - "ועליך יזרח אור ה'" (ישעיהו ס, ב), בשלמות. ■

סוד יום שכולו שבת

עשרה עטרות - מדרגת "עשרה"

אנו נמצאים עתה בחודש ניסן - ראש חודש ניסן.

חז"ל אומרים (מדרש אגדה, פקודי, מ, יז) שכאשר הוקם המשכן בראש חודש ניסן, אותו היום נטל עשרה עטרות.

עשרת העטרות הללו, הם השורש של עשרת הימים הראשונים של חודש ניסן - מא' בניסן עד י' בניסן.

ובי' בניסן, התגלה בזמן יציאת מצרים התהליך של מצות קרבן הפסח, כמו שנאמר בפסוקים (שמות יב, כא): "משכו וקחו לכם", "שה לבית אבת שה לבית" (שם, ג). בתחילה היו ארבעה ימים של ביקור, זמן הקרבתו בי"ד בניסן, ובליל ט"ו זמן אכילתו.

זהו העומק הכולל של יציאת מצרים.

על אף שמצד סדר הדברים החיצוני, קודם הייתה יציאת מצרים, ורק לאחר מכן הוקם המשכן. אולם סדר הדברים הפנימי הוא, שעשרת הימים הללו הם העשרה עטרות, לאחר מכן ד' ימים של ביקור, הקרבת קרבן פסח. ועל הקרבן פסח שנאכל למנוויו במצרים נאמר: "ואתם לא תצאו איש מפתח ביתו עד בקר" (שם, כב).

עשרת העטרות הללו, עשרת הימים הללו, היום השורש של ה"עשרה" השורשיים שמתגלים בבריאה - "עשרת הדיברות" במתן תורה ו"עשרת המאורות" שבהם נברא העולם.

וכנגדם, ישנם את "עשרת המכות", כמו שהרחיבו רבותינו. זו היא ה"הכנעה", ה"מכה", אשר לעומתה מתגלה ה"דיברה", ה"אמירה" של הקב"ה - מדרגת "מתן תורה".

נמצא, ששלימות הארת הדבר הינו הגילוי של ה"עשרה". זהו הסדר מיציאת מצרים, עד מדרגת מתן תורה.

גילוי נח ה"עשרה" - בבתי כנסיות

הכח הזה, כח ה"עשרה", גילוי בבריאה למעשה כסדר הינו בבתי כנסיות. שהרי בתי הכנסיות ובתי המדרשות מצרפות עשרה אנשים יחדיו. על שם כן בית הכנסת נקרא כך, מלשון "כנסיה".

על זה אומרת הגמרא בברכות (ו ע"ב), שכאשר הקב"ה בא לבית כנסת, ואין בו עשרה אנשים, מיד הקב"ה כועס ושואל: "מדוע באתי ואין איש קראתי ואין עונה" (ישעיהו נ, ב).

זהו הצירוף של ה"עשרה" מכנסת ישראל.

ועתה, כאשר אנחנו נמצאים בעת צרה, שבתי הכנסיות נסגרים, נעשתה מציאות של התמעטות וכיסוי לצירוף של ה"עשרה" במדרגת בית הכנסת.

מדרגת "מדבר" ומדרגת "בית"

ובזה ישנם שני אבחנות. האבחנה הראשונה היא, המדרגה שהייתה ביציאת מצרים, שבלייל התקדש החג בני ישראל היו נמצאים בתוך הבית. לעומת זאת, האבחנה השנייה היא, מדרגת יציאת בני ישראל למדבר. וכפי שידוע, לדעת חלק מרבתינו, כשם שבגאולה הראשונה היציאה ממצרים הייתה למדבר, כך גם באחרית הימים, בגאולה האחרונה, עתידים בני ישראל לחזור למדבר.

הגדרתו של ה"מדבר" הוא, מקום שבו מצטרפים כנסת ישראל. אבל לא הצטרפות במקום של בית, אלא הצטרפות במקום חיצון. וזהו השורש שמתגלה עתה בזמן הזה, שהצירוף של האנשים הוא מעין מדרגת "מדבר", ולא במדרגת בית.

במדרגת בית מתגלה מהלך הפוך – "לך עמי בא ביתך וסגר דלתך בעדך" (ע"פ ישעיהו כו, כ). וכפי שהוזכר, בתי כנסיות זהו "כנסת", כינוס, אסיפה. בית הכנסת מצרף ומחבר את שורש ה"עשרה". וזה לעת עתה נמצא באיתכסיא.

כיסוי מדרגת ה"עשרה" ומדרגת ה"דרש"

אך לא רק בתי הכנסיות נמצאים באיתכסיא בעת הזו, אלא גם בתי המדרשות נמצאים באיתכסיא.

על בית המדרש נאמר בלשון רבותינו: "אין בית המדרש בלא חידוש" (חגיגה ג ע"א). כלומר, חידוש הגדרתו הוא "יש מאין" – זהו בית מדרש. וכידוע, ישנם ד' חלקים בתורה: פשט, רמז, דרש, וסוד. ובית המדרש נקרא כך על שם ה"דרש", כלומר, שבבית המדרש מתגלה חלק הדרש שבתורה – "דרוש וקבל שכר" (סנהדרין נא ע"ב).

ועתה, כאשר ישנו ביטול של בית המדרש, סיבת הדבר מהצד התחתון היא, מחמת שרפו את ידיהם מן התורה. אולם סיבת הדבר מהצד העליון היא, שכאשר בטל בית המדרש, מתגלה השורש העליון יותר, הסוד שלמעלה מה"דרש". זהו הגילוי של "לך עמי בא בחדריך".

זהו סוד הסיתום של בתי הכנסיות ובתי המדרשות. סיתום של בית הכנסת ובית המדרש הינה מציאות של סיתום ה"כנסיה" של ה"עשרה", וסיתום כח ה"דרש", "חדש", בבחינת "אין בית המדרש בלא חידוש", "יש מאין". ומכח סיתום זה מתגלה הכח הפנימי יותר, שהוא במדרגה של "סוד", כמו שהוזכר.

מהות מדרגת ה"סוד"

ונבאר מהי מהות מדרגת ה"סוד".

חז"ל אומרים (בבא בתרא לט ע"א) שכל דבר שנאמר בפני שלושה, אין בו משום לשון הרע, כלשונם: "כל מילתא דמתאמרי באפי תלתא - לית בה משום לישנא בישא". זהו בבחינת דבר שעתיד לעבור מאיש לרעהו, "עוף השמים יוליך את הקול" (קהלת י, כ) - דבר המתפשט.

יתר על כן, כל דבר שנעשה בפני עשרה, מוגדר כדבר מפורסם. הדוגמא השורשית והיסודית לכך הינה מצות "ונקדשתי בתוך בני ישראל" (ויקרא כב, לב), שנאמר בה דין שעל מנת לקיימה נצרך "עשרה", "עדה", אין עדה פחות מעשרה (מגילה כג ע"ב). זוהי "עדה", זוהי מציאות של "עשרה".

לעומת כך, מדרגת הסוד מהותה, עניינה, צורתה הפנימית היא, עצם המציאות שהדבר הוא בבחינת "יחיד", שנפש האדם עומדת כמציאות לעצמה. שהאדם נמצא לבדו, ואיננו מצטרף לזולתו.

לפ"ז, כאשר בעולם מתגלה הכח של צירוף לזולתו, אזי מתגלים בתי כנסיות ובתי מדרשות. אך בעת הזו, כאשר כח הצירוף לזולתו מתכסה, הרי שמהצד החיצוני סיבת הכיסוי היא, בהגדרה כוללת, מחמת התמעטות הקדושה מכח שליטת הס"א. ובהגדרה מפורטת יותר, מחמת שליטת הערב רב, שהם שורש הסיתום.

אולם מהצד הפנימיות סיבת הכיסוי היא, מחמת שאור עליון יותר בוקע, מתגלה אור פנימי יותר, האור של מדרגת ה"סוד". זוהי הבחינה של "ליבא לפומא לא גליא" (מדרש תהלים ט, ב), "ובדעת חדרים ימלאו" (משלי כד, ד) - **חדרי הלב**. כלומר, הדבר נשאר במדרגה של הלב - "ליבא לפומיה לא גליא". זוהי עומק מדרגת "בא בחדריך" - לחדרי הלב, הכניסה למעמקי מציאות ה"סוד" שבנפש.

מדרגת השבת - מקום ה"סוד"

לפי האמור, נבין יותר את תהלוכות הדברים. מצד מדרגת הפעולה, האדם עושה מלאכה ששה ימים, כמו שנאמר בפסוק: "ששת ימים תעשה מעשיך וביום השביעי תשבת" (שמות כג, יב). ומצד מדרגת

המקום, כל יום ויום האדם יוצא למלאכתו, ושב לביתו, שנאמר: "יצא אדם לפעלו ולעבדתו עדי ערב" (תהלים קד, כג).

אולם בשבת קודש נאמר בפסוק: "אל יצא איש ממקומו ביום השביעי" (שמות טז, כט), "וישבו איש תחת גפנו ותחת תאנתו" (מיכה ד, ד). זוהי הצורה הפנימית של מדרגת השבת. מדרגתה של שבת ביסודה היא המדרגה הפנימית יותר.

מהותה של שבת קודש הינה במקום הפנימי, כלשון הגמרא הידועה בפרק הראשון של מסכת שבת (י"ב): "אמר הקב"ה למשה רבינו, מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמה, לך והודיעם לבני ישראל". כלומר, "בית גנזי" זהו המקום הסתום, המקום הפנימי, המקום הנעלם. זוהי מדרגת בית גנזי.

לפיכך, המדרגה הזו של שבת קודש, שבה נאמר: "אל יצא איש ממקומו ביום השבת", "ישבו איש תחת גפנו ותחת תאנתו" – זו התפיסה הפנימית שמחמתה אי אפשר לצאת בזמן הזה מהבית.

הסיבה הפנימית שלא יוצאים מהבית – מדרגת שבת קודש

נסביר את הדברים ביתר ברור. ישנה תפיסה חיצונית מדוע אי אפשר לצאת עכשיו מהבית, וישנה תפיסה פנימית מדוע אי אפשר לצאת עכשיו מהבית.

מצד התפיסה החיצונית, הסיבה שמחמתה לא יוצאים מהבית, הינה הסיבה שמחמתה לא יצאו מהבית במכת בכורות במצרים, כמו שנאמר בפסוקים: "ואתם לא תצאו איש מפתח ביתו עד בקר, ולא יתן המשחית לבא אל בתיכם לנגף" (שמות יב, כב-כג).

כלומר, הסיבה שמתגלה מדוע לא לצאת לחוץ כיום היא, מחמת שישנה מציאות של נגף, "מחוץ תשכל חרב ומחדרים אימה" (דברים לב, כה), כמו הנגף שהיה במצרים במכת בכורות, שהייתה מציאות של מוות בחוץ. זהו הצד התחתון מדוע לא יוצאים מן הבית.

אמנם, מצד התפיסה הפנימית והעליונה, הסיבה שלא יוצאים מן הבית היא – מדרגת שבת קודש. זוהי כל מציאותה של שבת – "אל יצא איש ממקומו ביום השבת", כל אחד שובת, קונה את מקומו.

אלא שישנה אפשרות לעשות עירובי תחומין ועירובי חצרות, מלשון "תערובת", להתערב עם זולתו. אך כאשר מתגלה העולם הפנימי יותר, אין שם עירובי תחומין, לערב את הרחוקים יותר, ואין שם עירובי חצרות, לערב את הקרובים יותר, אלא שם מתקיים: "ישבו איש תחת גפנו ותחת תאנתו".

זהו העומק הפנימי שמכוחו לא יוצאים בשבת קודש.

זהו מה שהוזכר לעיל: "מתנה טובה יש לי בבית גנזי". כלומר, "בית גנזי" מצד ההשגה של האדם עניינו, שהאדם נמצא במקומו שלו - "אל יצא איש ממקומו ביום השבת". "לדעת כי אני ה' מקדשכם" נאמר על שבת קודש (שמות לא, יג), זהו "ובדעת חדרים ימלאו".

זהו העומק הפנימי של הסיבה שלא יוצאים בזמן הזה מפתח הבית, מהפנים לחוץ.

שני אופנים בקליטת הנפש מדוע לא לצאת מהבית

לפי זה, כאשר אנו נמצאים עכשיו בתקופה של "אל יצא איש ממקומו", ישנם שני אופנים כיצד הנפש קולטת זאת. האופן החיצוני של קליטת הנפש הוא, שהכניסה לבית הינה מחמת שישנה סכנה, מחמת ה"לא יתן המשחית לבא אל בתיכם לנגף", "דבר בעיר - כנס רגליך" (ב"ק ס ע"ב), "וסגר דלתך בעדך". זו התפיסה החיצונית.

מי שנמצא בתפיסה הזו, הרי שהוא נמצא ב"עלמא דפירודא", בעולם של ה"סיטרא אחרא", בעולם של רע, בעולם של סכנה, בעולם של פחד תחתון - "פחדו בציון חטאים" (ישעיהו לג, יד). ולצערנו, שם נמצא העולם בכללותו, ואלו שנמשכים אחרי העולם החיצון. כל אלו ששומעים בכל עת ובכל שעה מה המצב, מה קרה, ומה קורה, ומה העדכון, ומה הפרשנות. ויש כאלו שהם בבחינת "נביאי הבעל" שמנבאים גם מה יקרה. כל אלו חיים במקום של חיצוניות, ונכנסים לבית ממקום של פחד.

אולם, מי שחי חיים אמיתיים, חיים פנימיים, חיים של השגחה פרטית בחוש - "כשם שאתה הווה עמי כך אני הווה עמך" (הובא ברמב"ן שמות ג, יד), הוא קרוב אל ה' יתברך, מבטו הוא מבט פנימי, מחשבתו היא פנימית, והרגשתו היא פנימית, כאשר הוא נכנס לביתו, על אף שבודאי ישנה הגדרה חיצונית בגדרי הדין שמחמתה נכנסים לבית, ואי אפשר להיות מופקע ממנה לגמרי, אבל מכל מקום עיקר התפיסה הפנימית שמחמתה הוא נכנס היא, כי הוא מבין שאור ה' חופף אור חדש.

אור ה' חופף אור שלמעלה מבתי כנסיות ובתי מדרשות, אור של סוד, אור של "ליבא לפומא לא גליא", אור של מה שנמצא בתוך המעמקים של המציאות.

מראש חודש ניסן מתנוצץ אור של יום שכולו שבת

נבאר זאת בלשון אחרת, והיינו הך. בכל שבת ושבת, השבת שלנו היא "מעין עולם הבא". אבל, זהו רק מעין עולם הבא. הסיבה לכך שהשבת שלנו היא רק מעין עוה"ב, מחמת שהשבת איננה ממשיכה, אלא מיד אחרי השבת, מגיע מוצאי שבת.

הדוגמא השורשית לכך בדברי רבותינו כידוע, שעל אף שבשבת קודש הגיהנום שובת, אבל לאחר שהאחרון בישראל עושה הבדלה, מחזירים את הרשעים לגיהנום. כלומר, השבת איננה ממשיכה, היא איננה יום שכולו ארוך בעלמא דידן, אלא ישנו מוצאי שבת לאחר מכן. ובמוצ"ש מתגלה כל סדר הדברים פעם נוספת - "יצא אדם לפועלו ולעבודתו עדי ערב". זהו ה"מעין" עולם הבא שיש בידינו.

אולם, באור שמאיר השתא, מתנוצץ האור של יום שכולו ארוך של שבת קודש, יום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולם הבא. ביום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולם הבא, אחרי השבת אין מוצאי שבת, אין שם "יצא איש לפועלו ולעבודתו עדי ערב", אלא האדם נשאר במקומו.

מצד התפיסה הפנימית הזו, מראש חודש ניסן התחילה להאיר ההארה הפנימית של "אל יצא איש ממקומו ביום השבת" גם בימי החול. אבל בעומק, זה לא מצד ימי 'חול', 'חולין', 'חלל', אלא זה מדן האור של העולם הבא, אור של יום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולם הבא. שם לכל צדיק וצדיק יש מדור לפי כבודו, יש לו עולם לעצמו.

זהו המקום שאליו נצרך להיכנס!

לפיכך, לכל אחד ואחד מנפשות בני האדם, יש את עומק נקודת הבחירה כיצד לעבור את הזמן שלתוכו אנחנו נכנסים עכשיו. האם הוא בוחר לעבור אותו במבט החיצוני - מבט של פחד, מבט של סכנה, ומסביב לזה לסדר את סדר החיים, וזה יהיה מקום נפשו.

או שהוא בוחר להידבק בו יתברך שמו, להידבק בסוד הפנימי, בעולם הפנימי, באור של עולם שהוא יום שכולו שבת' שמתנוצץ ומאיר.

הקושי בנייתוק מעולם המעשה בשעת המיתה ובשבת

הקב"ה מעמיד עכשיו בני אדם רבים בזמנים שאין להם מה לעשות. אמנם לא את כולם, אלו שמחוברים לני' שערי טומאה [מכשירי ה"מדיה"] ממשיכים לפעול דרכו, אבל חוץ מהם, הרי ביום יום האדם יוצא

לפעול ולעבודתו עדי ערב, ועתה כאשר זה בטל, לרוב בני האדם אין מה לעשות. וכעת הם מחפשים כיצד למלאות את זמנם. יש להם חלל, חללות, חולין, והם מחפשים כיצד ניתן למלאותו.

נבאר את הדברים בלשון בהירה. חז"ל אומרים על שעת יציאת האדם מהעולם: "כי אין מעשה וחשבון בשאול אשר אתה הלך שמה" (ע"פ קהלת ט, י). לאחר חיי האדם בעוה"ז, "ימי שנותינו בהם שבעים שנה ואם בגבורת שמונים שנה" (תהלים צ, י), אחד מהקשיים העמוקים שיש לרוב בני האדם כאשר הם יוצאים מהעולם, הינו קושי היציאה לעולם שאין בו פעולה.

על אף שהצער השורשי ביציאת האדם מהעולם, הינו צער הנפש שמצטערת על מה שיכלה להשיג ברוחניות בעוה"ז, ולא השיגה, כדברי הגר"א הידועים. אבל בפרטות, ישנה נקודה אחת לענייננו, הקושי של הנפש להסתגל לשינויים, כאן בעולם הזה האדם היה רגיל לפעול, ואילו עתה כאשר הוא יוצא מהעולם, הוא יוצא לעולם שהוא אינו יכול לפעול בו.

כמובן, זה איננו שווה לכולם, שהרי ישנם בני אדם שמסתלקים מהעולם כאשר הם נמצאים בזקנותם, ופעולתם כבר איננה קיימת. אמנם אנחנו מגדירים זאת רק כפרט בדבר, שלא בהכרח יתגלה אצל כולם. אבל בעומק, הקושי הזה שייך אצל כולם, מחמת שעולם הזה נקרא **עולם המעשה**, והאדם מתרגל בנפשו לחיות במקום של מעשה. וכאשר הוא יוצא מעולם המעשה, "כי אין מעשה בשאול אשר אתה הלך שמה", יש לו קושי להתנתק ממציאות המעשה.

לבני אדם מסוימים, גם כאשר מגיעה שבת קודש, ישנו קושי להתנתק מהמעשה. הדוגמא היסודית לכך היא דברי הגמ' בבבא מציעא (עו ע"א), שישנם אנשים שהם בבחינת "אכלושי דמחוזא", שכאשר הם אינם פועלים, הם נחלשים, ולכן הם מחפשים לעשות פעולה. על דרך זה, גם בשבת ישנם בני אדם מסוימים שקשה להם לא לעשות פעולה. אלא שסוף סוף כיוון שזהו יום אחד שבו יש להם זמן לנוח, הם רואים זאת כמנוחה לצורך המעשה שיבוא לאחר מכן, "שבת מנוחה", בתור שלב למציאות של פעולה, וזה יוצר להם נייחא מסוימת בנפש שנותנת להם רוגע בדבר.

אבל בשעה שהנפש יוצאת מהעולם, הרי שהנפש מעכלת את המציאות הפשוטה אשר לתוכה היא נכנסת – מציאות שאין בה מעשה. ולרוב הנפשות עצם התהליך הזה יוצר קושי, כיוון שהם היו קשורים למעשה.

הקב"ה מכין את העולם ליציאה מעולם המעשה

נבאר את הדברים ביתר עומק. מה שנתבאר לעיל קיים בכל אדם בשעה שהוא יוצא מהעולם. זוהי הפרטות של כל נפש. אולם, יש את הכללות של כלל העולם כולו, שגם בו יהיה לכל העולם מעבר מעולם של מעשה, לעולם שאין בו מעשה.

מחמת חטא אדה"ר, ששת ימי מעשי בראשית - "ששת ימים תעשה מלאכה", הפכו להיות ששת אלפים שנה - "שית אלפי שנין". וכאשר יהיה את המעבר במהרה בימינו מהעולם דידן של "שית אלפי שנין", לימות משיח, תחיית המתים, עולם הבא, העולם יעבור מעולם של מעשה, לעולם שאין בו מעשה.

ועל העולם הבא נאמר בחז"ל (ברכות יז ע"א): "עולם הבא אין בו לא אכילה ולא שתיה", עיקר המעשה שיש כאן בעולם מהצד התחתון, הינו מעשה בבחינת "אדם לעמל יולד" (איוב ה, ז), "בזעת אפיק תאכל לחם" (בראשית ג, יט), אבל בעוה"ב, אין בו לא אכילה ולא שתיה, אין בו את המעשה הזה.

מה שיש בעוה"ב הוא מה שנאמר בהמשך מאמרם ז"ל (שם): "צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם, ונהנים מזיו השכינה".

הניתוק מתפיסת המעשה, לעולם שאין בו מעשה, הוא מעבר נוסף שהנפש צריכה לעבור. ומה שקורה עכשיו הוא, שהקב"ה מכין את הנפשות לזמן שאין בו מעשה. כעת לבני האדם יש ימים שלימים שאין בהם מעשה. אי אפשר לומר שאין בהם מעשה כלל, ישנו מעט מעשה, אבל ברובו ככולו של היום אין מעשה.

בני אדם שאין להם אפשרות נפשית להתמודד עם זה, מחפשים מה לעשות, מחפשים להיות מחוברים לעולם המעשה בדרך כלשהי, ומנסים לפעול את פעולתם בגבולות שהם יכולים בתוך ד' אמותיהם.

אבל מהמבט הפנימי, האדם מבין שמעיקרא אדם הראשון נצטווהקודם יציאתו מגן עדן: "וינחהו בגן עדן לעבדה ולשמרה" (בראשית ב, טו), וכמו שמבארים רבותינו (זוה"ק בראשית כז ע"א) "לעבדה" - אלו מצוות עשה, "ולשמרה" - אלו מצוות לא תעשה. אך מצוות העשה במ נצטווה אדה"ר אינם רמ"ח מצוות עשה שהם כנגד רמ"ח איברים. אלא כוננת חז"ל היא לששה מצוות עשה התלויות בלב ובמחשבה שבם נצטוונו, כמו שמביא המשנה ברורה בביאור הלכה בתחילת שו"ע או"ח (סי' א ד"ה הוא) מדברי החינוך.

אלו היו מצוות העשה שהיו לאדם הראשון קודם יציאתו מגן עדן, שהרי לא היה בגן עדן מעשה בפועל, ולכן גם לא היו שם מצוות מעשיות.

ובעת הזו, אנו עוברים בנפש את תהליך ההכנה להיכנס לאותו מקום, כעת אנו נכנסים לעולם שאין בו מציאות מרובה של מעשה.

מי שהוא תלמיד חכם, גם כאן בעולם הזה הוא אינו שייך למעשה, בבחינת "איזהו תלמיד חכם שבני עירו מצווין לעשות לו מלאכתו" (שבת קיד ע"א). כלומר, הם מצווים לעשות לו מלאכתו מחמת שהוא לא שייך לעולם המעש, לעולם המלאכה, והם שייכים לעולם המעשה, ולכן הם מצווים לעשות לו את מלאכתו, כיוון שזהו חלקם ביחס אליו.

אבל בעולם הבא, אין מציאות של מעשה לאף אחד, אין שם את חילוק המדרגות שישנו כאן בעולם הזה בין תלמיד חכם לעם הארץ, עם הארץ עושה מעשה, ותלמיד חכם עשייתו היא בבחינה של בנאים - "שעוסקים בבניינו של עולם" (ע"פ ברכות סד ע"א) של העולם הפנימי. אבל שם אין מעשה כלל.

הקב"ה מכון את הנפשות עתה שישבו ויתבוננו שכל מקור חיותם הוא מהמקום של המעשה, או לפחות חלק ממקור חיותם, כל אחד לפי ערכו שלו. אמנם המעשה הזה - **כולו תולדה של חטא.**

מה קורה כאשר אין מעשה - האדם מרגיש חלל, חולין, הוא מרגיש את ה"יום חול". כאן הנפש באה ותובעת מילוי.

לכן, או שהאדם יחפש כיצד למלאות את החלל ע"י מעשה. או שהבטלה מביאה לידי שעמום, שעמום מביא לידי שגעון, שגעון מביא לידי מציאות של חטא - "אין אדם עובר עבירה אלא אם כן נכנס בו רוח שטות" (סוטה ג ע"א), ואזי הנפילה היא למקום הטומאה ח"ו.

או, שהאדם מגיע למקום שבו הוא אינו נמצא במקום של חולין, במקום של חלל, אלא הוא נמצא במקום של "כבודו מלא עולם" (קדושה במוסף שב"ק), שהכל ממולא. במה הוא מלא - בכבודו יתברך. ויתר על כן - בעצמותו ממש, כמו שבארו רבותינו ש"לית אתר פנוי מיניה" כביכול, מתגלה עצם האור והמאור - "בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתך" (שמות כ, כא).

כאן מונח עומק נקודת הדבר.

שעת הבחירה - להיכנס לעולם של "כבודו מלא עולם"

נסביר זאת בלשון בהירה. כפי שנתבאר בהרחבה, בתפיסה החיצונית הכניסה לבית היא מחמת הסכנה בחוץ. בתפיסה הפנימית הכניסה לבית היא כניסה למעמקים שבנפש. אולם, רוב בני האדם שנכנסים

למעמקים שבנפש מה הם מגלים שם - או טומאה ח"ו, או חללות, ריקנות. ולכן הם מנסים לברוח מהכניסה לעולם הפנימי.

אבל עכשיו היא שעת המבחן, שעת הניסיון, שעת הבחירה.

הבחירה היא להיכנס לעולם הפנימי, ח"ו לא להיכנס לעולם של טומאה, ליצר הרע שצפון ועומד בליבו של האדם - "ואת הצפוני ארחיק מעליכם" (יואל ב, כ) כדברי הגמ' בסוף סוכה (נב ע"א). אלא להיכנס פנימה ולמצוא שם מקום מלא, מהו המקום המלא - מקום זה נקרא: "סוד ה' ליראיו" (תהלים כה, יד).

מי שלא נמצא במדרגה של סוד, הרי שהוא במדרגה של "דרוש וקבל שכר". 'דרוש' עניינו שהוא מוציא "יש מאין", "עד דרוש אחיך אותו", כל דבר שנמצא בפנים, הוא מוציאו לחוץ. זו המציאות של הדרש. זהו ה"דר" שבדרש, לשון של חצר, הוא דורשו ומוציאו לחוץ.

אך כאשר נמצאים בעולם הפנימי, שהוא עולם שכולו סוד, אין שם מציאות של חללות. זהו הנקרא "יום השבת" - היפך של חולין. שבת עניינה "אל יצא איש ממקומו ביום השבת". כאשר האדם יוצא ממקומו, נעשה חלל באותו מקום, אבל כאשר מתקיים "אל יצא איש ממקומו", הרי שהמקום הזה תמיד מלא. מכח מה הוא תמיד מלא - מחמת שבשורש השורשים - "כבודו מלא עולם", "לית אתר פנוי מיניה" (תיקוני"ז תיקון ע, קכב ע"ב).

מצד האבחנה העמוקה הזו, הרי שהאור הפנימי שמאיר בנפשות, אשר לשם המכוון להתחבר, הוא שהאדם לא יימצא עתה בעיקר בעולם המעשה. בהגדרה החיצונית, אם אדם לא נמצא בעולם המעשה, הוא נכנס לשלושת לבושי הנפש הפנימיים יותר, שהם דיבור הרגשה ומחשבה. ויתר על כן, שיכנס למקום המידות שבאדם - שזהו פנימיות החלק התחתון שבאדם, או לכח ההשכלה - שזהו החלק העליון שבאדם. עצמות הנפש, ולא רק לבושיה.

אבל בעומק, המכוון הוא יותר עמוק. המכוון הוא להיכנס לפנים - "מתנה טובה יש לי בבית גנזי", כמו שאומרים חז"ל (זוה"ק יתרו פח ע"ב), שאחד משמותיו של הקב"ה הוא "שבת קודש", וכנגד זה - "מה הוא שבת אף אתה שבות" (עי' ירושלמי פט"ו ה"ג). ששת ימים הקב"ה עשה מעשה, וכנגד כך אנחנו עושים מעשה. בשביעי הקב"ה שבת, וכנגד כך אנו צריכים לשבות - "מה הוא שבת, אף אתה שבות".

מעתה, עיקר העבודה הפנימית היא להידבק ב"מה הוא שבת אף אתה שבות". להידבק בהבחנה שמתגלה בשבת קודש.

כמו שאומרים רבותינו, יש שבת שהיא קודם שנברא העולם, ויש שבת שהיא אחר שנברא העולם. בשבת קודם שנברא העולם היה הוא לבדו, ובשבת שלאחר שנברא העולם כבר כל הנבראים ישנם – "ויכל אלהים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה" (בראשית ב, ב). אולם עתה מתנוצץ ומאיר בשבת שלאחר בריאת העולם האור של שבת של קודם שנברא העולם.

זהו העומק הפנימי של יום שכולו שבת.

מתנוצץ ומאיר האור של "קודם שנברא העולם היה הוא ושמו לבדו" (פרקי דר"א פ"ג), הוא ושמו לבדו – זה מה שהיה. ועבודתנו היא "מה הוא שבת אף אתה שבות" לא רק ביחס לשבת השניה, אלא גם ביחס לשבת הראשונה, שהיה הוא ושמו לבדו. זהו המקום שהנפש במעמיקה צריכה להיות תפוסה בו.

גילוי טעמי תורה – מהמקום העמוק בנפש

כאשר האדם נכנס למקום העמוק הזה בנפש, הוא מחובר אליו יתברך שמו, ומשם מתגלה לו דרש חדש, מגלים לו טעמי תורה. זהו האור הפנימי שבוקע ויורד.

הגילוי שמתגלה לו הוא איננו 'דרוש' באופן של "דורשהו אם רמאי הוא, אם לאו" (בבא מציעא כז ע"ב), "ודרשת וחקרת היטב", לבדוק את הדבר ולחקור בו. "דורשהו אם רמאי" זהו דין שנאמר במציאת אבידה, ו"דרשת וחקרת היטב" נאמר בדין של שבע חקירות ושבע בדיקות שהובאו במסכת סנהדרין (מ ע"א-ע"ב).

אלא מתגלה 'דרש' שמגיע ממקום שכולו מלא מאמיתותו הנעלמת, משם מתגלים טעמי התורה. זוהי הבחינה של "צדיקים נהנים מזיו השכינה לעתיד לבוא", שהשורש העליון הוא גילוי טעמי התורה.

רק הקב"ה והאדם

לכן, עיקר העבודה במעמקי נפש האדם היא, להגיע למקום שאין בו בעיקר מדרגת המעשה, אלא יש בו מלאות פנימית, כניסה לעולם פנימי.

ואם הוא אינו מגיע לשם, הרי שסיבת כניסתו פנימה היא מפני הנגף שנמצא בחוץ, והרי כל נגף הוא חיסרון, ונמצא שסיבת כניסתו פנימה היא מחמת חסרון. ולכן, מה שהוא ימצא בפנים זה אחד משני הדברים: או טומאה, שמתוכה מתראה הרע שבנגף, כמו שנתבאר, או חלל, שזהו החלל שבנגף. זהו מה שהוא ימצא בפנים – מציאות של חיסרון, מציאות של חללות.

אבל אם האדם מכיר בשכלו, משיב אל לבבו, ומגלה את הדבר לפי ערכו שלו, שהסיבה הפנימית שנכנסים לבית היא מחמת אור פנימי שמתגלה במקום של פנים, ואינו מתגלה כרגע בחוץ, אלא הוא דייקא נמצא במקום של פנים, והמקום להשיג אותו הוא דייקא במקום של פנים, אזי האדם מחפש את נקודת הפנימיות שקיימת. ונקודת הפנימיות הזו היא, ההתקשרות הפשוטה אליו יתברך שמו.

זוהי המציאות שהקב"ה ממלא את הכל - "לית אתר פנוי מיניה". זהו מעמקי הנפש, לשם היא נכנסת. שם, היא פוגשת דבר אחד בלבד - את מציאות הבורא יתברך שמו, ואין בלתו. זו כל המציאות.

כמובן, רוב בני אדם אינם יכולים לעמוד שם באופן קבוע לאורך זמן, אבל לפחות שהאדם יגע במקום הזה בבחינת "מתי יגיעו מעשי למעשה אבותיי" (ילק"ש ואתחנן רמז תתל) - מלשון של נגיעה. יותר גבוה מכך - זוהי בחינה של "רצוא ושוב" באותו מקום, אבל לפחות שתהיה מציאות של נגיעה באותו מקום.

כביכול, אם היו אומרים לאדם שיהיה לו דבר אחד שקיים לנצח נצחים - הוא והקב"ה, הקב"ה והוא. רוב בני אדם אולי יפחדו לומר זאת, אבל בלבם הם יאמרו שזה משעמם להם, אין להם מה לעשות שם, הם נפגשים עם האמת המוחלטת ביותר, ולא מסוגלים להתקיים בה. זהו המצב שמאיר עכשיו.

לשון הכתוב: "לכתך אחרי במדבר" (ירמיהו ב, ב) - גם כאשר אדם הולך במדבר לבדו, הוא מחפש את ה"שישים ריבוא ישראל", אמנם הוא רוצה שגם הקב"ה יתגלה, אבל הוא מחפש שיהיו שם הרבה בני אדם, הוא אינו יכול לעמוד שם לבדו.

כפי שכל אחד רואה, הקב"ה מכוון את הכל למקום הזה. אנו נכנסים כעת לחודש ניסן, ולאחר מכן מגיע ליל הסדר, שזהו הזמן של "משפחה ומשפחה", זמן של "עשרה", "איש למנויו" (פסחים פ"ה מ"ג). ועיקרה של מצוות ליל הסדר היא סיפור יציאת מצרים - "שאל אביך ויגדך, זקניך ויאמרו לך". מה הקב"ה עשה עכשיו - הפקיע את ה"זקניך ויאמרו לך", הכל מתפרק.

כאן האדם עומד בפני מציאות מאוד פשוטה, האם הוא יכול לעמוד מול מציאות ה' ואמיתותו, ולמלאות את החיים מה' יתברך, רצונו וחכמתו יתברך שמו, והדבקות בו ובתורתו. או שהחיים הללו ריקנים אצלו, חסרים אצלו, והוא צריך עוד הרבה דברים בחיים, הוא מוכרח לעשות מעשים, דברים חיצוניים, וכן על זה הדרך.

ככל שהאדם מבין את העומק הפנימי, הוא מבין את המבחן, כלשון הכתוב: "ה' צדיק יבחן" (תהלים יא, ה) - שהנפשות היותר עדינות ופנימיות עומדות לעבור עכשיו.

זהו לא רק זמן לברוח מבחוץ, וכן זהו לא רק זמן להתעסק עם כל מה שקיים בתוך הבית. הרי לבני אדם כבר הרבה זמן יש תיקונים שצריך לעשות בבית, מסמכים שצריך לסדר, עכשיו מתחילים לנקות את הבית לפסח, וכן על זה הדרך. בודאי שמי שזקוק לעשות זאת מצד ההלכה, ולפעמים מצד שלום בית, או מצד נוחיות הדבר, גם זה נצרך לעשות. אבל המבט הפנימי צריך להיות שהקב"ה נתן זמן למשהו אחר, לא על מנת זמן לסדר את הבית.

כל מי שמתבונן מעט על היקף הדבר שמתחולל בימים האלו, לא רק על הפרטים בלבד, אלא הוא תופס תפיסה היקפית לכל מהלך פני הדברים, הוא רואה שהקב"ה מעמיד את האדם בבחירת הנצח בחיים האמיתיים. מי שיבחר את החיים האמיתיים, להיות מסוגל להסכים באמת לחיות רק עם בורא עולם ותורתו, הוא בן עולם הבא – **כבר עכשיו**, הוא הוא זה שיזכה לחיי העולם הבא.

אבל מי שלא רוצה בכך, הוא אינו מעוניין שכל חייו יהיו רק הוא והקב"ה ותורתו, אלא הוא מחפש דברים נוספים, הוא צריך חתונות, הוא צריך שמחות, הוא צריך סרטים, "צריך צריך צריך", את כל מה שאנשים מחפשים וקשה להם להתנתק ממנו, במילים אחרות – הוא מפקיע את עצמו מחיי הנצח. זהו התהליך שבתוכו אנחנו נמצאים עכשיו.

המהלך שבו נמצאים – "מהלך" של כניסה לפנים

ראשית, כמו שהוזכר, צריך שהכניסה פנימה לתוך הבית לא תבוא מהבהלה, מהלחץ, ומהפחד של מה שנמצא בחוץ. כפשוטו, הכניסה איננה צריכה לבוא ממקום של פחד – מחמת האמונה הפשוטה שהקב"ה משגיח בהשגחה פרטית על האדם.

אבל בעומק היותר פנימי, הכניסה לפנים מאירה אור של כניסה לפנים, מהלך של כניסה לפנים. אילו זכינו, הכניסה לפנים הייתה מגיעה מהלבוש הזה – ממעמקי הנפשות שתובעים את הכניסה לפנים. אבל כשלא זוכים, נדחפים להיכנס פנימה מחמת הנגיף.

לאחר מלחמת העולם השנייה, כאשר חזרו חלק גדול מכנסת ישראל לארץ ישראל, אמרו רבותינו שאילו זכינו, היינו מגיעים לארץ ישראל בבחינת "ענני שמיא" (ע"פ דניאל ז, יג). עכשיו שלא זכינו, מגיעים לארץ ישראל מתוך השואה, מתוך אומות העולם שזרקו חלק מבני ישראל לארץ על מנת להיפטר מהם. ומעין אותו דבר, קורה גם עכשיו.

אלו הם שני מהלכים שונים שיכלו להיות. אם היה את המהלך השלם, היינו נכנסים פנימה מתוך בקשת הנפשיות. אך במהלך החיצוני שקיים עכשיו, נכנסים פנימה מחמת הדבר שבעיר - "דבר בעיר - כנס רגליך", "בא חדריך".

אולם מי שחי יותר פנימה, אינו מתלבש דוקא בנקודת הלבוש הזה, ופועל לפיו. אלא הוא מבין שזהו רק לבוש, אך ישנה עצמיות שנמצאת בתוך הלבוש. הוא מביט וקולט בבהירות, שכל מהלך סדר הדברים היא **כניסה לעולם של פנימיות**, לעולם של "לפיכך נברא האדם יחידי" (ע"פ סנהדרין פ"ד מ"ה), למקום הסוד הפנימי, למקום שהוא מכיר את בורא העולם מתוך חלקו בהכרת ה', "לפום מה דמשער בלביה" (זוה"ק וירא קג ע"א), ולמקום שיש לו את חלקו בתורת ה'.

זהו הזמן שהקב"ה נתן עבור כך!

כמובן, כיון שנכנסים לבית, בחלק גדול מהמקרים יש את בני הבית, וישנם טרדות והפרעות שונות. אך זהו גופא חלק מהגלות, שהכניסה לבית הינה מכח הדבר שנמצא בחוץ, באופן של פחד מבחוץ, ולכן גם שנמצאים בבית יש את ה"אויבי איש אנשי ביתו", כל אחד עם הטרדות המצויות בתוך ביתו.

לפיכך, צריך שום שכל כיצד לפעול בחלק הזה, כל אחד לפי ערכו, מצבו, ועניינו. אבל המבט צריך להיות מבורר **מאוד מאוד מאוד**, מבט בהיר בנפש, מהו המניע של כל הכניסה בפנים. **המניע הוא - האור שמאיר מכח הארתו יתברך שמו, התובע להיכנס לבית גזיו, למציאות של פנים.**

להביט באופן פנימי על המצב

מי שיסתכל כך על הדברים, הוא חי בגדלות המוחין, ולא בקטנות המוחין. הוא חי בשמחה של התקרבות לה', הוא לא חי בפחד. כמובן שפעמים ישנם גם מורכבויות חיצוניות, אבל עיקר מהלך פני הדברים אצלו הוא בכניסה לעולם של פנים, בכניסה למציאות של פנימיות.

כאן מונחת עומק הבחירה.

ככל שהזמנים הולכים ומתפשטים, וכעת אנו נכנסים לחודש ניסן, הדברים יותר מצטמצמים. בבתי הכנסיות ובבתי המדרשות נעשתה מציאות של מעין דמעין חורבן הבית ח"ו. אולם, בו ביום שנחרב בית המקדש - נולד **משיח**, בו ביום שסוגרים את בתי הכנסיות ובתי המדרשות - **מאיר אור יותר פנימי.**

מי שמסתכל על זה במבט החיצוני - "הערב רב סגר". אבל מי שמסתכל על זה במבט הפנימי - הם כולם שלוחי ה'. אילו זכינו, שליח ה' היה בלבוש של משה - משיח. כאשר לא זכינו, זה נעשה בלבוש של ערב רב, וכל שאר ההלבשות של ה"דבר בעיר".

כאשר מביטים מהמבט הפנימי - פנימה, מבינים שמאותו מקום של סגירה, נולד האור הפנימי - התביעה להיכנס פנימה, התחברות למציאות של פנים.

ככל שהאדם יפנים את הדברים הללו, והם יחדרו עמוק ללבבו, והוא יחיה את הדברים, לא רק באופן של ידיעה בעלמא, אלא הוא יחיה אותם, הוא יעבור את כל התהליך באופן שלם.

כמה הוא יזכה להיכנס פנימה - זהו כבר שלב שני. אבל השלב הראשון הוא שהמבט יהיה ברור לקראת מה הולכים, אדם הולך לחתונה, ברור לו שהוא הולך לחתונה, וכן להבדיל, כאשר אדם הולך לבית האבל, ברור לו שהוא הולך לבית האבל - כך צריך להיות ברור להיכן אנו הולכים עכשיו.

מי שמסתכל במבט חיצוני, נראה לו שאנחנו הולכים לבית האבל, בבחינת "אבל יחיד עשי לך" (ירמיהו ו, כו). אולם מי שמסתכל במבט פנימי, רואה שאנו הולכים למדרגת האיחוד הפנימי של קוב"ה וכנסת ישראל, זהו "יום חתונתו" (ע"פ שה"ש ג יד). זהו המהלך הפנימי. זהו המבט הפנימי כיצד להיכנס לכל הזמן הזה, לכל התהליך הזה, לחיות בטעם העליון, ולא בתפיסה התחתונה - לחיות באור ה'.

יזכה אותנו הבורא יתברך שמו, שהסיבה שנכנסים פנימה, תתהפך ברגע זה, לא מחמת נקודת החסרון, אלא שבמקום גילוי הדבר שמכניס את הנפשות פנימה, יתגלה דבר ה' שמכניס את הנפשות פנימה, בבחינת "משכני אחרך נרוצה הביאני המלך חדריו נגילה ונשמחה בך" (שה"ש א, ד).

שלא יתגלה דבר בעיר - "לך עמי בא בחדריך וסגר דלתך בעדך", אלא יתגלה הצד העליון של "לכתך אחרי במדבר", מדרגת "הביאני המלך חדריו" - זהו המבט הפנימי. מי ששומע את הצליל הזה, וחי את הצליל הזה, הוא יכול לחיות את כל התקופה הזו, עם כל המורכבויות החיצוניות שבה, באור ה', בנועם ה', בזיו ה' והדרו, בגילוי שלימות מציאות הבורא יתברך שמו, בליבו, ובלב כל ישראל, וכל העולם כולו - שידעו אותו למקטנם ועד גדולם. ■

שורש ג-פ, מגיפה, נגיפה

פרק א | ג' בחינות המגיפה ושרשי המגיפות מא

פרק ב' | סילוק המגיפה על ידי ה"כופר נפש" ויום הכיפורים מז

פרק ג' | כח המגיפה ותיקונה במדריגת משה ואהרן נא

פרק ד' | מהלך המגיפה ותיקונה במדריגת דוד המלך נד

פרק ה' | שורש המגיפה שמכח ה"לית ליה מזלא" ותיקונה ס

פרק ו' | מהות הארת המגיפה שבאחרית הימים סה

שאלות שאחרי השיעור סט

תמצית מהלך השיעור עא

פרק א' | ג' הבחנות המגיפה ושרשי המגיפות עא

פרק ב' | סילוק המגיפה ע"י 'כופר נפש' ויוהכ"פ עא

פרק ג' | כח המגיפה ותיקונה במדריגת משה ואהרן עא

פרק ד' | מהלך המגיפה ותיקונה במדריגת דוד עב

פרק ה' | שורש המגיפה שמכח ה'אין מזל' ותיקונה עב

פרק ו' | מהות הארת המגיפה שבאחרית הימים ותיקונה עג

פרק א | ג' בחינות המגיפה ושרשי המגיפות

בקשו מעט ללבן - כאשר יש כח של חולי ומיתה בעולם - להבין בשרשי הסוגיות, נעסוק מעט בסיעתא דשמיא, להבין מהו **מגיפה**, והרחבה של זה **נגיפה** - **נגף**, כמו שנאמר לשון זו בפרשת שור המזיק "כי יגוף שור איש את שור רעהו", וכן על זה הדרך.

שורש לשון מגפה בלשון הקודש

מגפה נקראת **מגיפה** בלשון הקודש מאותו שורש של המילה **גוף**, **גופו** של האדם, והדוגמא הבהירה זהו מה שנאמר בתחילת פרשת משפטים "אם **בגפו** יבוא **בגפו** יצא אם בעל אשה הוא ויצאה אשתו עמו", אומר רשי מהו "**בגפו**" - **לבדו** זהו המשמעות של השורש **גף** דבר שמציאותו עומדת לבד, זהו לשון **גופו**.

זהו הגמרא הידועה במסכת בבא קמא בפרק הכונס "דבר בעיר כנס רגליך", כמו שדורשת שם הגמ' את הפסוק "בוא חדרך סגור דלתיך בעדיך" והרי שהאדם נמצא לבדו. - וא"כ, (על אף שבדקות, **דבר ומגיפה** אלו הם שתי מדריגות, פעמים חז"ל מצרפים אותם ופעמים מבדילים אותם) כאשר יש מגיפה, זה המציאות, שאדם נמצא לבדו.

וא"כ, בטעם הראשון, על שם כן המגיפה נקראת **מגיפה** מלשון "**בגפו** יבוא", - לבדו, שהמגיפה גורמת שהוא נמצא לבדו, - "לך עמי בוא חדרך סגור דלתיך בעדיך".

פנים נוספות, לשון 'גף' בלשון הקודש משמשת כדוגמא, מלשון "**מגופת** החבית", של גף משמשת בלשון חז"ל כמו שמצאנו "**הגפת** דלתות" וכן ע"ז הדרך, ששם הגפה נקראת **הגפה** מלשון כיסוי, סתימה של הדבר, ומצד כך, כאשר יש מגיפה, גדר הדבר הוא שנעשה סיתום, העלם, כיסוי, - האור הפנימי איננו נמצא בהתגלותו, אלא יש הסתרה, וההסתרה הזו, היא הנקראת **מגיפה**, מסתירים את האור הפנימי, - זו ההבחנה הנוספת במדריגה הנקראת מגיפה.

שורש המגיפה בגפן שאכל אדם הראשון

ובדקות יותר, שורש החטא שהיה אצל אדם הראשון, מה שהוא אכל מעץ הדעת, והגמ' בברכות דף מ' ע"א ועוד אומרת לחד מ"ד, "אותו אילן שאכל אדם הראשון ממנו **גפן** היה", שממנו נעשה היין שמביא יללה לעולם - "ענבים סחטה לו ואכל", **הגפן** הוא מאותו שורש של **מגפה**, מה טיבו של גפן - כאשר סוחטים אותו, הוא נהיה יין, ואז, "נכנס יין יצא סוד", אבל הגפן כשלעצמו, מה הגדרתו - דייקא לפני הסחיטה, היין מכוסה ונעלם בתוכו, - על שם כך בעומק, הגפן נקרא **גפן**, מאותו לשון של **מגופת**

החבית, שהוא כיסוי החבית, - היין מוסתר, נעלם, מכוסה בתוך הגפן זה השורש של החטא הראשון שהיה בעולם, - ולכן, מכח כך נעשה מציאות של הסתרה, ובדקות, כדברי רבותינו כידוע מאוד, קודם חטא אדם הראשון היה לו "כתנות אור", אבל לאחר החטא זה נעשה "כתנות עור", - ואז התחדש מציאות הגוף כמו שאנחנו מכירים אותו היום, - קודם לכן, הגוף היה מציאות של הארה - "כתנות אור", ונמצא, שהגוף שאותו אנחנו מכירים עכשיו, הוא נקרא גוף מלשון גף - לשון של הסתרה, שהוא מסתיר את הדבר, מעלים את הדבר, כמו שנתבאר בבחינת מגופת החבית, והגפת דלתות.

וזה השורש של מגיפה, שורשה הוא, - מדגישים עכשיו - בגפן שממנו אכל אדם הראשון, שהמגפה הוא על שורש מציאות הגפן, ואדם הראשון, כאשר הוא נקנס, שם נאמר "כי עפר אתה ואל עפר תשוב", כלומר הוא לא רק שב למקום העפר, אלא הוא שב למהות העפר, שמהות העפר הוא מלשון פירור כידוע, - כאשר יש דברים נפזרים, אחד מהכלים המצרפים את הדברים הנפזרים, הוא הנקרא מגריפה, שגורפים בו את הדברים, כדוגמת מגריפה שגורפים בה את הגחלים מהתנור, וכן על זה הדרך, כלומר, - דבר שהוא מפוזר ורוצים לאוספו, לוקחים מגריפה ואוספים אותו, - זה מצד תולדת החטא שנאמר בו "עפר אתה ואל עפר תשוב", שנעשה מציאות של פירור, והמגריפה מצרפת את האדם.

ומכל מקום א"כ, בעומק מציאות המגיפה, היא יוצרת פירור, - מהלך ראשון הזכרנו, שהיא יוצרת מציאות של לבד, מלשון "אם בגפו יבוא בגפו יצא" שפירושו הוא - לבדו. - מהלך שני כמו שהזכרנו, היא יוצרת מציאות של כיסוי והסתרה, ומהלך שלישי שהיא יוצרת מציאות של התפוררות, ובדקות, מה שהיא יוצרת מציאות של לבד, והיא יוצרת התפוררות, "בני ביקתא חדא נינהו", כי ה"לבד", יוצר מציאות של התפוררות.

אבל בהגדרה דקה, אלו הם ג' הבחנות שורשיות מהי המציאות שנקראת מגיפה, - עד כאן הקדמה שורשית ללשון, מגפה בלשון הקודש, - מהו גדר מציאות של מגיפה.

שורש הנגף שבמצרים זה "דפוא לישראל" שבגאולת מצרים

יתר על כן, יש מגיפה שנמצאת אצל אומות העולם, ויש מגיפה שנמצאת אצל ישראל. - המגיפה הראשונה שנאמרה בתורה, היא ביחס למגיפה שהיתה באומות העולם, ולא ביחס לישראל, - זוהי המגיפה שנאמרה ביחס למצרים, שבמכות של מצרים נאמר ג' פעמים לשון של מגיפה, - במכת צפרדע, - במכת ברד, ובמכת בכורות, שהקדוש ברוך הוא נוגף את מצרים, - זה נאמר בספר שמות

פרשת וארא - בפעם הראשונה, ביחס למכת צפרדע, (פרק ז' פסוק כ"ז) "ואם מאן אתה לשלח הנני נוגף את כל גבולך בצפרדעים".

ובמכת ברד נאמר שהקדוש ברוך הוא ישלח "את כל מגפותי", שם, לא נאמר רק לשון של מגיפה כפשוטו, אלא "כל מגפותי", - ויש כמה ביאורים בדברי רבותינו מהו "כל מגפותי", ומ"מ, שם א"כ, נאמר לשון רחבה יותר, "כל מגפותי".

ובמכת בכורות נאמר, שהקדוש ברוך הוא נגף את מצרים, - ולשון הפסוק בישיעה כידוע "נגוף ורפוא", שע"ז דורשים חז"ל "נגוף למצרים ורפוא לישראל".

וא"כ הנגף שמתגלה שם, הוא נגף שמתגלה ביחס למצרים, אבל בישראל, דייקא היה מציאות של "רפוא לישראל", שהיפך מציאות ה"נגוף", היה מציאות של "רפוא", - דבר והיפוכו, ואם נגדיר את זה בהגדרות הקודמות שהוזכרו לעיל, בגדר של **מגיפה**, ג' ההגדרות שהוזכרו, - המהלך הראשון שהוזכר שזה מלשון של "לבד", - והרי במצרים, אופן היציאה של בני ישראל ממצרים, לא היה באופן שכל אחד יצא לבדו, אלא כל מהות היציאה היתה באופן שכל כנסת ישראל יצאו יחד, - "ויהי בעצם היום הזה יצאו כל **צבאות ה' מארץ מצרים**", שיציאתם ממצרים היתה באופן של צירוף.

ובמהלך השני שהוזכר, שההגדרה של **מגיפה** הוא מלשון **מגופת** החבית, מציאות של הסתרה, באיזה אופן היתה הגאולה - "לילה כיום יאיר", דייקא, ההיפך מהסתרה, - וקדם לזה מכת חושך, וגם שם, "ולכל בני ישראל היה אור במושבותם", שזה השורש לאור שהתגלה בליל התקדש החג במכת בכורות שבו "לילה כיום יאיר", והרי, שהיה מציאות של הארה.

ובמהלך השלישי שהוזכר, שמגיפה היא במדרגת הפירור שנמצא במגיפה, - דייקא, "נגוף למצרים ורפוא לישראל", שזהו הלשון "רפוא" - הוא מרפא את הפירור, זהו רפוא - פר-א, שנעשה בפירור מציאות של צירוף ואחדות, והדוגמא הבהירה לכך, זה קרבן פסח, שהרי האופן שקרבן פסח נאכל, הוא בחבורה, - נאכל בצירוף, נמצא שעומק כל גאולת מצרים, היא ההיפך מה"נגוף למצרים", שנסתלק מהם מציאות המגיפה שהתגלתה במצרים.

השייכות של עמלק למדרגת המגיפה

אבל ביציאתם ממצרים, הרי היה את מלחמת עמלק, כמו שכתוב בקרא "זכור את אשר עשה לך עמלק בדרך **בצאתכם ממצרים**, אשר קרך בדרך", כלומר, מה שעמלק בא בדרך, ביציאת מצרים, כמו שהוזכר פעמים רבות מאד, אין הכוונה שעמלק פגש אותם במדבר, אלא, מה שמבואר בפסוק זה הגדרה

שונה, - הוא פגש אותם "בדרך בצאתכם ממצרים", כלומר, הוא מתייחס ליציאה ממצרים, ובדקות, כבר הוזכר פעמים הרבה, - הוא הממוצע שמעכב את היחס בין היציאה ממצרים לכניסה לארץ ישראל, זה כחו של עמלק, - מצד היציאה, זה מה שבא עמלק ופגש בישראל, וכשבאו ישראל לארץ, נצטוו בג' מצוות, להמליך להם מלך, להכרית זרעו של עמלק ולבנות את ביהמ"ק, כלומר שזה גופא המלחמה, להכרית את זרעו של עמלק, ביציאה ממצרים, ובכניסה לארץ ישראל.

ומ"מ, ביחס דידן השתא, היחס של מה שעמלק בא עליהם, הוא ביחס ליציאתם ממצרים, ובפרטות לעניינא דידן, - כיון שמה שהתגלה ביציאת מצרים היה "נגוף למצרים ורפוא לישראל", א"כ, כחו של עמלק הוא לקחת את ה"נגוף" ולגלות אותו אצל בני ישראל, - זה מה שבא עמלק "בדרך בצאתכם ממצרים", - כל הגדרת היציאה הוא "נגוף למצרים ורפוא לישראל", ולפי"ז, גדר עמלק שבא בדרך, הוא - להחזיר את מציאות ה"נגוף", חס ושלום, למציאותם של ישראל.

ניתן רמז בעלמא, ולאחר מכן נשתדל - ונפתח את הסוגיא בהרחבה, המילה **מגיפה** עצמה, כמה היא עולה בגימטריא? - פעמים כתוב **מגיפה עם י'**, ופעמים **מגיפה בלי י'**.

כלומר, כשזה נכתב בתורה זה נכתב בלא י', אבל רבותינו מביאים את זה עם י', וכאשר הם מונים את זה במנין של גימטריאות, פעמים מונים אותו עם י' ופעמים בלי י', - כשמונים אותו עם י', הוא בגימטריא **קל"ח** שזה החלק, - הפירור שהזכרנו קודם, ופעמים מונים אותו בלי י', שאז זה עולה **קכ"ח**, והדוגמא הבהירה לכך, - שרה אמנו, שהיא הרי הראשונה שנכנסה לגלות מצרים, - שכשלקח אותה פרעה, היתה אצלה הגלות הראשונה, ואז נעשה כל הנגעים הגדולים על פרעה, - ושרה מתה בת **קכ"ז** שנים, שזה בגימטריא **מגפה** עם הכולל, כמנין חיי שרה, וזה ה"נגוף למצרים", כי הרי על פי הדבר אשר אמרה שרה, היה נעשה הנגף, וא"כ, שם היה ה"נגוף למצרים", ומכנגד התגלה ה"רפוא לישראל" שזה מנין חייה של שרה שהוא כמנין **מגפה**, כפי שהוזכר, שעולה **קכ"ח**.

וב' פעמים מגפה עולה בידינו רנ"ו שזה בגימטריא **אהרן** הכהן, והרי בזכות אהרן הכהן היו ענני הכבוד, - ועמלק הרי, היה לוקח את אלו שפלטם הענן, וכשמת אהרן, מפורש בקרא שבא עמלק, שהסיבה שהוא בא זהו מחמת שנסתלק הענן, שאז, היה כחו של עמלק להגיע, - ואז הוא חזר מכחו של משה.

אבל מ"מ, זה **אהרן** גימטריא **ב' פעמים מגפה**, כאן רמוז המציאות שעמלק מתייחס ביחס למגיפה, - וביחס לאהרן, וכמובן, נזכיר את זה להלן בכל סוגיית הקטורת שעוצרת את המגיפה שבאה מכחו של אהרן, ופנחס בן אלעזר, בעזרת ה' להלן, אבל נקטנו דוגמא של רמז בעלמא, ביחס של עמלק ושייכותו

למדריגת המגיפה, - שכשמתגלה הסתלקות אהרן, שמכחו הסתלקה המגפה, אז מגיע מציאותו של עמלק, וכן הוא מגיע קודם לכן בפעם הראשונה, לאלו שפלטם הענן.

אדבעת המגיפות שהיו בישראל שמוזכרים בתורה

אבל מכל מקום, ארבע פעמים שארעה מגיפה בבני ישראל, מצאנו להדיא בחמשה חומשי תורה, אלו הם ארבע פעמים יסודיות שמוזכר כלפי מה שהיה בהם, יחס של **מגיפה** - נגף בבני ישראל, ואמנם מוזכר בתורה בעוד מקומות לשון של נגף, למשל בקללות שבפרשת בחוקותי ובפרשת כי תבוא, שחס ושלום הם **ניגפים** לפני אויביהם, אבל מהלך של מגיפה שהיתה, שמוזכרת בתורה, אלו הם בארבע מקומות.

א. זה נאמר ביחס לעגל, שכאשר הם חטאו בעגל, היה אז שלשה סוגי מיתות, כמו שאומרת הגמ', וכמו שחז"ל מחדדים במדרשים, ואחת מן המיתות היתה, מה שחלקם מתו במיתת מגיפה, - היה חילוק בין בעדים ובהתראה, או בעדים ובלא התראה, או בלא עדים ובלא התראה אבל בכל אופן, כמו שמפורש בקרא, היתה מיתת מגיפה בעגל.

ב. במרגלים, שכאשר הם באו להיכנס לארץ ישראל, גם שם היה מציאות של מגיפה, - ושם גם היה את השלב, שהם ניסו קודם זמנם לעלות ולהיכנס, וגם בזה היה את אותו מהלך, - חלק מהמהלך של המרגלים.

ג. המהלך הנוסף שהיה מגיפה, זהו בעצת בלעם במעשה פעור, שהיתה שם מגיפה.

ד. ופעם נוספת שנאמר מגיפה, זה נאמר במעשה של קורח, - ושם הרי היה את כל ענין הקטורת, - "החל הנגף בעם", ושם אהרן לקח את הקטורת וסילק את המגיפה.

אלו הם ד' פעמים שמוזכר בתורה מגיפות שהיו.

ונחזור עוד פעם, א"כ, שורש כח המגיפה הוא במצרים, ששם עיקר הנגף, "נגוף למצרים", ועמלק מנסה להחזיר את מציאות המגיפה בחזרה גם לישראל, - עמלק בא ברפידים, במקום שרפו ידיהם, רפו מלשון פירור, שזה שורש המגפה כמו שנתבאר במהלך השלישי, והוא כח ההסתרה שבמגיפה, ועמלק נלחם הרי במי שפלטו הענן שהוא נמצא לבד, - הזכרנו ברמז את כל שלושת החלקים, ונחזור עוד פעם בסדר שהוזכר קודם לכן, - עמלק מחזיר את מציאות המגיפה, והוא נלחם במי שפולט אותו הענן, דהיינו שהוא יוצא ונמצא לבדו, - זה ההגדרה של מי שפלטו הענן, וכן עמלק, הוא מציאות של ההסתר פנים, שזה המהלך השני של המגיפה, והמהלך השלישי שהוא הפירור, - על שם כן עמלק מגיע כאשר בני ישראל חונים ברפידים, וכמו שהוזכר פעמים רבות מאד, מיסוד רבותינו,

שרפידים נקרא רפידים מלשון רפיון - ידים, רפ - פר, כלומר, פירור הידים, בבחינת "אין ולא ורפיא בידיה", שהוא אוחז את הדבר, אבל לא באופן חזק.

זה כחו של עמלק כשהוא מגיע על ישראל.

שורש ארבעת המגיפות בשם עמלק

ומדגישים עכשיו - מכחו של עמלק באו כל הארבע מגיפות שהוזכרו, וזה רמוז במילה עמלק עצמה.

ע' של עמלק זה עגל, - זה כח המגיפה שהיה בעגל.

מ' של עמלק זה המרגלים.

הל' של עמלק למ"ד במילוי, עולה בגימטריא כהן (עם הכולל) כידוע, זהו מעשה של פנחס - שנתכהן פנחס מכח כך שהוא עשה את מעשה הקנאות כשהחל הנגף, ומכח מעשיו נסתלק מציאות הנגף. - ובדקות, שהרי זה היה גם מעשה של "קנאים פוגעים בו", וא"כ זה לא בגדר "ללמוד וללמד", שמקבל את זה מרבו, אלא בבחינת למ"ד - שלמד מעצמו, וזהו למד שהוא בגימטריא דע, שזה היה עצת בלעם שהוא דעת דקלקול. - הזכרנו שלש מהלכים בקצרה היכן רמוז המגיפה שהיה במעשה דפנחס בל' של עמלק, ומ"מ זהו הל' ששייך למגיפה שהיתה במעשה דפעור.

והמגיפה הרביעית שהוזכרה, זהו הק' של עמלק - קורח.

וא"כ אלו הם ארבעת המגיפות שרומזים באותיות של עמלק.

והרמוז, הוא רמוז שמעיד על מהות פנימית, - שמכח עמלק חל מציאות המגיפה, - שכל ארבעה פעמים הללו שהיתה מגיפה, רמוזים באותיות של עמלק כמו שנתבאר, זה שורשי המגיפה שהיתה בקומתם של ישראל כמו שחודד.

פרק ב' | סילוק המגיפה על ידי ה"כופר נפש" ויום הכיפורים

מהלכי ה"כופר נפש" שמונע את הנגף

עד כאן הזכרנו איפה היו בפועל, המגיפות שהיו בקומת ישראל, - ד' הפעמים שרמוזים בעמלק, אבל מהו הדבר שמצאנו להדיא מפורש בקרא שהוא הגורם למגיפה בבני ישראל? - זה מה שנאמר בתחילת פרשת כי תשא "כי תשא את ראש בני ישראל לפקודיהם ונתנו איש כופר נפשו וגו' ולא יהיה בהם נגף בפקוד אותם", כלומר, מכלל לאו אתה שומע חס ושלום, את הצד ההפוך, שאם מונים ולא לוקחים כופר, - יש מציאות של נגף, וכך הרי היה בימי דוד המלך, שמנו את בני ישראל, והיה ח"ו, נגף בבני ישראל, - חז"ל מונים את הטעמים, במה טעה דוד המלך שמנה את בני ישראל, אבל בכל אופן - זהו מציאות הדבר שע"י מנין חל מציאות הנגף, ולצורך כך "ונתנו איש כופר נפשו", מהו "כופר נפשו", כלומר, מה גורם ה"כופר נפש", - איך הוא פועל שממילא אין מגיפה? - יש שני מהלכים יסודיים, פשוטים, בדברי רבותינו, מהלך ראשון שהוא המהלך הפשוט, - כאשר מונים את בני ישראל יש בהם מגיפה, אבל אם כל אחד נותן מטבע - מחצית השקל, א"כ מונים את המטבעות, וכשמונים את המטבעות, אף שמכלל זה אנחנו יכולים לדעת כמה נמצאים בבני ישראל, - זה בתוצאה, אבל את מה מנינו - את המטבע, עליהם חל שם המנין, - "אין הברכה שורה בדבר המנוי ובדבר הספור", - אבל כאשר בני ישראל נתנו את מחצית השקל, מנו את המחציות, וע"י כן, אין מציאות של נגף, - זה המהלך הפשוט בדברי רבותינו.

המהלך השני, כמו שהזכירו המפרשים, - יש במהר"ל ועוד, שאין הכי נמי, - באמת מונים מנין רגיל, וצריך לחול מציאות של נגף, - ולכן נותנים "כופר נפש", שמכפר על הכח שהוא צריך להחיל חס ושלום את הנגף, - עליו מכפר ה"כופר נפש", ואומר המהר"ל שיש בזה נפקא מינה, מתי הזמן לתת את ה"כופר נפש", מה יקרה אם יקדימו את ה"כופר" למציאות המנין, וכמו כן, באופן שכל אחד נתן כופר נפש, אבל לא ספרו את המטבעות, אלא ספרו באמת את בני ישראל, - שאם הסברא שה"כופר נפש" מהני, מחמת שסופרים את המטבעות, כאן שספרו את בני ישראל, זה לא יהני, אבל אם זה מחמת שהכופר מכפר על הדבר, א"כ, גם אם מנו את בני ישראל, כאן שניתן מציאות של כופר, - זה מהני, כמו שהוזכר.

משמעות הלשון "כופר" שבנחו להכניע המגיפה

ולפי זה, - להבין יתר על כן, מהו גילוי מציאות ה"כופר נפש" שחל בבני ישראל, - הפעם הראשונה שמצאנו בתורה לשון של כופר זהו בפרשת נח "וכפרת אותו מבית ומחוץ בכופר", וא"כ, לשון של כופר

זהו כיסוי של הדבר, כלי הפסוק "כפור כאפר יפור", שזהו מציאות של דבר המכסה, זוהי בחינת כופר - כיסוי, שכיסו בו את התיבה.

ולעניינא דידן, איך מהני מה שנותנים כופר כנגד מה שמונים את בני ישראל, בכדי שלא יהיה נגף בבני ישראל, - בשלמא אם מונים את המטבעות ולא מונים את בני ישראל עצמם, תינח, שכיון שלא מונים אותם, אין נגף, - מובן -, אבל לפי הצד השני, כמו שהזכרנו מהמהר"ל ועוד, שגדר מציאות הכופר, שבשעה שנותנים כופר, - הכופר מכפר על מציאות הנגף, צריך לבאר איך הכופר מכפר על מציאות הנגף.

ונחמד, הרי הזכרנו את הפסוק בישעיה "נגוף למצרים ורפא לישראל", "רפא", זהו א' - פר, והיינו שכנגד הנגף עומד ה"רפוא", - זה מהלך אחד, והמהלך השני הוא, שכנגד הנגף עומד הכופר שזה אותיות כ'-פר, כמו הרפוא שהוא פר-א', כאן בכפר זהו פר - כ', שהפר שווה בשניהם אהדדי, וא"כ, אנחנו כבר מבינים שהיחס של הכופר הוא יחס עצמי שבכחו להכניע את מציאות הנגף, - כמו שהרפא הוא ההיפך של מציאות הנגף, כמו"כ גם הכופר הוא היפך מציאות הנגף, שהוא מכפר על הדבר.

כפרת יום הכפורים - על מציאות הנגף

ונפתח עכשיו את נקודת הדבר, מה עומק הדבר שהוא מכפר על מציאות הנגף, - הרי יום אחד בשנה יש לנו את "יום הכפורים" שנקרא יום הכפורים מלשון "ונתנו איש כופר נפשו", כלומר, מה שיום הכפורים הוא מלשון כופר, כי הוא מכפר על המציאות של הנגף, לפי"ז, - אם כנגד מנין נותנים כופר בכדי שלא יהא נגף, כמו"כ יום הכפורים מכפר על מציאות של נגף, וא"כ יום אחד בשנה שנתן לנו הקדוש ברוך הוא שהוא יום מחילה וסליחה, - להבין עמוק - זהו יום שמכפר, וכפרתו היא על מציאות הנגף.

והרי אם חס ושלום האדם לא זוכה למחילה וסליחה, בשנה הבאה מה שיהא עליו, שח"ו הוא נכתב למיתה, - וע"י מציאות המחילה והסליחה, שהוא הכפרה, היא הופכת את דינו ממוות לחיים.

ניתן את הדוגמא הבהירה הנוספת, כמו שהוזכר, ישנם ד' מגיפות שנאמר להדיא בתורה שהיה, חס ושלום, בבני ישראל, ואחת הפעמים שהוזכר, היה ביחס לקורח, - ואז אהרן לקח את המחתה ונתן בה את הקטורת וע"י כן נסתלק מציאות המגיפה. - ומעין כך יש הרי, ביום הכפורים, שנותנים קטורת במחתה, שהרי הקטורת - שס"ח מנים היו בה, שס"ה מנים כמנין ימות החמה, מנה בכל יום, ועוד ג' מנים הנוספים ליום הכפורים, שביום הכפורים יש הרי, עבודת קטורת מיוחדת בג' מנים הללו, ומהי - כניסה לפני ולפנים להקטרה, - זהו מציאות יום הכפורים, שיש בו עבודה מיוחדת של קטורת, וא"כ, אם

אנחנו אומרים שקטורת מכפרת על מגיפה כמו שמפורש בקרא בפרשת קורח, - והרחיבו הרי, רבותינו בכך, רבות מאד, - ויום הכפורים נקרא "כפורים" מלשון "כופר נפש", ברור שמונח ביום הכפורים, שהוא מכפר על מציאות הנגף.

אלו הם הרי, שני העבודות שעושה הכהן גדול, כשהוא נכנס לפני ולפנים ביום הכפורים, - קטורת והזאה של הדם, החלק של הקטורת שהוא עושה כשהוא נכנס לפני ולפנים, זהו כנגד מציאות הנגף, - ומחדדים - יום הכפורים מכפר, ועיקר הכפרה המתגלה דייקא, היא כפרה על מציאות המגיפה, ולשם כך נכנס הכהן גדול לפני ולפנים.

תיקון ג' חלקי המגיפה שבכניסת אהרן לפני ולפנים

ולכן דייקא, זה נעשה ע"י אהרן הכהן, וכמו שהזכרנו, אהרן בגימטריא ב' פעמים **מגפה**, שאהרן בא לכפר על מציאות המגפה, זה מה שנאמר ביום הכפורים "בזאת יבוא אהרן אל הקודש", פעם בשנה ביום הכפורים הוא נכנס אל הקודש, לכפר, - ומכחו ועל ידו, נעשה מציאות הכפרה, בכניסה לפני ולפנים, זה עומק מהות יום הכפורים שמכפר על מציאות הנגף כמו שחודד.

ולפי"ז - להבין יתר על כן, הפנימיות של הכפרה שחלה, שמכחה מסתלק מציאות הנגף, - הרי הזכרנו שבלשון מגיפה, יש בה ג' מהלכים, - למהלך הראשון, **מגיפה** הוא מלשון "אם **בגפו** יבוא **בגפו** יצא", ש"גפו", זהו לבדו, ולפי"ז ביום הכפורים, שהכהן הגדול נכנס לפני ולפנים, הוא נכנס לשם לבדו, זהו ה"לבדו" מול מציאות ה"לבדו", שבנגף, - כנגד "לבדו" דקלקול, חל ה"לבדו" דתיקון ומתקן אותו.

והמהלך השני שנאמר בל' נגף שהוא מלשון **כיסוי**, והכיסוי דקלקול זהו המציאות שבנגף שמתכסה האור הפנימי ונעלם, - אבל כאשר מתגלה ה"כי בענן אראה על הכפורת", זהו כיסוי דתיקון, שבו מתגלה השכינה, - מצד הקלקול, ענן הוא בבחינת עבים שמכסים, מסתירים ומעלימים, - "סכותה בענן לך מעבור תפילה", שנעשה מציאות של ענן שמסתיר ומעלים, אבל ענן מצד מהלך הגילוי, - היפך מציאות של מגיפה שהוזכר, שהוא בבחינת כיסוי, העלם, כאן מתגלה ביסוד הדבר, שהוא הופך להיות מציאות של גילוי, - "כי בענן אראה על הכפורת".

המהלך השלישי שהוזכר, מה עניינו של מגיפה, ענין של **פירור**, **פרוד**, - היפך כך מה מתגלה ביום הכפורים, - להבין ברור, - הכהן הגדול נכנס לפני ולפנים, והעבודה שהוא עושה שם זהו הקטרת קטורת, וקטורת נקראת הרי כידוע, מלשון **קטר** - קשר, חיבר וצירף, - ואת כח הפירוד, זהו מה שמשליכים את השעיר לעזאזל, כדברי הגמ' הידועים במסכת יומא, שעד שלא הגיע השעיר לחצי ההר,

היה נעשה כבר איברים איברים, שהוא מתרסק, וא"כ את כח הקשר שזהו הלשון קטורת, - הוא מכניס לפני ולפנים, ואת כח הפירוד, - את כח הפיזור, נעשה במציאות של ההסרה לחוץ ע"י השעיר לעזאזל.

וא"כ יש כאן את שלושת הגילויים הללו בכניסה לפני ולפנים שהם תיקון ענין המגיפה.

וא"כ, הנקודה היסודית היא, שיום הכפורים, הוא יום שמכפר על מדריגת המגיפה, - הסברנו את כל שלושת החלקים האלה של מדריגת הכניסה לפני ולפנים, שמונח בה כל שלושת החלקים שהם חלקי המגיפה באופן דתיקון, שמתקנים את שלושת חלקי המגיפה דקלקול. - זהו עומק הכניסה שכהן גדול נכנס לפני ולפנים כמו שנתבאר.

פרק ג' | כח המגיפה ותיקונה במדריגת משה ואהרן

"לבד" דמשה רבינו ו"לבד" דאהרן הכהן

להבין עמוק, - ישנם שני מהלכים שמתגלה בהם מציאות של "לבד" שמצאנו בשני המנהיגים של ה"כנסת ישראל" כאשר הם יוצאים ממצרים, - משה ואהרן, הם הרי המנהיגים של כנסת ישראל, מעיקרא הרי, היה צריך להיות משה, ולאחר מכן, נשלח אהרן, - "הוא יהיה לך לפה", ומכחם של משה רבינו ואהרן הכהן, נעשתה מציאות גאולת ישראל, ובצירוף הכולל, זהו משה אהרן ומרים, - אבל בשורש, זה משה ואהרן.

יש מהלך של "לבד", שמתגלה באהרן, ויש מהלך של "לבד", שמתגלה במשה.

המהלך של "לבד" שמתגלה באהרן, זהו מה שהסברנו עד עכשיו, אהרן שהוא הכהן הגדול - "בזאת יבוא אהרן אל הקודש", שמתגלה כניסתו לפני ולפנים שהיא מציאות של "לבד".

תיקון ג' חלקי המגיפה שבעליית משה לשמים

ואצל משה רבינו, המקום שמתגלה בו מהלך של "לבד", זהו במתן תורה, שאמנם גם אהרן יכל להתקרב יותר, אבל מי שעלה למעשה, אל האלקים, - רק משה רבינו עלה לבד למעלה, - "ומשה עלה אל האלקים", וא"כ עלייתו היא במציאות של "לבד".

אבל להבין עמוק, - כאן, אצל משה רבינו, מתגלה כל שלושת החלקים של מהלך תיקון המגיפה שהזכר, - ובהקבלה למה שהזכרנו שיש תיקון כל שלושת חלקי המגיפה בכניסה של אהרן הכהן לפני ולפנים, כמו כן אצל משה רבינו, אמנם שם, זה לא ב"לפני ולפנים" אלא זה מתגלה בעלייתו למעלה.

ובהגדרה הכוללת כידוע, - כאשר באים להגדיר את המדריגה החשובה ביותר, - או שמגדירים אותה כפנימית ביותר, - בצורה של פנימיות, או שמגדירים אותה כעליונה ביותר, - מצד אהרן הכהן, המדריגה היא פנימי ביותר, - "לפני ולפנים", זהו הכהן גדול שנכנס לפני ולפנים, - אבל מכחו של משה ההגדרה היא "ומשה עלה אל האלקים", הוא עולה למעלה.

ונחזור עכשיו לכל שלושת חלקי תיקון המגיפה שמתגלים מכחו של משה.

החלק הראשון שבמגיפה, זהו מציאות ה"לבד", זה מה שהוזכר שמשה רבינו עולה לבדו, "ומשה ניגש אל הערפל אשר שם האלקים", הקב"ה אומר לו, - אתה לבדך תיגש, ותו לא, כל' הפסוק "ונגש משה לבדו אל ה'" (שמות פכ"ד פסוק ב').

מדריגת "ערפל" דמשה שמקביל למדריגת "ענן" דאהרן

החלק השני שהוזכר, שנעשה מציאות של הסתרה, - המקום שאליו ניגש משה רבינו הוא אל הערפל, "ומשה ניגש אל הערפל", כלומר, מקום של עירפול, - הסתרה, אבל "כי שם האלקים" - משה רבינו לא נשאר בערפל, אלא הוא מצא שם את נקודת הגילוי, - כמו שאצל הכהן הגדול נאמר "כי בענן אראה על הכפורת", שעל אף שהענן יכול להיות הסתרה, כאן הענן הופך להיות גילוי, כמו"כ, כשמשה ניגש אל הערפל אשר שם האלקים, בפשטות היינו, שהוא השיג את האלקים אפילו בתוך הערפל, - כידוע מר' נחמן מברסלב - אבל המהלך הנוסף, מהו "אל הערפל אשר שם האלקים", - הוא השיג את הגילוי שנמצא במה שנראה הסתרה, זה גופא מה שהוא השיג במה שהוא ניגש לערפל, זהו דייקא - "אשר שם האלקים", - לא שבתוך ההסתרה מוצאים את הגילוי, אלא ההסתרה גופא, הופכת להיות מציאות סיבת הגילוי, כמו הענן שהוזכר באהרן הכהן.

והאופן השלישי שהוזכר, שההגדרה של מגיפה הוא באופן של פירור, - כאשר משה רבינו עולה למעלה, כמו שאומרים חז"ל, "מצאו משה להקדוש ברוך הוא שהיה קושר כתרי אותיות", כלומר הוא מצרף את החלקים כולם, - ואז כדברי חז"ל, אומר לו הקדוש ברוך הוא למשה, כלום אין שלום בעירך, אמר לו, כלום עבד נותן שלום לרבו, - אמר לו הקב"ה, היה לך לעזרני, כלומר להצטרף, בבחינת "עזר כנגדו", שזה מציאות של צירוף, - זה מה שמתגלה בעלייתו של משה רבינו, שנעשה מציאות של חיבור, זה מה שאומר לו הקב"ה "אין שלום בעירך", שלום זה השלמה, מקביל ל"היה לך לעזרני" שבבחינת "עזר כנגדו".

"איש ואשה זכו שכינה ביניהם", שכששלום ביניהם, שכינה ביניהם, זהו מציאות הצירוף שמתגלה כאן.

ויתר על כן, כמו שאומרת הגמ' במסכת שבת שאחר שהיה למשה רבינו משא ומתן עם המלאכים וניצחם, כל אחד מהמלאכים נתן לו מתנות, כמו שדורשת הגמ' מהפסוק "שבית שבי לקחת מתנות באדם", ואף מלאך המות נתן לו מתנה, - שהוא נתן לו את הקטורת, - והמקום שהוא השתמש בה, זהו במחלוקת של קרח, שאהרן השתמש בה כמו שהוזכר, אבל מה עומק הדבר שהוא נתן לו את הקטורת -

הוא נתן לו את הכח לקשר את הנפרדים, זה מה שמונח במתנה של הקטורת, - קישור הנפרדים, וא"כ, משה רבינו בעלייתו להר, מקבל את הכח של הקטורת של קישור הנפרדים.

וא"כ, חודד בזה, שלושת החלקים של תיקון המגיפה, ה"בגפו" שבמגיפה -ה"לבד", ההסתרה שבמגיפה בבחינת **מגופת** החבית, והפירור שנמצא במגיפה, - זה עומק שני המהלכים שנתבארו, תיקון המגיפה מכחו של אהרן, ותיקון המגיפה מכחו של משה רבינו.

הנגף שבמכת צפרדע שמכח משה והנגף שבמכת בכורות שמכח אהרן

ולפי"ז, נחדד ונאמר - כמו שהוזכר, היו במצרים שלוש מכות שנאמר בהם לשון של מגיפה, - המכה הראשונה שמוזכר בה ל' מגיפה, היא מכת צפרדע, - המכה שניה, מכת ברד, והמכה השלישית שהוזכר, מכת בכורות.

במכת צפרדע הלשון **צפרדע** כמו שמוזכר בדברי רבותינו הוא מלשון **צפור** - דעה, ובדקות, - וגם זה כבר הוזכר, משה רבינו, ואשתו צפורה, רמוזים במילה צפרדע, האותיות הראשונות שבצפרדע הם **צפר** מלשון **צפורה**, וסוף צפרדע הוא מלשון **דעה**, שזוהי בחינת **משה**, בחינת **דעת**, וא"כ נמצא שמונח בהגדרה של מכת צפרדע, היא צירוף של צפורה ומשה רבינו, ששניהם יחד מצטרפים, - זהו מכת צפרדע שהיתה, שבה נאמר הלשון של **נגף** - **מגיפה**, שמכח הצירוף של משה רבינו וצפורה בבחינת **צפור** - **דעה**, זהו הנגף שנעשה במכת צפרדע.

אבל יתר על כן, יש את המכה שהיא כנגד אהרן הכהן, הרי אהרן הכהן, היה גדול ממשה, - שאהרן היה בן שמונים ושלוש בעומדו לפני פרעה, ואילו משה היה בן שמונים וא"כ אהרן גדול ממשה בשלוש שנים, - וזה מוכח בשורש של המילה **מגפה** שהוא ג-פ, שזוהו המנין של 83 וא"כ, מה שאהרן מגיע לפרעה להכות את המכות מכח נגף, זהו מכח מה שהוא בן 83, כח הג-פ **מגיפה**, - ותכלית כל המכות היא מכת בכורות.

וזה ברור, מכת בכורות שמכה את הבכורות נעשית מכח אהרן שהוא הגדול, והרי כמו שאומרים חז"ל כידוע, מה שמובא ברש"י, שכאשר היתה מכת בכורות, לא מתו רק הבכורות בפועל, אלא הגדול שבבית, ונמצא שעל אף שאהרן לא היה בכור לגמרי כי הרי, יש גם את מרים, אבל הוא נקרא גדול שבבית ביחס לבנים, וא"כ ביחס למכת בכורות, לענין זה גם הוא היה בכור, נמצא, שמכח אהרן הכהן מתגלה כח הנגף של מכת בכורות, - זהו המכה שכנגד אהרן הכהן.

פרק ד' | מהלך המגיפה ותיקונה במדריגת דוד המלך

ג' חלקי המגיפה מקבילים למשה אהרן ודוד

נחמד יתר על כן, - וכאן יש עומק - יש עוד מהלך במגיפה, - המהלך הנוסף שבמגיפה, זהו מכחו של דוד המלך, - הזכרנו מהלך אחד בלשון מגיפה שהוא מלשון "בגפון", בבחינת "לבדו", - הזכרנו מהלך נוסף בלשון מגיפה, שהוא בבחינת כיסוי, והזכרנו מהלך נוסף של מגיפה שהוא בבחינת פירור שתיקונו בצירוף.

ובדקות, - קודם נקביל למה שנאמר לעיל, ולאחר מכן נמשיך - הזכרנו שיש את המגיפה מצד כחו של משה, ומצד אהרן, ועכשיו אנחנו מקבילים את המהלך שמצד משה ומצד אהרן, למהלך מצד דוד, (ולאחר מכן נרחיב במהלך שמצד דוד).

מכחו של משה רבינו - משה הוא במדריגת "לבדו", הוא נמצא לבדו, - זו מדריגתו, - "משה קיבל תורה מסיני", זו עיקר מדריגתו שהוא נמצא במציאות של "לבד".

אהרן הכהן, מידתו היא שלום, צירוף, וא"כ, הוא שייך למדריגה הנקראת מגיפה ביחס לפירור, שכנגד, הוא מעמיד מציאות של צירוף, - אצל משה רבינו, כנגד ה"אחד" דקלקול, הוא מעמיד "אחד" דקדושה, ואצל אהרן, כנגד הפירוד דקלקול, הוא מעמיד מציאות של צירוף.

והחלק השלישי שהוזכר הוא מציאות ההסתרה שבמגיפה, - זה שייך למדריגת דוד המלך.

הקבלנו את המדריגות שבמגיפה כיצד הם מקבילים ביחס למדריגת המגיפה, של - משה אהרן ודוד, ועכשיו נפתח מדוע, הקבלנו ועכשיו פותחים את הסוגיא.

מהלך ה"פג" שבמדריגת המגיפה

ישנו עוד מהלך מדוע מגיפה נקראת מגיפה, שהרי דבר שלא הושלם, הוא נקרא בלשון תורה פג, כמו לשון הקרא "התאנה חנטה פגיה", וכמו שאומרים רבותינו לגבי אכילת אדם הראשון מעץ הדעת, שאכילתו היתה בגדר "אכלה פגה", שהוא אכל את הפרי קודם זמנו להתבשל, - לחד מ"ד, גפן היה, ומאותו שורש הוא "אכלה פגה", שהאכילה היתה קודם זמנו, כמו שאומרים רבותינו כידוע מאד, שאילו המתין לשבת קודש, הוא היה יכול לאכול מעץ הדעת, והוא אכל את זה קודם זמנו, ומצד הגדרת קודם זמנו, זה נקרא "אכלה פגה", וכמו כן לגבי דוד המלך לבת שבע, זה לשון הגמ', "אכלה פגה", "ראויה

היתה בת שבע לדוד המלך מימי בראשית", אלא שהוא לקח אותה קודם זמנה, וע"ז אומרים חז"ל "אכל פגה", ואותה לשון נאמרה בהקבלה, ביחס לחטא אדם הראשון שאכל מהגפן דייקא, - אכלה פגה [גפן - פגה, מעין אותו לשון].

ולפי"ז גדר **מגיפה** הוא - תהליך שלא הושלם, שנעצר התהליך באמצעו, ולא הגיע לתכליתו, הוא נקרא מגיפה, - אנחנו פותחים עכשיו מהלך חדש במדריגת המגיפה.

ודוד המלך הרי נקרא **נפל** - "בר נפלי" כלומר, מה שהוא "בר נפלי" היינו, שהוא תהליך שהתחיל ולא הושלם, זה גופא מדריגת ה"בר נפלי" שבו.

המהלך של הסתרה שבמגיפה ומהלך ה'פג' שבמגיפה והקבלתם

אבל בדקות יותר למהלך דידן שהוזכר שבחינת מגיפה היא מלשון הסתרה מצד המדריגה של דוד המלך, ולכאור' אמרנו הגדרה חדשה לגמרי שמגיפה זהו דבר שלא הושלם התהליך שלו, - אבל אנחנו מקבילים עכשיו את מהלך ה"אכלה פגה", למהלך של ההסתרה, - וההקבלה, בהירה מאד. - ישנם הבדלים יסודיים מאד הרי, בין המצב של האדם בשעה שהוא עובר במעי אמו למצב שהוא נולד ויוצא לאויר העולם, ואנחנו מזכירים עכשיו הבדל אחד יסודי - כאשר האדם הוא עובר שנמצא במעי אמו, כולו מוסתר, - הוא כולו נעלם, ואמנם לאחר שלוש חודשים "הוכר עוברה", אבל הוא עדיין נסתר ונעלם, וכמו שאומרים חז"ל "אין אדם יודע מה שבמעי אשה" כלומר, מה שאדם אינו יודע מה שבמעי אשה, כלומר שזהו מהותו שהוא נמצא במציאות מוסתרת.

אבל בשעה שהוא יוצא לאויר העולם, הוא יוצא ממציאות של הסתרה למציאות של גילוי, - זה הבדל יסודי בין עובר במעי אמו לולד שיוצא לאויר העולם.

ולפי"ז, דוד המלך שנקרא "בר - נפלי", בערך דידן השתא, מה ההגדרה שהוא נקרא "בר - נפלי" - שהוא לעולם לא נמצא במדריגת הגילוי עדיין, אלא הוא עדיין נמצא במהלך של הסתרה.

והרי כידוע, דוד המלך הוא כנגד ראש חודש, בסדר המועדים, - ג' מועדים כנגד ג' אבות, וכנגד דוד המלך שהוא רגל רביעית שבמרכבה, יש את המועד של ראש חודש, - ואחד מההבדלים בין ג' המועדים לראש חודש, - הבדל אחד יסודי - שפסח וסוכות, הרי הם מתחילים בט"ו בחודש, שתחילתם היא במילואה של לבנה, ושבעות, אף שאין לו יום קבוע כי הוא תלוי בחמישים יום מט"ז ניסן, אבל הוא לא נמצא בתחילת החודש ממש, אלא בו' בחודש לערך, שהוא זמן שהלבנה כבר התחילה להתגלות, אבל המועד שנקרא ראש חודש, - הוא נמצא "בכסה", הוא נמצא במציאות של כיסוי, ולכן זה כנגד דוד כי זה

מהותו של דוד, - ולכן ראש השנה שעליו נאמר "בכסה", הוא נקרא "יום הרת עולם", מלשון של הריון, שזהו בחינת הריון, דבר המכוסה, - וזו מדריגתו של דוד המלך.

השורש הפנימי של המגיפה שהיתה אצל דוד המלך

ולפיכך א"כ, דוד המלך שהוא בבחינת כיסוי, זוהי מדריגת המגיפה שמתגלה אצלו, - וזה הרי מה שהתגלה אצלו, שהיתה מגיפה בפועל, כשהוא מנה את בני ישראל, - שורש המגיפה שמתגלה אצלו דוד המלך, היינו משום שהוא מעצמו יש בו מציאות של מגיפה, ולכן מכחו של דוד המלך, - מעצמותו, התגלה בפועל המגיפה, - זה לא רק מכח מה שהוא מנה את בני ישראל, - זה כבר ההוצאה לפועל של האופן איך התגלתה המגיפה, אבל שורש פנימיות המגיפה, היא מכחו של דוד המלך עצמו, שמכח עצמותו שלו, חל מציאות המגיפה, ומהות המגיפה כפי שנתחדד, - היא מציאות של הסתרה, מציאות של כיסוי, זוהי המגיפה שמתגלה מכחו של דוד המלך, והמגיפה הזו שבמדריגת כיסוי, - היא ה"כופר" שהוזכר, שהוא מלשון "וכפרת אותו מבית ומחוץ בכופר", לשון של כיסוי, לשון של העלם, - זוהי מהות המגיפה שמתגלה מכחו של דוד המלך, מציאות של נעלמות, מציאות של נסתרות.

ה"הוא אמינא" של דוד שלא יהא מגיפה נשמונה את בני

ולפי"ז, נחזור ונחדד את הדבר, כאשר מונים דבר, סופרים אותו, - הוא יוצא מהעלם לגילוי, וכמו שהוזכר זה מה שאומרת הגמ' בהמפקיד "אין הברכה שרויה לא בדבר המנוי, ולא בדבר הספור ולא בדבר המדוד אלא בדבר הסמוי מן העין", כלומר מפורש כאן בגמ' שמהו ההיפך של מציאות דבר המנוי - דבר הסמוי מן העין.

ולפי"ז מדריגת המגיפה של דוד המלך כמו שהוזכר, היא מציאות של הסתרה, - כאן מונח עומק דק - עד כמה שמציאות המגיפה הזו, היא מציאות של הסתרה, א"כ, צריך להבין, מיניה וביה, מאיפה יונקת מציאות המגיפה, שהרי המגיפה חלה על דבר המנוי, אבל כשיש מציאות של הסתרה, אין מציאות של מגיפה, שהרי זה בחינת "כופר נפשו", שהוא כופר ומסתיר את הדבר, ומכח כך שהוא דבר הסמוי מן העין אין מציאות של מגיפה.

זה היה ה"הוא אמינא" של דוד המלך שלא יהיה מגיפה בשעה שהוא ימנה את בני ישראל, - חז"ל מבארים את הדברים בעוד פנים, ואנחנו מזכירים עכשיו פנים אחד של הדבר, - חז"ל אומרים שנתעלמה ממנו הלכה, ומונים את הטעמים מדוע נתעלמה ממנו הלכה, אבל גם ה"נתעלמה ממנו הלכה" עומק ה"נתעלמה", זהו מחמת שהוא היה במדריגת העלם.

כלומר, מכחו של דוד המלך, כיון שכל מציאותו של דוד המלך הוא בבחינת כיסוי, בבחינת העלם, - בבחינת הסתרה, הרי שזה גופא ההבחנה של "כופר נפשו", וא"כ, מדוע שיצטרכו לתת "כופר נפש", עד כמה שכל התיקון של "כופר נפש", הוא במה שהוא הופך את הדבר למציאות של הסתרה, א"כ, היה צריך להיות, לפי"ז לכאורה, שמניינו של דוד המלך, לא יוליד מציאות של נגף.

אבל הוא כן הוליד מציאות של נגף, ועכשיו נפתח להבין יותר, את מציאות הנגף שמתגלה מכחו של דוד המלך.

נח ה"בר נפלי" שבג'-פ שיורד למטה וכח ה"גפיים" שהוא אופן העליה למעלה

מה שמתגלה מכח של דוד המלך מציאות של נגף על אף שחלה מציאות ההסתרה, כפי שחודד, - להבין ברור - הנגף שחל מכח דוד המלך שנקרא "בר - נפלי" הוא מציאות של "נפלי", וגדר הדבר, - מצאנו עוד לשון בתורה שקרובה לשורש של ג - פ , שזהו הגף של עופות, - גפיים, מה הם הגפיים? - האיבר שבהם הוא מעופף למעלה.

ולפי"ז - ברור, הגפיים, נועדו לעופף למעלה, והג -פ בבחינת "בר - נפלי", ההגדרה שלו היא נפל, שיורד למטה, - דבר והיפוכו.

ולפי"ז עולה בידינו שההגדרה של דוד המלך שהוא נקרא "בר - נפלי" הוא להיפך ממציאות הגפיים שזהו האופן של עלייה למעלה, - כאן נעשה "נפלי" ויורד למטה.

ניתן דוגמא לחדד את הדבר, הגמ' הידועה במסכת סנהדרין בפ' חלק, שכאשר המשיח בא - "זכו על עניי שמיא, לא זכו, עני ורוכב על חמור", - מה הגדרת הדבר שהוא בא על עניי שמיא? - הרי הדבר שנושא את העננים להגיע ממקום למקום זהו הרוח, - זהו בחינת גפיים, כלומר בחינת רוח שמביאה את הדבר ממקום למקום, - זהו הגפיים, שהרי הגפיים עצמם, אינם יכולים להרים את העוף, - ורק מכח מה שהעוף מניע תנועה של רוח, מכחה הוא עולה, - זהו "זכו, על עניי שמיא", מכח מדריגת רוח.

אבל "לא זכו, עני ורוכב על חמור", שזה בבחינת "בר - נפלי".

אבל מ"מ א"כ, מכחו של דוד המלך, היפך מציאות הירידה של "בר - נפלי" כמו שהוזכר, יש מציאות עליונה יותר שהיא בבחינת הגף שזהו האיבר שמכחו העוף פורח למעלה.

ואצל דוד המלך מתגלה ההיפך שהוא בבחינת נפלי.

נמצא, שפנימיות מציאות הגף זהו הרוח, וזה פנימיות מציאות הג - פ של מגיפה, שהרוח היא מציאות המגיפה.

כח ה"רוח נכאה" שבמגיפה שמסתירה את ה"רוח אפינו משיח ה"

להבין עמוק, דוד המלך הוא מדריגת "רוח אפינו משיח ה" זה נאמר בישיעהו, אבל בהגדרה העמוקה זה נאמר על דוד - משיח, "לא למראה עיניו ולא למשמע אזניו ישפוט", אלא "מורח ודאין", כל' הגמ', כלומר מכח הרוח הוא דן, וריח ורוח - כידוע, מקבילים אהדדי [הי' והו' מתחלפים], זהו כח הרוח, מדריגתו של דוד המלך, "רוח אפינו אשר אמרנו בצילו נחסה בגויים". כאשר מתגלה המגיפה, - להבין עמוק, - המגיפה יוצרת רוח נכאה, - ההסתרה שנעשית מכחו של דוד המלך בבחינת כופר, היא הסתרה של רוח, - נחדד את הדבר ונבין שזה פשוט - הרי כמו שהזכרנו בראשית הדברים, אחד מהלשונות של שורש הג - פ שבמגיפה הוא מלשון גוף, ועל הגוף נאמר "כי עפר אתה ואל עפר תשוב", זה מצד הגוף, אבל "ויפח באפיו נשמת חיים", - ונמצא לפי"ז, שהסיבה שהגוף נקרא גוף, מלשון הסתרה, - כי הוא מסתיר את ה"רוח חיים", את ה"ויפח באפיו נשמת חיים ויהי האדם לנפש חיה", - "לרוח ממללא", ה"רוח חיים" שהוא נפח בתוך הגוף, - את זה גופא הגוף מסתיר.

הרי כידוע, כמו שמבואר בגר"א ועוד, האדם מורכב מרוח ועפר, וא"כ, העפר מסתיר את מציאות הרוח, - הרוח בטבעו עולה ללעילא, "והרוח תשוב אל האלוקים אשר נתנה", זה בבחינת הגפיים, שהרוח עולה בחזרה למעלה, אבל מציאות המגיפה שהיא מציאות ההסתרה, - היא יוצרת "בר - נפלי", שמורידה ומשפילה אותו לתתא, - זו מדריגת ה"רוח נכאה", שמתגלה מכח מציאות המגיפה.

ג' הפנים במהות הפנימית שבמציאות המגיפה

ולפי"ז, - להבין עמוק, חוזרים ומחשבנים את הסוגיא -

- מכח משה רבינו התגלה מדריגת ה"לבדו", - "לבד" דמשה לעומת "לבד" שבמגיפה, - משה עולה לבדו אל האלקים.
- מכח אהרן הכהן, היפך מציאות הפירוד, מתגלה מציאות החיבור, "אוהב שלום ורודף שלום", נעשה מציאות של צירוף, - זה מה שיוצרת מדריגת המגיפה מכח אהרן הכהן, היא יוצרת מציאות של שלום.
- ומכח דוד המלך, מציאות המגיפה - ג' - פ' היא בבחינת מגופת החבית לשון של הסתרה, וכמו שנתבאר שזהו גוף, וכן שורש גפר וכן ע"ז הדרך, שמשמעותו הסתרה, - את מה מסתירה מציאות

המגיפה, - את מציאות הרוח הפנימית שנמצאת בתוכו, זהו ה"רוח נכאה" שמתגלה, ומכחה נעשה מציאות של מגיפה כמו שנתבאר.

- ולפי"ז, כמובן, בכל מגיפה ומגיפה בעומק, צריך לברר מה השורש של אותה מציאות של מגיפה.
 - בהגדרה הכוללת הגדרנו בראשית הדברים, כמו שהורחב, כל הד' מגיפות הכתובים בתורה שהיה אצל "הכנסת ישראל", כולם רמוזים בשם **עמלק** - **עגל**, **מרגלים**, **למ"ד** - מדריגת כזבי בת צור, מעשה דפנחס כמו שנתבאר שם, והן המדריגה של קרח, - כל הד' האלה רמוזים בשמו של **עמלק**, שהוא שורש מציאות הרע שנמצא בעולם, והוא שורש מציאות המגיפות שנמצאים בעולם.
- אבל בפרטות יותר, כמו שנתבארו ג' המהלכים שבמגיפה, בבחינת משה, בבחינת אהרן, ובבחינת דוד המלך, - יש כאן ג' פנים במהות הפנימית של מציאות המגיפה, - "לבדו", אחד ושלוש, ומציאות של רוח, אלו הם ג' הפנים של מדריגות המגיפה.

צירוף ג' חלקי המגיפה שבמדריגת דוד

ולפי"ז, - להבין יתר על כן, במדריגתו של דוד המלך, הרי ברור הדבר בעומק, שעל אף שדוד המלך הוא המדריגה שנקראת רוח, שזו מדריגה אחת, אבל בדקות יותר, הוא מחבר את משה ואת אהרן גם יחד, וכל שלושת החלקים נמצאים יחד במדריגתו של דוד המלך שמצרפם גם יחד במדריגת המגיפה שמתגלה מכחו.

וא"כ על אף שבעצמותו של דוד המלך כמו שנתבאר, מדריגת המגיפה שמכחו היא במדריגת הסתרה, שמסתיר את מציאות הרוח, אבל, דוד המלך מצרף את המגיפה שנמצאת במדריגתו של משה שהוא בבחינת "אחד", ואת מדריגת המגיפה שנמצא במדריגת אהרן, שהוא בבחינת הפירוד, - במגיפה שהיא מכחו של דוד המלך, נעשה צירוף שהוא מצרף את כל שלושת החלקים האלה גם יחד.

נפתח יתר על כן, - עד עכשיו הוזכר מציאות המגיפה דקלקול, שחלה מכחו של דוד המלך, ועכשיו נבאר את מהלכי התיקון של מהלכי המגיפה, - ובהגדרות הפשוטות, נתבאר עד השתא, - בהקבלה לנקודת הקלקול מהי נקודת התיקון.

פרק ה' | שורש המגיפה שמכח ה"לית ליה מזלא" ותיקונה

שורש המגיפה שבשור-עגל שמתגלה ב"כי יגוף שור", וחטא העגל

יתר על כן, מהי פנימיות מציאות המגיפה, - הרי כמו שהוזכר, נאמר בתורה כמה וכמה פעמים לשון של מגיפה, - ארבעת המגיפות שהוזכרו, אבל הוזכר עוד לשונות של מגיפה, - המהלכים של מגיפה שהוזכרו עד השתא הם ביחס לאדם, אבל מצינו בתורה לשון של מגיפה לגבי שור, - "כי יגוף שור איש את שור רעהו", למה דייקא ביחס לשור נאמר בתורה לשון של מגיפה, הרי כל בעל חי יכול למות ע"י מציאות של נגיפה, וא"כ, מה עומק הדבר שדווקא ביחס לשור נאמר לשון של נגיפה.

אז ראשית כל, כהגדרה פשוטה, הזכרנו שעמלק הוא שורש ארבעת המגיפות שהיו בכנסת ישראל שרמוזים באותיות של שמו, ומצד כך, הע' שבעמלק זהו המגיפה שהיה בעגל, והרי עגל נעשה לאחר מכן שור, - "עגל ונעשה שור" וכידוע עד מאד בדברי רבותינו, שחטא העגל מתגלה מכח קלקול של יוסף הצדיק שעליו נאמר "בכור שורו הדר לו וקרני ראם קרניו", וא"כ מדריגת שור, זו מדריגתו של יוסף, - זו מדריגת העגל שהיה בחטא העגל, וזהו בבחינת מה שגזרו היוונים "כתבו לכם על קרן השור", ששייך לענין של חטא העגל, - דברים ידועים עד מאד, - וא"כ זו מדריגת עגל - שור, כנגד מדריגתו של יוסף.

ונמצא ששורש כל מדריגות המגיפה, שורש הכח שממנו מתגלה מציאות המגיפה, שזה מונח בע' - עגל שהיא האות הראשונה שבעמלק, היא מתגלה מכחו של יוסף, - מדגישים יש ארבעה מדריגות של מגיפה בעמלק, והמדריגה הראשונה, היא רמוזה בע', שהיא עגל, שהיא בבחינת שור, - ולכן, כיון ששורש המגיפות הם בשור, לכן נאמר בתורה דייקא ל' של נגיפה גם כשזה נאמר ביחס לבעל חי, - ביחס לשור - שבו חל שורש המגיפה.

שורש הנגיפה - ב"לית ליה מזלא"

נגדיר הדבר, הרי שורש הג' - פ' שנאמר כאן הוא "כי יגוף שור איש את שור רעהו", - הגמ' הרי שואלת בתחילת מסכת בבא קמא על הפסוק שהוזכר, "פתח בנגיפה וסיים בנגיחה [=או נודע כי שור נגח הוא" ולא כתיב "שור נגף הוא", רש"י שם] לומר לך זו היא נגיפה זו היא נגיחה", ממשיכה הגמ' ואומרת - מדוע לגבי אדם כשהשור נגח אדם כתוב נגיחה, ולגבי שור כתוב נגיפה, - "אדם דאית ליה מזלא", ויכול לשמור עצמו כמו שאומר רש"י שם, נאמר בו לשון של נגיחה, שהשור צריך לעשות את זה בכוונה, ועם כח יותר, [שני לשונות ברש"י שם, אם זה מצד הכוונה או מצד שצריך כח יותר], אבל "בהמה לית ליה מזלא", ולכן, שם נאמר לשון של נגיפה, [=שדי בנגיפה קלה, וגם לא בכוונה, רש"י שם].

וא"כ, מבואר כאן, שהסיבה שבשור נאמר לשון של נגיפה, זהו משום שהגדרת נגיפה היא במי ש"לית ליה מזלא", זה נעשה בלי כוונה, וללא הרבה כח, והסיבה שלא צריך כוונה וכת, - מפני ש"לית ליה מזלא", נמצא שלשון של נגיפה שנאמר בתורה ביחס לשור, ההגדרה שלו, כמו שמפורש בגמ', הוא מפני ש"לית ליה מזלא".

ולפי"ז, להבין עמוק, - כל שורש מציאות הנגיפה היא מכח ה"לית ליה מזלא", זה שורש הנגיפה שנאמר כאן, - פשטות דברי הגמ' הם, שאם אין לו מזל, לכן חל בו מציאות הנגף, אבל העומק שמבואר כאן, א"כ, בדברי הגמ', שה"לית ליה מזלא", זה גופא שורש מציאות הנגיפה, - ומכח כך, הוא עלול לנגיפה בפועל, אבל השורש של מציאות הנגיפה שלו, היא בעצם זה שאין לו מזל, שזה גופא שורש מציאות הנגיפה שלו.

עומק סיבת המגיפה מהצד התחתון, ומהצד העליון

ולהבין עמוק, - כל מציאות המגיפה מתגלה מאותו מקום של "לית ליה מזלא", משם חל מציאות המגיפה, ולפי"ז, מסבירים עמוק, מה ההגדרה של מגיפה בישראל, ומה ההגדרה של מגיפה באומות העולם.

באומות העולם, - שורש מציאות המגיפה היא, שכאשר מסתלק המזל, בבחינת "אין לך כל עשב ועשב שאין לו מזל - מלאך שמכה בו ואומר לו גדל", וכאשר מסתלק אותו מזל, חל מציאות של מגיפה.

אבל מאיפה חל מציאות מגיפה בישראל, - לשון חז"ל כידוע עד מאד, "אין מזל לישראל", - יש בזה מחלוקת בחז"ל, וללשון אחד, "אין מזל לישראל", - ועל זה נאמרו דברי הבעל שם טוב הידועים, - אל תיקרי אין מזל לישראל" אלא "אין מזל לישראל", ונמצא, שכאשר בני ישראל, יש בהם נגף מהצד התחתון, - זה נובע מזה שהם למטה מהמזל, שכיון ש"לית להו מזלא", לכן הם קרובים לנגיפה.

אבל מהצד העליון, אם מעלים את סיבת המגיפה לצד העליון, - מעלים אותה למדרגת ה"אין מזל לישראל", שהוא למעלה ממציאות המזל, שמה מתקנים את מציאות המגיפה העליונה.

זה העומק שהזכרנו שבמדרגת דוד המלך, יש את ה"בר - נפלי" שבו מצד אחד, והצד דתיקון הוא מדרגת "רוח אפינו משיח ה'", ובהקבלה לדברים שנתבאר השתא, - הגדרת ה"בר - נפלי", שבו, בערך דידן השתא, - היינו שהמזל שלו נפל, בבחינת מה שנאמר בגמ' בירושלמי על יום ראש השנה "מאן דדמיך בריש שתא, דמיך מזליה", כלומר, המזל שלו יורד, נופל, זהו מהצד התחתון, סיבת מציאות המגיפה, - כי המזל בעצם לא קיים.

אבל מהצד העליון של המגיפה, - מאיפה שורש מציאות המגיפה אם באים לתקן אותה? - כמובן, משם זה יונק בהעלם, אבל משם גם שורש מציאות התיקון, - מה"אין מזל לישראל", ב-למעלה ממציאות המזל, משם שורש מציאותם של ישראל, ומשם שורש התיקון, מה שיכול לחול מגיפה בישראל בפועל, כמו שהזכרנו, זה כחו של עמלק, שמכחו היו ד' המגיפות בישראל כמו שנתבאר, - אבל שורש אותו מציאות של מגיפות, הרי הם רמוזים בע' מ' ל' ק' שבעמלק, א"כ השורש הוא בע', שכמו שנתבאר, שורש המגיפה היא במציאות העגל - שור, שבו מתגלה שורש מציאות הכח של ה"לית ליה מזלא", שמכח כך, "לית ליה מזלא לישראל", - להבין ברור -, כאשר מכח העגל נעשה מציאות של נגף, א"כ, זה נעשה מכח "כי יגוף שור איש את שור רעהו", שמכח כך נעשה הנגיפה שם, כמו שנתבאר - שעגל - שור אחד הם - וא"כ, המגיפה שנעשית בכנסת ישראל, היא מכח השור, מכח העגל.

שורש המגיפה בנפילת אדם למדריגה בהמה - למדריגת שור

יש שורש של מגיפה מכח חטא אדם הראשון, כמו שנתבאר, "עץ שאכל ממנו אדם הראשון גפן היה", ומצד כך, זה אותה מדריגה של מגיפה ששייך גם לאומות העולם, - על הגפן הזה נאמר "מביא יללה לעולם" כדברי חז"ל, ולמה - כי הגפן גורם לידי כך שהדעת מסתלקת, וכשהוא מסלק את הדעת הרי האדם הוא בבחינת "נמשל כבהמות נדמו", שהם יורדים ממדריגת אדם למדריגת בהמה, ועל שם כך מגיפה נקראת מגיפה - אותיות גפ - מה, שמה כידוע הוא בגימטריא אדם, וא"כ מה המגיפה - היא מפילה ממדריגת אדם למדריגת בעל חי, זוהי מציאות המגיפה שמתגלה ב"גפן היה", - וכמובן, מצד התיקון זהו בבחינת "ערומים בדעת ומשימים עצמם כבהמה", אבל בקלקול, האדם נופל למדריגת הבהמה, - זה מכח חטא אדם הראשון, "עץ שאכל ממנו אדם הראשון, גפן היה", זה שורש המגיפה, בנפילת האדם למדריגת בהמה.

אבל בעומק, לאיזה בהמה זה נפל - לחטא העגל, לשור, כשמתגלה חטא העגל בישראל, מה אומרים הערב רב "אלה אלהיך ישראל אשר העלוך מארץ מצרים", כלומר, כיון שבפועל, הרי המקום שהתגלה בו המגיפה בעולם הוא מצרים, - ומכח כך, הערב - רב שרוצים להחזיר את מדריגת המגיפה, הם עושים זאת מכח - "אלה אלהיך ישראל אשר העלוך מארץ מצרים", שהשור הזה העלה מארץ מצרים, - מכח השור הזה יש מציאות של מגיפה מצד מדריגת בהמה כמו שנתבאר, - זוהי המגיפה שמתגלה מכח שור, והיא התגלה במצרים מכח בעל חי, שהרי המגיפה הראשונה שנאמרה בתורה, היא היתה ע"י צפרדע, אבל כמו שהוזכר, - מצד הנפילה המגיפה היא מכח "גפן היה" שמסלק את הדעה, ומצד כך מתגלה כאן

אותו מהלך - **צפרדע** דקלקול שהיא היפך **הצפור** - דעה דתיקון בבחינת **משה וצפורה**, כמו שנתבאר, שזה מחזיר את מציאות המגיפה, - זה שורש המגיפה שמתגלה במצרים.

ואת זה מנסים הערב רב להחזיר ע"י ה"העלוך מארץ מצרים", - ועל משה הם אומרים "כי זה משה האיש לא ידענו מה היה לו", וא"כ, אין את ה-"צפור דעה" בבחינת דעת דמשה, אלא הם רוצים, פה ג"כ, לעורר בחזרה את הנפילה למדריגת בהמה שאין לה דעת, - למדריגת השור, כמו שנתבאר.

תיקון המגיפה מכח היציאה מבהמה לאדם, והתיקון מכח משיח- שלמעלה מאדם

זה מכח הערב רב, אבל בישראל, מאיפה שורש יניקת המגיפה כמו שנתבאר, - מצד מה ששורשם למעלה מן המזל, מכח כך יכול להיות נפילה ל-למטה מן המזל, שהם נופלים למדריגת "אלה אלהיך ישראל", למדריגת השור, כמו שנתבאר, בבחינת "כי יגוף שור איש את שור רעהו".

אבל בשורש המעלה העליונה שבמדריגתם של ישראל, ישראל למעלה מן המזל, וב"למעלה מן המזל", אין מציאות של מגיפה, כי זהו למעלה מכח המזל, ול"ש מציאות של "יגוף", - "יגוף" נאמר בבהמה, וזה לא נאמר במדריגה של אדם.

ולהבין ברור, הרי כמו שאומרים חז"ל, לא יתכן שבעל חי יפגע באדם, אלא א"כ הוא ידמה לו כבהמה, בבחינת "סר צילם מעליהם", שכאשר סר מציאות הצלם, והוא נדמה לו כבהמה, - אז הבעל חי יכול לפגוע בו, כי בעל חי יכול לפגוע בבעל חי, אבל הוא אינו יכול לפגוע באדם.

וא"כ, מכח מה המגיפה פוגעת באדם, - רק מכח כך שהוא נדמה כבהמה, - הוא נדמה כשור, לכן יכול לפגוע בו מציאות של מגיפה.

אבל במדריגתו של דוד המלך, - שזה הסוגיא שבה אנחנו עוסקים, - שדוד המלך מתקן את המגיפה, - כידוע עד מאד, יש כמה ראשי תיבות לתיבת **אדם**, - מצד הקלקול, כמו שאומרת הגמ' בסנהדרין, זה ר"ת **אפר**, **דם**, **מרה**, שהוא נופל בחזרה, ל-**אפר**, **דם**, **מרה**, שזהו שורש הקלקול של מדריגת האדם.

אבל מהצד העליון כידוע עד מאד, **אדם** ראשי תיבות **אדם**, **דוד**, **משיח** - שזה מה שנאמר על המשיח "ישכיל וירום עבדי ונשא **מאד**", שמתגלה לו המדריגה שלמעלה ממציאות אדם, כלומר - שורש מדריגת הארת משיח הוא - שהמגיפה לא תפגע בו, כי הוא עולה למעלה ממדריגת האדם.

כפשוטו, הוא יוצא מבהמה לאדם, ומכח כך הוא נעתק ממדריגת מגיפה, אבל בעומק יותר - הוא לא רק עולה מהמגיפה ע"י שהוא בורח מבהמה לאדם, ששם שורש הסתלקות המגיפה - וכמובן, זה מהלך

אחד דתיקון - אבל המהלך העליון של התיקון של מדריגת המגיפה הוא, שהוא עולה למעלה מ'צורת אדם' - שמה, שורש ה'אין מזל לישראל', זה השורש שמשם יונק המגיפה, כי מה שלמעלה מהאדם, יכול ליפול ל-למטה מהאדם, אבל כמו שמשם שורש הקלקול, כך משם גם שורש התיקון של מדריגת המגיפה, מכח המדריגה של למעלה מ'צורת אדם' כמו שנתבאר.

פרק ו' | מהות הארת המגיפה שבאחרית הימים

אורו של משיח מעורר את הארת המגיפה באחרית הימים

כשהדברים האלה בהירים, ברור הדבר, היה את כל המגיפות שהיו בי'כנסת ישראל' ככל סדר הדברים, מה שמוזכר בתורה, מה שמוזכר בני"ך, ומה שהיה בכל הדורות כולם,

אבל יש את מה שמתגלה באחרית הימים אנחנו לא מתייחסים למדרגת מגיפה לדינא - זה סוגיא לעצמה, וזה סוגיא דקה שצריך ללמוד, שכמו שהוזכר, מגיפה נקראת לפעמים גם דבר, ובה כבד מפורש בגמ' ובפוסקים מהו הגדר של דבר, ושם נאמר שיעורים לגבי עיר שיש בה דבר, כלומר, כשיש דבר בעיר אחת.

אבל כאשר זה בכל העולם כולו, לא נתבאר להדיא בדברי הפוסקים מהו הגדר - כמה מתים יש, ומהו שיעור המיתה, כשזה מקיף את כל העולם כולו.

אבל מ"מ, גדר מציאות הדבר, באחרית הימים, ברור שמאור אותה מגיפה שהאירה אצל דוד המלך - אותה מגיפה חוזרת ומאירה באחרית הימים.

המגיפה הזו, היא כח של הסתר, היא כח של כיסוי כמו שנתבאר - היא כח של 'בר-נפלי', מציאות הנפילה שבדבר, ומצד הנפילה הזו, היא מתגלה מכח מדרגה של שור, והיניקה הזו, זהו מכח צירוף משיח בן דוד למשיח בן יוסף שנקרא שור, ולכן שייך שיהיה מציאות של 'יגוף', 'בר-נפלי'.

אבל כאשר מתגלה נקודת התיקון בהארה השלימה של דוד המלך - משיח בן דוד, לא מתגלה הנפילה, אלא מתגלה הרוח, לא מתגלה ההסתר - הנפילה, כמו שהוקבלו הדברים לעיל, אלא מתגלה מציאות הרוח, "רוח אפינו משיח ה'".

ולאיפה הרוח מעלה את הדבר? היא מעלה את הדבר למדרגה של - למעלה מציאות אדם כמו שנתבאר - שם שורש נקודת תיקון מדרגת המגיפה כמו שנתבאר.

דוד המלך, אין לו 'צורת אדם' כפשוטו, מצד ה'אדם' שבו, הוא הופך להיות 'בר-נפלי', הוא בבחינת פג - זה מגיפה - פג.

כאשר יש מגיפה בעולם, כל העולם הופך להיות מדרגת פגים - לא הושלם הדבר, לא הגיע למציאות השלמתו, שום דבר לא יכול להגיע למציאות של השלמה.

"מבשרי אחזה" ... כאשר יש סדר מנהגו של עולם, האדם מתכנן שלבים, מה יהא כך, ומה יהא כך וכו' - מה המגיפה גורמת? אדם לא יכול לתכנן את השלב הבא, הוא מתכנן משהו אחד, והדברים נעצרים היכן שהם נעצרים... זה בחינת פג שחל במציאות הדבר, וא"כ, הדעת של האדם שהיא הדבר שמנהיג אותו בבחינת "רעיא מהימנא" שנאמר על דעת דמשה שהוא כח ההנהגה שלו - אין לו לאיפה להנהיג את השלב הבא, כי המציאות של הדעת מסתלקת, וממילא אי אפשר לדעת איך להנהיג את הדבר.

אבל מצד מהלכי התיקון, בבחינת תיקון הגפן כמו שנתבאר - לא מצד 'גפן מביא יללה לעולם', אלא מצד 'נכנס יין יצא סוד' שלמעלה ממציאות הדעת.

גילוי המגיפה מכח זמן של פורים - הסתלקות הדעת

עיקר המגיפה מתגלה מכח זמן של פורים, בבחינת הסתלקות הדעת, מתגלה מציאות המגיפה, שזה השורש העליון של מציאות המגיפה - מדגישים עוד פעם - השורש העליון של מציאות המגיפה - ושורש התיקון שלה, הוא שם, שהוא במדריגת סילוק הדעת, שהוא למעלה ממציאות של 'אדם'.

ולפי"ז - להבין עמוק, בטומאה למשל, מצינו את האופנים שהיא מטמאה, יש טומאה שיוצאת מגופו של האדם יש מה שהאדם מטמא במגע, ויש מה שאדם מטמא בהיסט וכן ע"ז הדרך, ויש טומאה שאופן הטומאה שהאדם מטמא הוא מכח חלל הדבר, והדוגמא הבהירה לכך, זהו הנכנס לבית של מת שהוא מטמא מעצם חלל בית עצמו, וכן בכלי חרס שמטמא מאוירו, ועוד ועוד דוגמאות לכך, כלומר, שהאדם מטמא גם את סביבותיו, אבל צריך שיהיה לו מציאות של היקף סביבו, אבל אחרת - הוא לא מטמא.

המגיפה - מדבקות בכל העיר ובאחרית הימים מתפשטת בכל המציאות כולה

אבל במציאות המגיפה כשהיא חלה, יש בדברי רבותינו, באריז"ל בכמה מקומות, שהמגיפה, כאשר היא נמצאת [רואים את זה במציאות, אבל יסוד דברי רבותינו מסביר את השורש הפנימי שבדבר] הגילוי של המגיפה, מבואר באריז"ל - וכאשר 'מבשרי אחזה'... - זה לא מדבק רק ע"י מגע, בבחינת 'טומאת מגע', אלא זה מטמא ג"כ בכל היקיפו, עד שהוא אומר - שזה מטמא בכל עירו, ולכן צריך להיזהר, ולכן, כאשר הגמ' מסדרת מה ההגדרה של דבר - היא דנה כמה מתים יש בעיר, לא כמה מתים יש בארץ - הגדרה עמוקה.

אבל כשזה מתגלה באחרית הימים - זה לא שייך לעיר, ויתר על כן, זה לא שייך לארץ, אלא זה שייך לכלל כל המציאות כולה.

זה המגיפה שהתרחבה ומתפשטת.

ומה עומק הדבר? כל מגיפה, על מנת שתהיה מציאות של הגנה מפניה – יש את ההסתר, הכיסוי, "בא חדרך, סגור דלתך בעדיך" וא"כ יש מציאות שהוא סוגר את עצמו.

שורש התיקון – בלמעלה ממציאות הדעת

אבל במציאות פנימיות המגיפה שמתגלה מכחו של דוד המלך כמו שנתבאר, איפה נקודת התיקון? נקודת התיקון היא בתמימות והאמונה שלמעלה ממציאות הדעת.

אין כאן דבר סגור שיכול להגביל את הדבר, הוא מתפשט לכל המקומות כולם, וא"כ, מאיפה נעשה מציאות התיקון שבדבר?

כל שורש נקודת הנפילה בבחינת "לית ליה מזלא", ששם הוא ה"יגוף", שם נקודת נפילתו, וא"כ, שורש תיקונו היכן הוא? ב-למעלה ממציאות הדעת.

מעמקי התיקון – חזרה ל'עובר במעי אמו'

ובעומק כוחות הנפש, זהו מה שהאדם חוזר להיות, לא רק "כגמול עלי אמו", אלא הוא חוזר להיות כ'עובר במעי אמו', כאן מציאות מעמקי התיקון של כל מהלך הדברים שנתבאר.

מצד הקלקול, מתגלה הנפילה, אבל מצד התיקון, מה שהיה מדריגת יציאת מצרים מכחו של משה ואהרן, ובפרט משה, ושם משה אומר "וכי אנכי הריתי את העם הזה וכי אנכי ילידתיהו כי תאמר לי שאהו בחיקך כאשר ישא האומן את היונק" – בחינת "ישא האומן את היונק" היינו שצריך לתת לו לאכול, מים, מזון, וכן ע"ז הדרך.

אבל, כאשר מתגלה הפנימיות של המגיפה, שהוא בבחינת עובר – בבחינת פג כמו שנתבאר שזהו כח ההסתר, מכחו של דוד המלך – מצד כך איפה שורש נקודת התיקון? שורש נקודת התיקון, הוא נמצא באותו עולם שהאדם חוזר להיות 'עובר במעי אמו', שם, מהלכי התיקון של המגיפה מכחו של דוד המלך.

וזה ברור, הרי דוד המלך הוא 'בר-נפלי' וא"כ אין לו קיום, איפה הוא המקום שיש לו קיום? רק כאשר הוא נמצא במעי אמו הוא יכול להתקיים, וא"כ – אין זה שורש מציאות הנפילה, זה שורש מציאות התיקון, שהוא חוזר להיות כעובר במעי אמו.

'עובר במעי אמו' אין לו מקום לעצמו, הוא נמצא בתוך מעי אמו, אין לו מציאות של מקום לעצמו - זה שורש הקלקול, וזה שורש נקודת התיקון של מעמקי המגיפה.

אין לאיפה לברוח מאותה מגיפה, זה מתפשט, אבל מה שכן זה "בוא חדרך וסגור דלתך בעדיך", אבל במובן העליון והפנימי, איזה "סגור דלתך" הרי כמו שמבואר בגמ' יש רמ"ח איברים באיש ורנ"ב באשה, ולחד מ"ד בגמ' ארבעת האיברים הנוספים של האשה אלו הם שתי צירים ושתי דלתות, וא"כ ה"סגור דלתך", כלומר, סגור את הדלתות של הלידה - הוא חוזר ל'עובר במעי אמו'.

הלידה - מכח צירי לידי של 'עובר במעי אמו'

זה ה'צירי לידה' של הצרות, ואיפה נקודת התיקון של אותם צירי לידה? ב"סגור דלתך", אבל זה ה"דלתך" של דלתי הלידה, לחזור בחזרה ל'עובר במעי אמו'.

הנקודה הזו, היא עומק הפנימיות. אנחנו נמצאים בתוך הצירי לידה, אבל בשביל להיות בצירי לידה צריכים להיות כעובר במעי אמו. מי שנמצא בחוץ, ויש לו צירים - הוא סובל 'תרתני'...

אבל אם נמצאים בפנים - א"כ, אלו הם הצירי לידה שמביאים ללידה.

כשאין לו לאדם מקום, זהו בבחינת "הוא מקומו של עולם ואין העולם מקומו", כי אין כאן מציאות של מקום לאדם, וא"כ, הוא נמצא אצל מציאותו יתברך שמו.

ושמה - כל מציאותו של עובר במעי אמו, שראשו בין ברכיו, ואין לו כמעט כלל מציאות של מוחין, הוא כולו בלי דעת - זה ה'למעלה מן הדעת'.

אדם צריך שיהיה לו שפע, ומכח כך, זה ה'מזלא' ש'נוזלי' למטה.

אבל אם הוא עובר במעי אמו "אוכל ממה שאמו אוכלת, שותה ממה שאמו שותה" זהו ה"לית ליה מזלא" העליון - הוא לא צריך שפע שיזל מלמעלה למטה - הוא נמצא באותו מקום שהכל נמצא בתוכו.

כאן מונח עומק מעמקי התיקון, לא רק "כאשר ישא האומן את היונק" שהוא "כגמול עלי אמו" שזה בחינת יציאת מצרים, אלא שלימות ההארה היא מדריגת "עובר במעי אמו".

כשנזכה להיות שם בפועל - שם הצירי לידה יהיו צירים של עובר שנמצא בתוכו - יהיה הלידה בפועל, גאולה שלימה במהרה, אמן.

שאלות שאחרי השיעור

[שאלה: הרב, לכאורה במצב של 'עובר במעי אמו' עדיין יש שמה 'אני', עדיין יש שמה ישות, ואיך הוא יכול להגיע לשלימות?]

מי אמר לך שיש שמה ישות, אתה זוכר מה היה כשהיית עובר במעי אמך? ... [אבל יש חכמים שזוכרים...] יש חכמים שזכרו - הם זכרו שיש ישות או שהם זכרו... - הוא זוכר קודם שהוא נוצר, כמו במעשה הידוע של ר' נחמן שהוא זכר עוד לפני שהוא בכלל נברא - הוא זכר כשהוא היה במחשבת האב, אין הכי נמי, אבל שם זה לא ישות, זה ביטול גמור, זה לא שאין שם זכירה, הוא יכול לזכור, אבל באופן של ביטול גמור.

[שאלה: הרב, במדרגה הזו של עובר במעי אמו, זה מתייחס כלפי האמונה והבטחון של אדם]

זה יותר מאמונה ובטחון, באמונה והבטחון יש 'אני', ואני מאמין זה נקרא "כאשר ישא האומן את היונק", אומן הוא מלשון אמונה - אמונה נקראת אמונה מלשון 'אומן', מגדל, כלי הפסוק "ויהי אומן את הדסה" - מגדל, אני קיים ויש מישהו שמגדל אותי.

אבל כאשר הוא נמצא במעי אמו, הוא לא בוטח באמו, הוא לא סומך על אמו, כל המציאות שלו בטילה, זה למעלה ממציאות של אמונה וביטחון - אמונה ובטחון זה בבחינת "לא ניתנה תורה אלא לאוכלי המן" - יש שפע, ומאיפה יבוא השפע - ממנו יתברך שמו, זה נקרא אמונה ובטחון, אמונה - זהו א'-מן, שזה המן שירד, ומי זכה למן - מי שהיה לו אמונה, 'אומן', הוא מתחבר לשפע ל'ה'אין', ונעשה לו מציאות של מן.

אבל כשנמצאים כעובר במעי אמו, גם לא צריך להגיע למן - הוא ניזון ממה שאמו ניזונת, אוכל ממה שאמו אוכלת, וא"כ כל מציאותו היא בעצם מציאות בטילה למציאות האם.

זה הגלות האחרונה, הגלות האחרונה זה 'עובר במעי אמו' - מצד הקלקול, עובר במעי אמו נמצא במקום הצר ביותר שיש, שזהו ה'צירי לידה', צירי לידה הוא משום שזה מיצר לאדם את מקומו - מתי האדם נמצא במקום הכי צר שיכול להיות? כשהוא עובר במעי אמו, זה המקום הצר ביותר שיכול להיות.

אבל מצד שני, זה 'מקום שאינו מקום' וא"כ, שם, זה "בצר הרחבת ליי" - זה המדרגה השלימה של הגאולה האחרונה.

[שאלה: ואיך האדם יכול בעבודה שלו לכוין את עצמו, על כל פנים, לכיוון הזה, אם זה יותר מאמונה ובטחון, כיון שהרב אמר שזה שזה התיקון של הדבר - מה אנחנו מכירים יותר מאמונה ובטחון?]

כשהאדם מגיע לנקודה הפנימית, אז הפשט הוא שיש שם רק את מציאותו של הבורא יתברך שמו, כדברי הבעל שם טוב, שהאדם צריך לצייר שה' יתברך נמצא סביבותיו, והוא נמצא בתוכו, וזה כל מה שיש... - יש מדריגה של 'אין עוד מלבדו' כפשוטו שזה כבר עוד יותר גבוה, אבל יש גם שלב מתחת, שיש את מציאות הבורא, שזה כל מה שמקיף - והוא נמצא בתוכו, אם אתה נמצא בתוכו - אני לא מקוה אליו, אני לא מייחל אליו - בקו יש תקוה למעלה ולמטה, שזה בחינת אמונה ובטחון, אבל בעיגול אני נמצא בתוכו, והכל מוקף - א"כ יש לי את הכל, כי אני נמצא בתוך הדבר.

תמצית מהלך השיעור

פרק א' | ג' הבחנות המגיפה ושרשי המגיפות

ישנם ג' מהויות במגיפה מל' 'בגפ' - מה שאדם נמצא לבד, מל' מגופה - הסתרת האור הפנימי, חוסר אסיפת הדברים בבחינת גריפה - פירור.

- א. שורש המגיפה היתה במצרים 'נגוף למצרים' ושם היה גילוי של 'הרפוא לישראל' בגאולת מצרים ביחס לג' החלקים שבמגיפה.
- ב. עמלק בא בדרך בצאתם ממצרים בכדי להחזיר עליהם את המגיפה שהיתה במצרים, ומתגלה בביאתו ג' חלקי הקלקול שבמגיפה.
- ג. היו ארבע מגיפות בכנסת ישראל שמוזכרים בתורה, ושרשם בעמלק, ורמוזים בשמו, וד' המגיפות הם: בעגל, בבעל פעור, במרגלים ובקורח.

פרק ב' | סילוק המגיפה ע"י 'כופר נפש' ויוהכ"פ

- ד. מבואר בתורה שה'כופר נפש' מונע המגיפה שבמנין בניי, ונאמרו בזה ב' מהלכים בדברי רבותינו א. מונים את המטבעות. ב. הכסף משמש ככפרה עליהם. ובהקבלה לכך, שני משמעויות ללשון כופר, מל' כיסוי, ומל' כפרה - ורמוז בו כפרה על מציאות הפירור, פר-כ'.
- ה. עיקר כח הכפרה שמכפר על מציאות הנגף מצאנו ביוהכ"פ, שיש בו עבודה מיוחדת של קטורת שמקביל לכח הקטורת שהיה אצל אהרן שעצר את המגיפה.
- ו. חידוד ג' התיקונים על ג' חלקי המגיפה שמתגלים מכח כניסת כה"ג לפני ולפנים.

פרק ג' | כח המגיפה ותיקונה במדריגת משה ואהרן

- ז. משה ואהרן המנהיגים את כלל ישראל, ומוציאים אותם ממצרים, הם סיבת ה'נגוף למצרים', והם מתקנים את המגיפה.
- ח. תיקון ג' החלקים שמצד אהרן זהו מכח כניסתו לפני ולפנים כמו שנתבאר.
- ו. תיקון ג' החלקים שמצד משה בעלייתו להר.
- ט. חידוד הקבלת מדריגת הגילוי שהיה לאהרן ב'ענן' בקה"ק בבחינת פנים, למדריגת הגילוי שהיה למשה בערפל - למעלה.

י. סיבת ה'נגוף למצרים' שמצד משה, במכת צפרדע היפך מדריגת צפור-דעה שבבחינת דעת דמשה וציפורה אשתו.

יא. סיבת ה'נגוף למצרים' שמצד אהרון במכת בכורות גילוי מיתת הגדול שבבית מכח שהוא היה גדול הבית.

פרק ד' | מהלך המגיפה ותיקונה במדריגת דוד

- יב. מהלך נוסף במגיפה מכחו של דוד, בבחינת פג - 'בר נפלי', תהליך שלא מסתיים.
- יג. הקבלת ג' חלקי המגיפה הראשונים שהוזכרו, למשה אהרון ודוד, משה כנגד ה'לבדו', אהרון כנגד כח הפרור - שתיקונו בצירוף, בשלום, ודוד כנגד כח ההסתרה.
- יד. העמדת כח המגיפה שמתגלה בפג מכחו של דוד, והקבלתו לכח הסתרה שכנגד דוד, הפג - לא הגיע לסוף התהליך שזהו היציאה ללידה, לגילוי, אלא הוא עדיין בהעלם, בהסתרה.
- טו. כיון שדוד עצמיותו הוא הסתרה, לכך סבר שאף כשימנה את בני", כח ההסתרה שהיא מהותו ישמש כ'כופר נפש', שכופר הוא מלשון כיסוי.
- טז. עומק מדריגת הפג שבדוד שהוא 'בר נפלי', הוא כיסוי על הרוח של הצד העליון שמונח ב'גפיים' שזהו האיבר שהעוף, עף ללעילא, ומקביל לכיסוי הגוף שעל הנשמה, ומצד כך, המגיפה היא גופא כח הכיסוי על מציאות הרוח הפנימית ומגלה את ה'בר נפלי', 'רוח נכאה' שמפילה למטה, ומסתירה את ה'גפיים' ה'רוח אפינו משיח ה', ומדריגת הרוח של 'מורח ודאין'.
- יז. כל חלקי הקלקול של המגיפה מתגלה במגיפה שאצל דוד המלך.

פרק ה' | שורש המגיפה שמכח ה'אין מזל' ותיקונה

- יח. גילוי שורש המגיפות בבעל חי - בעגל ששם שורש המגיפה ראשונה שבישראל שרמוז בע' של עמלק בהקבלה לכך לשון נגיפה נאמר דווקא בשור - בשור בפרט מכח קלקול של מדריגת יוסף הצדק שנקרא שור, ובכללות בבהמה כמבואר בגמ' ששורש ל' נגיפה נאמר בבהמה שלית ליה מזלא.
- והעומק - ששורש המגיפה מכח סילוק המזל, ובישראל, יש בהם צד תחתון שאין להן מזל ומצד כך הם קרובים למגיפה, ויש בהם צד עליון שאין מזל לישראל, שממשם יונק מציאות המגיפה מהעולם, להפילם ללמטה מהמזל, אבל מכח האין הוא גם שורש התיקון.
- יט. הצד התחתון מקביל ל'בר נפלי' דוד, והצד העליון מקביל ל'רוח אפינו משיח ה'.

כ. סילוק המזל באוה"ע מכח ירידה ממדריגת אדם למדריגת בהמה ששורשה בחטא עץ הדעת שע"י אכילת גפן נסתלקה הדעה ביין שהביא יללה לעולם ונמשל כבהמות נדמו, וזה גורם למגיפה.
כא. אצל ישראל כיון שהם במדריגת אדם, אינם יורדים למדריגת 'לית ליה מזלא' של בהמה, יתר על כן הם עולים למעלה ממדריגת אדם - שזה מתגלה בדוד ומשיח - המאד שלמעלה מאדם.

פרק ו' | מהות הארת המגיפה שבאחרית הימים ותיקונה

כב. האור של המגיפה שמתגלה באחרית הימים מכח אורו של משיח, ומצד הכיסוי שורשו בצירוף משיח בן דוד למשיח בן יוסף שנקרא שור שלכן שייך מציאות של יגוף, עיקר גילויה במדריגת הפג, ששום דבר לא יכול להיות מתוכנן ומונהג, הכל במדריגת הסתלקות הדעת ולכן היא מתגלה מכח פורים, ולכן עיקר תיקונו בלמעלה ממציאות הדעת.
כג. זה מקיף את כל העולם כולו ולא רק מקום מסוים, וממילא אין מקום לברוח אליו, רק לעלות למקום אחר לגמרי - ללמעלה מן הדעת, להיות עובר במעי אמו.

אתונה למעשה - ביטחון בתקופת הקורונה

אדר תשפ"א

ונהפוך הוא - נח ההפיכה

חודש אדר יש לו כוח מיוחד, שנקרא כמו שידוע "ונהפוך הוא" - מה שהיהודים בתחילה נרדפו על ידי המן נתהפך הכול לטובה.

רבותינו מלמדים אותנו שהכוח של "ונהפוך הוא" הוא לא היה חד פעמי בעניין של גזירת המן להשמיד ולהרוג את היהודים, אלא זהו כוח כללי של "ונהפוך הוא", שמיוחד לחודש אדר, שבכל חודש אדר מה שמתגלה בו מאיר בו כוח של הפיכה, ונהפוך הוא.

איפה יש בתורה עניין של הפיכה? בסדום.

הקב"ה גזר כליה על סדום וחמשת הערים, והם נתהפכו. הקב"ה יש לו הרבה דרכים איך להשמיד, יש הרי כמה וכמה דוגמאות בתורה שכאשר הקב"ה רוצה להשמיד הוא יכול להשמיד בכל מיני דרכים וצורות. הדוגמא הפשוטה והבהירה לכך היא דור המבול. הקב"ה רוצה להשמיד את העולם, הוא משמיד אותו באופן של ריבוי של מים. מהשמיים ירד מבול, נפתחו מעיינות תהום רבה מלמטה והעולם נחרב כמעט לחלוטין.

כאשר הקב"ה רוצה להחריב את סדום - הוא הופך את סדום, מתגלה כוח של הפיכה.

הכוח הזה במדרגה ששייכת אצל בני ישראל נקרא חודש אדר, פורים, שם מתגלה כוח של ונהפוך הוא, הדברים מתהפכים.

המהפך בעולם בשנה האחרונה

כמו שידוע לכולם, לפני כשנה, בערך בחודש אדר, כאן בארץ ישראל בוודאי, משהו התהפך בעולם, משהו השתנה. העולם שהיה לפני כן והעולם שקיים מחודש אדר שנה שעברה - הוא לא אותו עולם.

הייתי במוצאי שבת הקודם אצל המשגיח הצדיק רבי דן סגל, והוא אמר: יש בני אדם שחושבים שיש עכשיו תקופה שיש נגיף, הנגיף יעבור – ימצאו חיסונים, ימצאו תרופה, ילבשו מסיכות, יעשו ריחוק, בסוף העולם יעבור גם את זה. אבל הוא אמר, אמרתי לכם ואני אומר עוד פעם, העולם לא יחזור למה שהיה. מה בדיוק יהיה? אני לא יודע, אבל העולם לא יחזור למה שהיה. הכוח שהאיר בעולם הוא כוח של "ונהפוך הוא", הקב"ה התחיל להפוך את העולם, הוא עוד לא הפך אותו לגמרי, אבל הוא התחיל להפוך אותו.

כמובן, אפשר להסתכל על ההפיכה הזו בכמה הסתכלויות ובכמה מבטים, ולראות בזה כמה חלקים. כאן נתבונן במבט אחד פשוט ומעשי לכל אחד ואחת.

עד לפני ההפיכה האחרונה הזו, אדם היה יכול לתכנן תכנונים, לחשוב מה הוא יעשה בשבוע הבא, מה הוא יעשה בעוד חודש, מה הוא יעשה בעוד שנה, איזה מקצוע ילמד, איזה עסק יפתח, איפה הוא יגור, לאן הוא יטוס, ועוד ועוד דוגמאות לרוב.

לא תמיד כל התכניות יצאו לפועל, פעם יותר ופעם פחות, אבל היו לו הרבה תכניות.

והדבר הזה הרי השתנה לגמרי. אדם מתכנן בשבוע הבא ללכת לקנות לעצמו נעליים, הוא בטוח שהחנות פתוחה? הוא יודע מה יקרה עד יום ראשון הבא?

כמה אנשים חשבו לטוס לפסח לחוץ לארץ? מישהו יודע באמת אם יהיה אפשר לטוס או לא? רוח הקודש.

בני אדם תכננו לגור שנה כאן ולחזור בחזרה לחוץ לארץ, לפתוח עסקים ועוד כל מיני דברים.

כמה בני אדם השקיעו לפני שנה הרבה מאוד בשביל לפתוח חנות או עסק או בית מלון? יש אנשים שהשקיעו מיליונים בשביל לפתוח בית מלון, פתחו אותו, ומה קרה? כמה הייתה התפוסת בבתי המלון בחודש האחרון ביחס לשנה שעברה? כמעט אפס אחוז.

אז בן אדם השקיע מיליונים, שעות, מחשבות, אולי אפילו כמה שנים תכנן את כל התהליך, לוקח הרבה מאוד זמן להקים בית מלון. ומה קרה ברגע שהבניין

כבר היה גמור והכול מוכן לפעולה? הכול נסגר, אין תיירים מהארץ, חלק מהזמנים אי אפשר להגיע מחוץ לארץ, הכול השתנה.

אפשר כמובן להביא עוד הרבה מאוד מקרים, אבל המכנה המשותף של כולם הוא שאם עד לפני שנה יכולנו לתכנן, גם כן לא לגמרי, אבל בטווח מסוים ובהיגיון מסוים יכלו לתכנן לא מעט את מה שיהיה, בשנה האחרונה האפשרות לתכנן תכניות הולכת ומתדלדלת, האדם כמעט לא יודע מה לתכנן הלאה.

ערפל - לא רואים למרחוק

רבותינו ממשילים את זה באופן מעשי, בצורה חושית. אדם שהולך ברחוב ביום בהיר צח, רואה טוב למרחק. הוא הולך ביום סגרירי כשיש עננים, בחורף ביום גשום בארבע אחרי הצהריים כבר נראה כאחרי השקיעה, רואה הרבה פחות טוב.

ומה קורה ביום שיש ערפל? רואים עוד פחות טוב. ומה קורה כאשר יש ערפל סמיך? זה לא מצוי הרבה אבל זה קיים, מי שנוהג ברכב יכול לראות את זה טוב, בערפל רגיל הוא נוסע במהירות לתוך הערפל, אבל כאשר יש ערפל חזק אי אפשר לנסוע מהר רק אור אפשר לראות בערפל, וגם את האור רואים לא כל כך ברור.

בערפל סמיך אפשר לראות רק את המרחק הקרוב ביותר שסמוך אלי, ככל שאני רוצה לראות רחוק יותר, יותר קשה לי לראות.

אז מה עושים כאשר יש ערפל סמיך? רואים רק ממש קרוב, מתקדמים עוד טיפה ואז רואים קדימה יותר, מתקדמים עוד טיפה ורואים קדימה יותר, כך לאט לאט מתקדמים עד שרואים את מה שרואים ומגיעים.

זה המשל, והנמשל הוא ברור מאוד. אם אדם היה מתכנן בשנים הקודמות לעוד שנה, שנתיים, שלוש, חמש - הוא היה מתכנן, לכמה זמן אפשר עכשיו לתכנן דברים? לזמן מאוד מועט, מאוד קצר. זה נקרא ערפל כבד.

רבותינו אומרים, מה שנאמר במשה רבינו "ומשה ניגש אל הערפל" - כי שם האלוקים. משה רבינו עולה לקבל תורה מהבורא יתברך שמו, מה יש שם? ערפל, לא רואים ברור מה יהיה השלב הבא.

אם לא רואים ברור מה יהיה השלב הבא, אז הרבה יותר קשה לתכנן.

חוסר היכולת לתכנן לטווח רחוק

אז מה סדר החיים החדש שאותו אנחנו צריכים לבנות?

בסדר החיים שהכרנו עד עכשיו, יש מערכת, לומדים כך וכך שנים ומקבלים תעודה, מחפשים עבודה, מחפשים זיווג, בונים בית, יש כאלו שמקימים עסק, בודקים היכן טוב לגור, כל אחד ואחד והתכניות שלו.

אבל אם לא יודעים מה השלבים הבאים, איך אפשר לתכנן את החיים? איך אפשר לבנות חיים אם לא יודעים מה יהיו השלבים הבאים?

מי אמר איזה נגיף יהיה לאחר מכן? מי יודע כמה מוטציות יהיו? מה יקרה אם התהליך הזה ימשיך חצי שנה וייגמר? יותר קל, ואם הוא ימשיך כמה שנים? כמה אנשים יקרסו כלכלית? כמה מפעלים יפסיקו?

ניתן דוגמא פשוטה מאוד. בנו הרבה מאוד מקומות של משרדים, היום רוב האנשים שעובדים במשרדים – עובדים מהבית, אי אפשר ללכת.

אז מה זה גורם? שיש הרבה בניינים ריקים, כל מה שתכננו ותכננו הולך ומשתנה, אז איך אדם יכול לבנות לעצמו עכשיו חיים חדשים?

זוג התחתן בחוץ לארץ, תכנן אחרי החתונה לבוא ללמוד שנה בארץ ישראל, להתעלות כאן ברוחניות, הוא כבר קנה כרטיס. אבל עד שהגיע יום הטיסה מה קרה? סגרו את הטיסות.

אז איך אפשר יותר לתכנן? אי אפשר. אז מה צורת החיים שהאדם יחיה מכאן ואילך? לא יהיו לו שאיפות, הוא לא יתכנן דבר ולא יעשה כלום? ודאי שלא, זה לא הדרך הנכונה.

צדיק באמונתו יחיה

אז איך כן הדרך לחיות? הדרך הנכונה והאמתית היא על פי דרשת הגמרא במסכת מכות דף כד "בא חבוקק והעמידן על אחת, וצדיק באמונתו יחיה".

אומרים רבותינו על מתי בעיקר אמר את זה חבקוק הנביא? על הדורות האחרונים, על הדור האחרון.

צדיק באמונתו יחיה.

אמונה נקראת אמונה, מלשון מה? מה פירוש המילה אמונה? מה פירוש הדבר להאמין? נאמן – קל מלך נאמן, על מי שאני מאמין הוא נאמן, אם הוא לא נאמן אני לא יכול להאמין לו.

אבל פירוש המילה עצמה, אומרים רבותינו שזה כתוב במגילת אסתר: "ויהי אומן את הדסה, ותהי לו לבת". כך נאמר מרדכי ביחס לאסתר המלכה.

"ויהי אומן את הדסה" – הדסה היא אסתר. מה פירוש המילים "ויהי אומן את הדסה"? מה זה אומן? אומן זה מגדל.

כי אין לה אב ואם, מה עשה מרדכי? לקח אותה אל ביתו וגידל אותה כאב ואם.

לפי זה מה זה אומן? מגדל. מה זה אמונה? אדם שחש שמי שמגדל אותו הוא הקדוש ברוך הוא.

נתבונן יותר. כאשר ילד או ילדה קטנים הולכים עם אמא, על דרך כלל הם לא מעיזים להתרחק ממנה וללכת רחוק, וגם אם הם רצים קצת קדימה הם כל הזמן מסתכלים אחורה להיות בטוחים שהם רואים את אמא, שיש להם על מי להישען.

למה הם לא בורחים, למה הם לא הולכים יותר מדי רחוק? מה הסיבה? הם מפחדים לעזוב של אמא, להינטש לבדם, אבל הם גם מפחדים כי הם לא מכירים את הדרך לאן ללכת.

רבותינו ממשילים את זה לאדם שהולך עם כלב, והכלב הולך לפניו. הכלב יודע לאן ללכת? לא, אז עד איפה הכלב יכול ללכת לפניו? עד שמגיעים לצומת, לפרשת דרכים. כשהוא מגיע לפרשת דרכים הוא ממתין לבעלים לראות אם לפנות ימינה או שמאלה, הוא לא יודע לאן ללכת.

אם כן, למה ילד מחכה לאמא? כי הוא לא יודע לאן ללכת. היא יודעת הוא סומך עליה שהיא תדע לאן ללכת והוא מחכה עד שהיא תגיע והוא ידע לאן ללכת.

לפי זה, מהי למעשה אמונה? אדם לא יודע לאן ללכת, אז מה הוא עושה כשהוא לא יודע לאן ללכת? הוא נמצא עם הבורא עולם, כמו ילד קטן עם אמא, למקום שאמא מוליכה אותו לשם הוא הולך. כך גם הולכים עם בורא עולם, לאן שבורא עולם מוליך את האדם לשם הוא הולך.

שינוי הנהגת הצולם

וכאן יש שינוי מהותי בין החיים שהכרנו עד לפני שנה לבין החיים שאנחנו מכירים היום. ודאי שזו הייתה תמיד האמת, אבל עכשיו זה הרבה יותר מוכרח למעשה.

אם עד לפני שנה היה יותר קל לתכנן מה אני אעשה בתשפ"ב, בתשפ"ג, יש כאלה שכבר חושבים על ת"ת מה הוא יעשה, פותחים חסכונות וחשבונות, וחושבים מה יהיה בעוד עשרות שנים...

אבל ככל שהדברים הולכים ומשתנים, אז באיזה אופן צריך להיות הסדר הפנימי של החיים? באופן של "צדיק באמונתו יחיה". אומן, אמונה.

במי האדם מאמין? בבורא עולם. ואז באיזו צורה הוא מנהל את החיים?

מה לעשות היום פחות או יותר אנחנו יכולים לדעת? היום, עכשיו, לא תכניות לעתיד, היום ועכשיו אפשר לדעת יותר. מה לעשות מחר פחות או יותר אפשר לדעת? כן, מה לעשות בעוד חודשיים? כנראה לא ברור, בנתונים של היום.

יש לי ילדים בלי עין הרע, אני יודע אם הם ילמדו השבוע במוסדות או לא? לא, כל יום לא יודעים.

הולכים לישון בלילה, לא יודעים אם הממשלה בשתיים לפנות בוקר החליטה שהיום כן לומדים או היום לא לומדים, ככה זה נראה.

אז איך צריכה להיות צורת החיים? האדם מתכנן את העתיד הקרוב ביותר, את הטווח הקרוב ביותר, וכל פעם הוא סומך על הקב"ה שיכוון אותו מה לעשות בצעד הבא.

הדברים כאן הם לא רעיון, לא רק כיוון מחשבה, אלא דרך חיים שהקב"ה מכוון אותנו אליה עם השינוי שנעשה בעולם.

על דרך כלל אנחנו רגילים שמה שהיה הוא שיהיה, גדלנו, העולם ממשיך, כל אחד מחפש למצוא את עצמו היכן שימצא את עצמו. אבל כאן העולם משתנה.

אם העולם משתנה פירושו של דבר שהנהגת הבורא יתברך שמו שמנהיג את עולמו השתנתה.

יודגש עוד פעם, אין זה שקרו כל מיני מאורעות מורכבים, יותר נעימים ופחות נעימים, יש אנשים חולים ויש בריאים, ורחמנא לצלן יש כאלה שעזבו את העולם. לא זה המבט הנכון, המבט הנכון הוא לגמרי שונה: יש כאן הנהגה חדשה. בורא עולם שינה את ההנהגה של העולם.

בחיצוניות יש נגיף, יש שינויים מעשיים, אבל כל זה הוא מחמת שהמנהיג שינה את ההנהגה.

משל למה הדבר דומה? אם נוסעים לכיוון דרום מגיעים למקום אחד, נוסעים לכיוון צפון מגיעים לכיוון אחר.

כשנוסעים לדרום רואים נוף של דרום, כשנוסעים לצפון רואים נוף של צפון, רואים משהו אחר.

הקב"ה כביכול סיבב את ההגה ועכשיו רואים עולם אחר. לא אותו עולם שראינו עד היום, הוא העולם שאנחנו רואים מכאן ואילך.

כאן נצרך שינוי מחשבה, שינוי תודעה ושינוי למעשה. אם המרכיב של החיים שלנו עד היום היה תכניות לעתיד הקרוב, תכניות לעתיד הרחוק וכך לאט לאט לבנות את החיים, מכאן ואילך אנחנו עדיין יכולים לנסות לתכנן תכניות אבל נקרא להם על תנאי.

אם זה יסתדר - זה יסתדר, ואם זה לא יסתדר - אז יהיה עולם אחר לגמרי.

כל התכניות שאנחנו ננסה לתכנן לעתיד הרחוק יהיו על תנאי.

ההכרח באמונה חושית

האמת היא שההסתכלות הזו הייתה צריכה להיות תמיד. מדוע? מסיבות פשוטות מאוד, הרי גם אם האדם מתכנן, אין בכוחו בהכרח להוציא את הדברים לפועל, הרי הקב"ה מנהיג את העולם.

ובפשטות, הרי אנחנו אומרים בכל יום אני מאמין בביאת המשיח, ואף על פי שיתמהמה אחכה לו בכל יום שיבוא.

אנחנו מאמינים שהמשיח יכול לבוא היום? כן. ואם הוא יבוא היום, התכניות שתכננו להמשיך הם יכולים להמשיך? ודאי שהכול ישתנה. אז כל התכניות שהיינו צריכים לתכנן עוד לפני השנה האחרונה, באיזה אופן האדם היה צריך לתכנן? אם המשיח לא יבוא אז הוא יעשה כך, ואם המשיח יבוא אז הוא יעשה את זה אחרת.

ידוע שה"חפץ חיים" (כמדומה שעליו מסופר) כשהוא עשה חתונה לבן שלו, הוא כתב בהזמנה החתונה תתקיים לדוגמא בראדן, אם לא יבוא משיח, אבל אם יבוא משיח, איפה החתונה תתקיים? בירושלים עיר הקודש.

אבל הוא כתב עוד יותר, הוא לא כתב היא תתקיים בראדן ואם המשיח יבוא היא תתקיים בארץ ישראל, אלא איך הוא כתב? החתונה תתקיים בירושלים ואם חס ושלום לא יבוא משיח אז היא תתקיים בראדן. זה נקרא יהודי אמיתי, שחי נכון את החיים.

כמובן הדרך הזו הייתה נכונה תמיד, אבל עכשיו הקב"ה מנהיג את ההנהגה הזו בגילוי בפועל.

אף אחד לא יודע מה יהיה ואיפה יהיה, פעם אם אנשים היו מתכננים חתונה, כמה סיכויים היה שהחתונה לא תתקיים? נמוכים מאוד, היום כמה חתונות לא היו? פתאום החתן חולה והכלה אולי חולה, חתונות שלמות לא התקיימו. הזמנות לחתונה בכלל לא כולם שולחים, ויש שכותבים בהזמנה איפה תהיה החתונה - במקום אשר יבחר ה'.

ומדובר על חתונה, לא על פרט קטן כמו לא לקנות נעליים לא לקנות משקפיים. כמה זמן בני אדם מתכננים חתונה, כמה משקיעים, כמה מאמצים, כמה מחשבה,

כמה אנשים התכוננו להגיע לאותו יום? שלוש מאות ארבע מאות מוזמנים, והכול ברגע אחד נדחה. יש אנשים שהגיעו לאולם ומצאו שהאולם סגור, כי החתן לא יכול להגיע.

אי אפשר לתכנן אפילו דברים פשוטים, הקב"ה סובב את ההגה, שינה את ההנהגה של העולם.

אני עכשיו מתפלל בעזרת ה' שהחתונה תהיה במקום שה' רוצה, בזמן שהוא רוצה ושהכול יהיה על הצד היותר טוב. לתכנן בוודאות? אי אפשר, בשום פנים ואופן.

ההכרח לחיות עם ביטחון

הדברים שאמורים כאן הם לא התעוררות או רעיון, זה שינוי הנהגה שה' שינה את העולם, ומכאן ואילך כל אחד מאיתנו צריך לקבל מחשבה חדשה לחיים.

כמו שאדם שלא שמר תורה ומצוות ויום אחד בשעה טובה נתעורר ליבו וקיבל על עצמו תורה ומצוות, אז הוא משנה את צורת החיים שלו, כך גם מעין כך הקב"ה שינה את העולם, ומתחיל שינוי של חיים באופן מעשי.

לחידוד הדברים יותר, יש אמונה ויש ביטחון, אומר הרמב"ן מה ההבדל בין אמונה לביטחון? אמונה זה מה שהאדם יודע בשכלו ואף מרגיש בלבבו, מה זה ביטחון? כשהוא נוהג כך למעשה.

כל אחד מאיתנו ידע גם קודם לכן בוודאות שהעולם יכול להשתנות כל רגע, וכל מה שנתכנן לא בהכרח שייצא לפועל.

אבל האם על דרך כלל רוב בני האדם התנהגו כך למעשה? נראה שלא כל כך.

עכשיו הקב"ה לא מוליך אותנו רק באמונה, הוא מוליך אותנו בביטחון. ואין לנו כמעט אפשרות אחרת לחיות, אם לא נתנהג כך למעשה. זה נקרא ביטחון, הוצאה של האמונה מהכוח לפועל.

הקב"ה מנהיג אותנו בחיים שמכריחים לבטוח עליו, ממש מכריחים לבטוח בו, יום שעה שעה, באופן המעשי לגמרי.

צורת החיים בדרך האמונה למעשה

איך הדברים באים לידי ביטוי למעשה, באופן שהקורא את המאמר יצא עם תועלת ממשית

ראשית, התועלת ההסתכלותית המחשבתית, שינוי המבנה של המחשבה.

למעשה, כל אחד ואחת הרי מתכנן תכניות, מחר בבוקר אני אעשה כך וכך שבוע הבא כך וכך, אי אפשר בלי לתכנן תכניות.

צורת המחשבה צריכה להיות שאנחנו מתכננים תכניות, אבל מתוך מחשבה שכל התכניות שנתכנן הם על ספק, יכול להיות שכן ייצאו לפועל ויכול להיות שלא.

מי יקבע אם זה ייצא לפועל או לא? המדינה? הממשלה? לא.

מי יקבע אם זה ייצא לפועל? ה' יתברך בלבד.

ומה יקרה אם עשר דקות או לילה קודם פתאום יתברר שאנחנו לא יכולים לעשות את אותה תכנית שסיכמנו? משנים עכשיו לתכנית אחרת.

זה נקרא ללכת בערפל.

כל התכניות שאנחנו מתכננים מכאן ואילך צריכים להיות באופן הזה. לא מדובר על העתיד הרחוק, אלא אפילו על השבוע הבא, על עוד חודש, על עוד חודשיים.

למשל מפרסמים בעיתון נופש בתאריכים מסוימים, איך יודעים אם זה יהיה או לא? כל מי שמתקשר לקבוע נופש - אינו קובע זאת בוודאות אלא על ספק.

אז יש בן אדם שאומר: "אוי, כבר אי אפשר לסדר כלום, הכול כאן בעיות, קבענו וברגע האחרון התבטל, כבר סידרנו את הדברים, הדברים לא מסתדרים". זה אדם שרואה את הדברים בצורה חיצונית.

אבל מה הצורה הפנימית? נניח שהחלטנו כן לקבוע נופש, באיזה אופן בנפש קובעים את הנופש? אם ה' רוצה יהיה נופש, ואם ה' לא רוצה באותו יום נעשה משהו אחר.

כך מתכננים לאט לאט את החיים בכל שלב ושלב. הכוח הזה מצריך בנפש האדם הסכמה לשינויים מהירים שקורים מהיום למחר, ולכך שמראש אין שום יציבות חיצונית.

היציבות האמיתית בנפש האדם

לאחר שהוסבר איך עושים את זה למעשה, נתבונן יותר עמוק בכוח הנפש.

כל אדם זקוק להרגיש שיש לו יציבות, אם אין יציבות הנפש מרגישה שהיא תלויה באוויר.

דבר שיושב על הקרקע הוא יציב, הוא קיים, דבר שמתנועע באוויר הוא בלתי יציב.

נפש האדם ביסודה תובעת קביעות, תובעת יציבות.

אם זו צורת החיים אז מאין יהיה לנו יציבות בעולם היום? הרי כל הזמן הדברים משתנים, אם כל הזמן הדברים משתנים אז אין לנו יציבות על מה להישען.

איך אפשר לחיות בצורה הזו?

כאן יש את ההגדרה העמוקה מאוד של החיים.

מהי היציבות הגמורה ביותר שישנה? רצון הבורא יתברך שמו. זה הכוח היציב ביותר שיש בעולם, שאר כל הדברים כולם אינם יכולים להיות יציבים לגמרי.

מי שבונה את היציבות של החיים על הכסף שיש לו, על הכוחות הגופניים שיש לו, על הכישרונות שיש לו או כל דבר אחר – ברגע אחד זה יכול להילקח ממנו, כסף בא כסף הולך, כישרון – רחמנא לצלן חולי אחד קטן והאדם כבר לא יכול לפעול, הנסיבות יכולות להשתנות ברגע.

מהי היציבות העמוקה בחיים שעליה האדם יכול לבנות? רצון הבורא יתברך שמו כי אין בלתו, זה הדבר היציב ביותר שקיים בעולם.

זה נכון שרוב בני אדם לא רגילים לחשוב כך, ולא רגילים לחיות כך למעשה.

אבל אין זה דבר חדש שכך צריכה להיות ההסתכלות, אלא שכיום ה' סובב את ההגה, הוא שינה את הנהגת העולם, והוא מסביר לכל אחד ואחת מאיתנו מה

ההנהגה שהוא מנהיג, ומהי הדרך לחיות בזמן הזה, איך לעבור את כל התהליכים האלה בצורה הנכונה.

היציבות שישנה כאן היא מה שהאדם יציב ברצון הבורא יתברך שמו, לפי מה שה' ירצה.

הצורה הפנימית של החיים שלתוכה נכנסנו - בעל כורחנו, אבל מי שזוכה זה יהיה ברצון - היא חיים שהאדם חי את מה שה' רוצה, ואם הוא חי את מה שה' רוצה אז הוא יציב ברצון ה'.

אבל אם הוא יבנה לעצמו מערכת של רצונות, הוא לא יכול לתכנן הרבה, וחלק מהדברים לא יקרו והנפש תהיה מלאה בהרבה עוגמת נפש.

השמחה האמיתית הפנימית

"משנכנס אדר מרבים בשמחה" - מהי השמחה האמיתית הפנימית שישנה?

יש לאדם נעליים חדשות, בגד חדש, משקפיים - זה עיקר השמחה? לא, ודאי שגם בזה יש שמחה, אבל האם זה עיקר השמחה? לא.

מהו עיקר השמחה? כשאדם מחובר לרצון הבורא יתברך שמו באמת, הוא הולך איתו כמו אדם שהולך בערפל ומתקדם לאט לאט, ומרגיש שמחה, מרגיש מרוצה במה שה' רוצה, זו השמחה האמיתית שישנה בחיים.

זה הסוד שמתגלה בשמחה של חודש אדר.

חודש אדר כפי שנאמר בהתחלה זה "ונהפוך הוא", הדברים מתהפכים. ההפיכה בעולם התחילה באדר אבל היא הסתיימה בסוף אדר? לא, מה קרה בכל השנה כולה? הכול ממשיך להתהפך.

ואז, כמו שיש "משנכנס אדר מרבים בשמחה", אז אם ה"ונהפוך הוא" לא הפסיק, גם השמחה צריכה להמשיך לכל השנה כולה.

אצל מי השמחה תמשיך לכל השנה כולה? אצל מי ששמח ב"ונהפוך הוא".

מי שאצלו ה"ונהפוך הוא" זה רעשנים ותחפושות, אז זה נגמר מהר, אחרי כמה ימים הכול הלך.

אבל מי ששמח ב"ונהפוך הוא", כלומר שמח בכך שה' הופך את הדברים ואין לו יציבות במציאות עצמה אלא ברצון הבורא יתברך שמו, והוא שמח בזה, אצלו השמחה תתפשט לכל השנה כולה.

אפשר להרחיב בדברים עוד הרבה, אבל העיקר הוא הנקודה השורשית להבין שהעולם השתנה ואיך נכון לחיות מכאן והלאה.

מי שרואה את זה במבט החיצוני – זה סבל, זה כאב, זה חוסר יציבות.

מי שרואה את זה במבט הפנימי – זה הפוך בדיוק. אם עד עכשיו תלינו את תקוותינו ואת היציבות שלנו בכל מיני דברים חומריים – עכשיו היציבות נקייה, עכשיו היא אצל בורא עולם.

יזכה אותנו הבורא יתברך שמו שנתלה כל אחד תקוותינו, תכניותינו וכל עתידנו ברצון הבורא יתברך שמו, וכל התכניות שאנחנו מתכננים לעתיד, נתכנן אותם בצורה של ספק, אם ה' רוצה יהא כך ואם הוא לא רוצה באותו יום נעשה משהו אחר. לאט לאט זה יקשור אותנו עמוק עמוק אליו יתברך, זה הביטחון השלם בבורא יתברך שמו.

זה ההכנה לגאולה השלמה במהרה בימינו, שנזכה לה בעזרת ה' עוד היום הזה.

[דרשות 135 אמונה למעשה – בטחון בתקופת הקורונה אדר תשפ"א]

השיעורים של הרב זמינים ב"קול הלשון"
ישראל 073.295.1245 | 718.521.5231 USA

כל שאלות ותשובות בנושא קורונה
מודפסים בנפרד בפרסום
בלבבי שאלות ותשובות - קורונה

שאלות בכל תחומי החיים בכלל והכרת הנפש בפרט
יתקבלו בברכה במערכת השו"ת ויועברו למורנו הרב שליט"א
הכתובת לשליחת שאלות:
rav@bilvavi.net